

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

ΕΤΟΣ 2017

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	3
<i>I. Προγράμματα Απασχόλησης - Επαγγελματικής Κατάρτισης</i>	3
<i>II. Μηχανισμός Διάγνωσης της Αγοράς Εργασίας</i>	18
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ	20
<i>I. Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης</i>	20
<i>II. Δράσεις Κοινωνικής Φροντίδας ΕΚΚΑ</i>	20
<i>III. Κοινωνική Ένταξη των Ρομά</i>	22
ΟΡΟΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΜΟΙΒΗ	26
<i>I. Όροι Εργασίας</i>	26
<i>II. Ίση μεταχείριση</i>	28
<i>III. Συνθήκες Εργασίας</i>	29
<i>IV. Συλλογικές Ρυθμίσεις – Αμοιβή</i>	32
ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ	36
<i>I. Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων</i>	36
<i>II. Επιθεώρηση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία</i>	37
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	38
<i>I. Νομοθετικές Ρυθμίσεις περί Παροχών</i>	38
<i>II. Νομοθετικές Ρυθμίσεις περί Εισφορών</i>	40
<i>III. Επικουρική Ασφάλιση</i>	41
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ - ΠΡΟΝΟΙΑΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ	43
<i>I. Εθνικός Μηχανισμός Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής (ΕΜ)</i>	43
<i>II. Δράσεις για την προστασία των ατόμων με αναπηρία, των ηλικιωμένων και των χρονίως πασχόντων</i>	45
<i>III. Δράσεις για την Προστασία του Παιδιού</i>	45
<i>IV. Άλλες δράσεις προστασίας ατόμων και οικογενειών που διαβιούν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας</i>	46
<i>V. Δράσεις για την προστασία αστέγων</i>	47
<i>VI. Ρυθμίσεις κοινωνικής στεγαστικής πολιτικής</i>	47
<i>VII. Κατασκηνωτικό Πρόγραμμα - Κοινωνικός Τουρισμός</i>	49
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ – ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΘΝΙΚΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ	51
<i>I. Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ)</i>	51
<i>II. Συμβούλιο της Ευρώπης</i>	54
<i>III. ΟΗΕ</i>	56
<i>IV. ΟΟΣΑ</i>	57

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

I. Προγράμματα Απασχόλησης - Επαγγελματικής Κατάρτισης

A. Υφιστάμενη κατάσταση της απασχόλησης στην Ελλάδα

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), στην Ελλάδα το 2017 ο αριθμός απασχολούμενων ανήλθε σε 3.752.674 άτομα από 3.673.559 άτομα το 2016, παρουσιάζοντας μία αύξηση 2,2% και ο αριθμός των ανέργων ανήλθε σε 1.027.048 άτομα από 1.130.934 άτομα το 2016 καταγράφοντας μείωση 9,2%.

Το ποσοστό απασχόλησης (ηλικίες 20 έως 64 ετών) για το έτος 2017 διαμορφώθηκε στο 57,8%, υψηλότερο κατά 1,6 ποσοστιαίες μονάδες συγκριτικά με την προηγούμενη χρονιά. Στους άνδρες το ποσοστό απασχόλησης ανήλθε στο 67,7% από 65,8% το 2016 και στις γυναίκες 48,0% (από 46,8% το 2016). Η εξέλιξη του αριθμού απασχολούμενων ανά τομέα της οικονομίας συνεισφέρει σημαντικά στην συνολική εικόνα της οικονομίας. Ο αριθμός απασχολούμενων μειώθηκε κατά 0,3% το 2017 σε σχέση με το 2016, ο αριθμός απασχολούμενων του δευτερογενή τομέα το 2017 αυξήθηκε κατά 3,2% σε σχέση με το 2016 και κατά 2,3% αυτός του τριτογενή τομέα.

Τάση αποκλιμάκωσης παρουσιάζει και το ποσοστό ανεργίας (ηλικίες άνω των 15 ετών). Το 2017 το ποσοστό ανεργίας ήταν 21,5%, μειωμένο κατά έξι (6) ποσοστιαίες μονάδες συγκριτικά με το 2013 και κατά δύο (2) μονάδες σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, ενώ το ποσοστό ανεργίας των γυναικών εξακολουθεί να είναι υψηλότερο των ανδρών (26,1% έναντι 17,8%). Πολύ υψηλό ποσοστό ανεργίας παρατηρείται στους νέους ηλικίας 15-24 ετών (43,6%), το οποίο στις νέες γυναίκες φθάνει το 48,2% και στους νέους άνδρες 39,3%. Το ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας (άνεργοι περισσότερο από 12 μήνες στο σύνολο του εργατικού δυναμικού) μειώθηκε το 2017 στο 15,6% από 16,9% το 2016, ενώ το μερίδιο μακροχρόνιας ανεργίας (μακροχρόνια άνεργοι στο σύνολο των ανέργων) αυξήθηκε σε 72,8% το 2017 από 72,0% το 2016.

Σταθερό παρέμεινε το ποσοστό συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό (ηλικίες 20-64 ετών) μεταξύ των ετών 2016 και 2017, στο 73,5%. Για τους άνδρες το 2017 το ποσοστό διαμορφώθηκε στο 82,3%, ενώ για τις γυναίκες, σημαντικά χαμηλότερο στο 64,9%.

Για το μήνα Ιανουάριο 2018, σύμφωνα με τα στοιχεία εγγεγραμμένης ανεργίας του ΟΑΕΔ, ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων αναζητούντων εργασία ανήλθε σε 903.303 άτομα. Ο υψηλότερος αριθμός ανέργων αναζητούντων εργασία με κριτήριο την περιφέρεια εμφανίζεται στην περιφέρεια Αττικής με 313.465 άτομα (34,70%) και στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας με 189.113 άτομα (20,94%).

Από την σύγκριση των στοιχείων των δύο τελευταίων ετών του Πληροφοριακού Συστήματος ΕΡΓΑΝΗ, προκύπτει ότι κατά το έτος 2017, ο αριθμός των εργαζομένων που απασχολούνται με σχέση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου, είναι σημαντικά μεγαλύτερος σε σχέση με το έτος 2016, κατά 121.913 νέες θέσεις εργασίας, παρουσιάζοντας σε ετήσια βάση αύξηση κατά 7,16%.

B. Προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης

Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης σχεδιάζει και υλοποιεί μέτρα για την άμεση υποστήριξη όσο το δυνατόν περισσότερων ανέργων και την ένταξή τους στην αγορά εργασίας. Τα προγράμματα που υλοποιούνται αφορούν:

1. Εγγυημένη απασχόληση στον δημόσιο τομέα
2. Επιχορήγηση επιχειρήσεων για δημιουργία Νέων Θέσεων Εργασίας στον ιδιωτικό τομέα
3. Κατάρτιση και πρακτική άσκηση σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα

1. Προγράμματα εγγυημένης απασχόλησης στον δημόσιο τομέα

ι. Προγράμματα κοινωνικού χαρακτήρα

Η μακρά ύφεση στην οποία βρίσκεται η ελληνική οικονομία έχει επηρεάσει αρνητικά τα μεγέθη της απασχόλησης και της ανεργίας. Τα νέα προγράμματα κοινωνικού χαρακτήρα είναι 8μηνης διάρκειας και απευθύνονται κυρίως σε μακροχρόνια ανέργους και έχουν ως διττό στόχο, αφενός, την άμεση αντιμετώπιση της ανεργίας πληθυσμιακών ομάδων που πλήττονται περισσότερο από την ανεργία και, αφετέρου, την αναβάθμιση των προσόντων των συμμετεχόντων ώστε να διευκολυνθούν στην επανένταξη τους στην αγορά εργασίας (παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και κατάρτιση).

Πέρα δε από την αντιμετώπιση της ανεργίας και την επανασύνδεση των μακροχρόνια ανέργων στην αγορά εργασίας, στοχεύουν και στην προαγωγή της κοινής ωφέλειας σε τοπικό επίπεδο, μέσω της σύζευξης των παραγωγικών ικανοτήτων των ανέργων με την κάλυψη των κοινωνικών αναγκών. Η κοινωνική εργασία που θα παρέχεται μέσα από τα προγράμματα θα ενέχει το στοιχείο της παραγωγικότητας, θα προσθέτει οικονομική αξία ή θα προσδίδει σαφές κοινωνικό όφελος. Οι άνεργοι που θα συμμετάσχουν σε αυτά θα απασχοληθούν στην υλοποίηση έργων που θα έχουν μετρήσιμα αποτελέσματα όσον αφορά στη βελτίωση της καθημερινής ζωής των κατοίκων των τοπικών κοινωνιών ενώ θα συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των προσφύγων στη χώρα μέσω της βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών πρώτης υποδοχής, ασύλου και διαχείρισης προσφυγικών ροών.

Τα έργα αυτά επιλέγονται από τους ίδιους τους Δήμους που συμμετέχουν στο πρόγραμμα, ανάλογα με τις ανάγκες τους, και στοχεύουν στη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών σε φορείς του δημόσιου τομέα που έχουν καθημερινή και άμεση σχέση με την εξυπηρέτηση πολιτών, στη συντήρηση και αναβάθμιση κοινωνικών υποδομών, στην αναβάθμιση της λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών, στη βελτίωση του φυσικού περιβάλλοντος, αλλά και στη στήριξη της τοπικής αγοράς.

Μέσα στο 2017 υλοποιήθηκαν τα ακόλουθα προγράμματα:

α) Πρόγραμμα Κοινωνικού Χαρακτήρα σε 34 Δήμους για 7.180 θέσεις πλήρους απασχόλησης¹ (Π/Υ: 49.628.490,75 Ευρώ)

β) Πρόγραμμα Κοινωνικού Χαρακτήρα σε Δήμους της χώρας (επιβλέποντες φορείς) 24.251 θέσεις πλήρους απασχόλησης² (Π/Υ: 172.093.776 Ευρώ).

γ) Πρόγραμμα Κοινωνικού Χαρακτήρα σε Δήμους και σε Υπηρεσίες Α' υποδοχής, ασύλου και διαχείρισης προσφυγικών ροών (β' κύκλος), για 1.639 θέσεις πλήρους απασχόλησης³ (Π/Υ: 11.486.295,08 Ευρώ).

Αντικείμενο των ανωτέρω προγραμμάτων είναι η δημιουργία 33.070 θέσεων πλήρους απασχόλησης μέσω της τοποθέτησης προσωπικού σε Δήμους, Θύλακες και Υπηρεσίες Α' υποδοχής, ασύλου και διαχείρισης προσφυγικών ροών, σε έναν κύκλο συνολικής διάρκειας 8 μηνών. Προκειμένου δε να επιτευχθεί ο στόχος της διευκόλυνσης της επανένταξης των ανέργων στην αγορά εργασίας, τα (α) και (β) προγράμματα περιλαμβάνουν δράσεις ενεργοποίησης των ωφελουμένων, όπως συμβουλευτική, κατάρτιση κ.λπ. Αναφορικά με τη συμβουλευτική, στα ΚΠΑ2 του ΟΑΕΔ προσφέρονται δύο υποχρεωτικές συνεδρίες στους ωφελούμενους, κατά την είσοδο και την έξοδο τους στην πράξη. Η δε κατάρτιση θα υλοποιηθεί με το σύστημα επιταγών κατάρτισης (voucher) και αφορά στο σύνολο των ωφελουμένων. Οι ωφελούμενοι που θα επιλέξουν την κατάρτιση θα εργάζονται στη θέση απασχόλησης για την οποία έχουν επιλεγεί και μία ημέρα της εβδομάδας θα συμμετέχουν σε προγράμματα κατάρτισης.

Ωφελούμενοι των (α), (β) και (γ) προγραμμάτων μπορούν να είναι οι εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ, που ανήκουν σε μία τουλάχιστον από τις παρακάτω κατηγορίες:

¹ Δημόσια Πρόσκληση Νο 16/2017

² Δημόσια Πρόσκληση Νο 1/2017

³ Δημόσια Πρόσκληση Νο 9/2017

- μέλη οικογενειών στις οποίες δεν εργάζεται κανείς και οι σύζυγοι αυτών είναι εγγεγραμμένοι άνεργοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ
- μέλη μονογονεϊκών οικογενειών, στις οποίες δεν εργάζεται κανείς
- εγγεγραμμένοι μακροχρόνια άνεργοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ
- άνεργοι πτυχιούχοι ΑΕΙ πανεπιστημιακού και τεχνολογικού τομέα, εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων πτυχιούχων του ΟΑΕΔ, για την κάλυψη θέσεων με βάση τα τυπικά προσόντα τους
- εγγεγραμμένοι άνεργοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ άνω των 29 ετών
- εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων ΑμεΑ του ΟΑΕΔ
- εγγεγραμμένοι άνεργοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ, δικαιούχοι του «Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης» (ΚΕΑ)

ii) Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων, φορέων και οργανισμών του δημοσίου τομέα και επιχειρήσεων Δήμων και Περιφερειών, για την απασχόληση 10.000 μακροχρόνια ανέργων, ηλικίας 55-67 ετών⁴ (Π/Υ: 120.000.000 Ευρώ)

Σκοπός του προγράμματος είναι η δημιουργία 10.000 νέων θέσεων εργασίας πλήρους απασχόλησης, για την απασχόληση μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 55-67 ετών. Οι ωφελούμενοι του προγράμματος πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο ανέργων του ΟΑΕΔ, για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δώδεκα μηνών.

Δικαιούχοι του προγράμματος είναι οι επιχειρήσεις, φορείς και οργανισμοί του δημόσιου τομέα, και οι επιχειρήσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού (Δήμων και Περιφερειών) του Ν. 3852/2010, που ασκούν τακτική οικονομική δραστηριότητα. Η διάρκεια της επιχορήγησης ορίζεται στους 12 μήνες με δυνατότητα επέκτασης για επιπλέον 12 μήνες, ύστερα από αίτηση που θα υποβάλλει η δικαιούχος επιχείρηση. Το ύψος της επιχορήγησης ορίζεται στο 50% του μηνιαίου μισθολογικού και μη μισθολογικού κόστους του ωφελούμενου με ανώτατο όριο τα 600 ευρώ μηνιαίως. Η μέγιστη δαπάνη για την υλοποίηση του προγράμματος θα ανέλθει στο ποσό των.

iii) Ειδικό Πρόγραμμα απασχόλησης 4.000 ανέργων στο Δημόσιο Τομέα της Υγείας, σύμφωνα με το άρθρο 64 του ν. 4430/2016 (Α' 205), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει (Π/Υ: 66.000.000 Ευρώ)

Το πρόγραμμα έχει ως στόχο την άμεση αντιμετώπιση της ανεργίας των ομάδων ανέργων που πλήττονται εξαιτίας της οικονομικής κρίσης και της μακράς ύφεσης, που υφίσταται η ελληνική οικονομία, με προτεραιότητα στους εγγεγραμμένους στα μητρώα του ΟΑΕΔ μακροχρόνια ανέργους και στους ανέργους που ανήκουν στις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.

Ως ευπαθείς ομάδες για το πρόγραμμα ορίζονται:

- εγγεγραμμένοι άνεργοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ, σύζυγοι-μέλη οικογενειών στις οποίες δεν εργάζεται κανείς από τους δύο συζύγους.
- εγγεγραμμένοι άνεργοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ, αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών.
- εγγεγραμμένοι άνεργοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ, δικαιούχοι του «Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης» (ΚΕΑ)

Η συνολική χρονική διάρκεια απασχόλησης των ωφελουμένων ορίζεται στους 24 μήνες.

Ειδικότερα, το ανωτέρω Πρόγραμμα αποσκοπεί:

- στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των ανέργων,
- στην αποτελεσματική στήριξη των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων,
- στην κάλυψη κοινωνικών αναγκών,
- στην αναβάθμιση των παρεχόμενων προς τους πολίτες υπηρεσιών των φορέων υγείας,
- στην βελτίωση των υποδομών των δημόσιων νοσοκομείων και τους εποπτευόμενους φορείς του Υπουργείου Υγείας,
- στην αναβάθμιση των προσόντων των ανέργων,
- στη σύζευξη των παραγωγικών ικανοτήτων των ανέργων με την κάλυψη κοινωνικών αναγκών.

⁴ Δημόσια Πρόσκληση Νο 11/2017

2. Προγράμματα Επιχορήγησης επιχειρήσεων για δημιουργία Νέων Θέσεων Εργασίας

Με στόχο την αύξηση της εγγυημένης απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα μέσω της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας, το Υπουργείο Εργασίας υλοποιεί σειρά προγραμμάτων ευρύτερης στόχευσης που απευθύνονται σε νέους, σε μακροχρόνια ανέργους, ανέργους μεγαλύτερης ηλικίας, ειδικές ομάδες ανέργων, ΑμεΑ. Ειδικότερα, υλοποιούνται:

Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων για την απασχόληση 15.000 ανέργων ηλικίας 30-49 ετών (Π/Υ: 81.000.000 Ευρώ)

Σκοπός του προγράμματος είναι η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, πλήρους απασχόλησης, με την πρόσληψη 15.000 ανέργων, ηλικίας 30-49 ετών, με έμφαση στους μακροχρόνια ανέργους. Από τις 15.000 θέσεις, οι 5.000 αφορούν αποκλειστικά σε εγγεγραμμένους ανέργους δικαιούχους Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης (ΚΕΑ). Το πρόγραμμα απευθύνεται σε ιδιωτικές επιχειρήσεις, Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (Κ.Α.Λ.Ο) και γενικά σε εργοδότες του ιδιωτικού τομέα που ασκούν τακτική οικονομική δραστηριότητα σε όλη τη χώρα.

Ωφελούμενοι του Προγράμματος είναι:

- Άνεργοι εγγεγραμμένοι στο μητρώο ανέργων του ΟΑΕΔ για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριών (3) μηνών πριν από την υπόδειξή τους από τα αρμόδια ΚΠΑ2
- Μακροχρόνια άνεργοι, ήτοι εγγεγραμμένοι στο μητρώο ανέργων του ΟΑΕΔ για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δώδεκα μηνών μέχρι την υπόδειξή τους από τα αρμόδια ΚΠΑ2
- •Εγγεγραμμένοι άνεργοι δικαιούχοι του Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης (ΚΕΑ), κατά την υπόδειξή τους από τα αρμόδια ΚΠΑ2, για τους οποίους δεν απαιτείται χρονικό διάστημα εγγεγραμμένης ανεργίας
- Άνεργοι ηλικίας 30 έως 49 ετών εγγεγραμμένοι στο μητρώο ανέργων του ΟΑΕΔ για χρονικό διάστημα τουλάχιστον μιας ημέρας πριν από την υπόδειξή τους από τα αρμόδια ΚΠΑ2, ωφελούμενοι του Προγράμματος «Κατάρτιση και Πιστοποίηση Ανέργων 29-64 ετών σε κλάδους αιχμής» (Πρόσκληση 2 /2016) της Γενικής Γραμματείας Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων της Επιτελικής Δομής ΕΣΠΑ ΑΠΚΟ (Αριθμ. Πρωτ. 6.14727/5.12558/29.11.2016), που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς τόσο τη θεωρητική κατάρτιση όσο και την πρακτική άσκηση.

Η συνολική διάρκεια της επιχορήγησης του προγράμματος ορίζεται σε 12 μήνες. Μετά τη λήξη της επιχορήγησης οι επιχειρήσεις οι οποίες θα προσλάβουν μη μακροχρόνια ανέργους, δεσμεύονται να διατηρήσουν το προσωπικό (προϋπάρχον και επιχορηγούμενο) για τρεις (3) ακόμα μήνες (χωρίς επιχορήγηση). Από την ανωτέρω δέσμευση εξαιρούνται οι επιχειρήσεις που θα απασχολήσουν μακροχρόνια ανέργους και εγγεγραμμένους ανέργους δικαιούχους του ΚΕΑ.

Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων και εργοδοτών για την απασχόληση 2.000 ανέργων ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ), απεξαρτημένων από εξαρτησιογόνες ουσίες, αποφυλακισμένων, νεαρών παραβατικών ατόμων ή νεαρών ατόμων που βρίσκονται σε κοινωνικό κίνδυνο⁵ (Π/Υ: 39.600.000 Ευρώ).

Σκοπός του προγράμματος είναι η δημιουργία 2.000 νέων θέσεων εργασίας με την πρόσληψη ανέργων ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ), απεξαρτημένων από εξαρτησιογόνες ουσίες, αποφυλακισμένων, νεαρών παραβατικών ατόμων ή νεαρών ατόμων που βρίσκονται σε κοινωνικό κίνδυνο. Οι ωφελούμενοι θα πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο ανέργων των υπηρεσιών του Ο.Α.Ε.Δ. για χρονικό διάστημα άνω των δύο (2) μηνών.

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε ιδιωτικές επιχειρήσεις, συνεταιρισμούς, Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 του ν. 4430/2016 (Α' 205), και γενικά σε εργοδότες

⁵ Δημόσια Πρόσκληση Νο 12/2017

του ιδιωτικού τομέα που ασκούν τακτική οικονομική δραστηριότητα, καθώς και σε επιχειρήσεις Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ και Β΄ Βαθμού για την απασχόληση των προαναφερθέντων κοινωνικών ομάδων.

Μέσω του προγράμματος επιχορηγείται η απασχόληση των ατόμων αυτών αρχικώς για δώδεκα (12) μήνες, ενώ παρέχεται η δυνατότητα δύο επεκτάσεων του χρόνου επιδοτούμενης απασχόλησης για άλλους δώδεκα (12) συν άλλους δώδεκα (12) μήνες. Η επιχορήγηση για κάθε μήνα απασχόλησης των ωφελούμενων ανέργων ανέρχεται στο 70% του μισθολογικού και μη κόστους και μέχρι του ποσού των 700 ευρώ μηνιαίως για τους εργαζόμενους με πλήρη απασχόληση και μέχρι του ποσού των 350 ευρώ μηνιαίως για τους εργαζόμενους με μερική απασχόληση.

Ενίσχυση της απασχόλησης 40.000 αμειβόμενων με δελτίο παροχής υπηρεσιών, με μετατροπή της σύμβασης παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών σε σύμβαση εξαρτημένης εργασίας⁶ (Π/Υ: 156.800.000 Ευρώ)

Το πρόγραμμα επιχορηγεί για 12 μήνες τις επιχειρήσεις που απασχολούν εργαζόμενους με συμβάσεις παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών, προκειμένου να τις μετατρέψουν σε συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας με καθεστώς πλήρους απασχόλησης.

Το ποσό με το οποίο θα επιχορηγείται η επιχείρηση που θα ενταχθεί στο πρόγραμμα, ισούται με τις εργοδοτικές εισφορές 12 μηνών (συμπεριλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών των δώρων Χριστουγέννων, Πάσχα και του επιδόματος αδείας) για κάθε εργαζόμενο του οποίου η σύμβαση παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών μετατρέπεται σε σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, με ανώτατο όριο επιχορήγησης τα 350 ευρώ για κάθε μήνα πλήρους απασχόλησης.

Η επιχείρηση δεσμεύεται να διατηρήσει το σύνολο του προσωπικού της καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος που ανέρχεται σε 18 μήνες, εκ των οποίων οι 12 μήνες αντιστοιχούν στο διάστημα κατά το οποίο η επιχείρηση λαμβάνει επιχορήγηση και οι υπόλοιποι 6 μήνες στο διάστημα κατά το οποίο δεσμεύεται να διατηρήσει το σύνολο του προσωπικού της χωρίς επιχορήγηση.

Ωφελούμενοι του προγράμματος είναι οι αμειβόμενοι με δελτίο παροχής υπηρεσιών που απασχολούνται σε δύο - κατ' ανώτατο όριο - εργοδότες και πληρούν τις εξής προϋποθέσεις:

- Η ασφάλισή τους να εντάσσεται στη διάταξη της παρ.9 του άρθρου 39 του Ν.4387/2016.
- Η σύμβαση τους με τις επιχειρήσεις να είναι σε ισχύ και να έχει αναρτηθεί στην ειδική πλατφόρμα του διαδικτυακού τόπου του ΕΦΚΑ τουλάχιστον τρεις μήνες πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής της επιχείρησης στο πρόγραμμα.
- Η σύμβαση παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών να μετατραπεί σε σύμβαση εξαρτημένης εργασίας.
- Το τελευταίο 12μηνο να μην παρείχαν εξαρτημένη εργασία στον ίδιο εργοδότη

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε ιδιωτικές επιχειρήσεις, Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (Κ.ΑΛ.Ο) και γενικά εργοδότες του ιδιωτικού τομέα που ασκούν τακτική οικονομική δραστηριότητα σε όλη τη χώρα και απασχολούν εργαζόμενους, αμειβόμενους με δελτίο παροχής υπηρεσιών.

Για την υλοποίηση του προγράμματος προκαλείται δαπάνη ύψους 156.800.000,00 Ευρώ, η οποία θα καλυφθεί αποκλειστικά από τον πόρο του Ειδικού Λογαριασμού του άρθρου 44 παρ. 2 του ν. 3986/2011 (ΦΕΚ 152 Α΄), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, σε βάρος των πιστώσεων του Ο.Α.Ε.Δ.

Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων για την απασχόληση 1.459 ανέργων νέων, ηλικίας 18-24 ετών⁷ (Π/Υ: 4.201.920 Ευρώ)

Σκοπός του προγράμματος είναι η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, πλήρους απασχόλησης, με την πρόσληψη 1.459 ανέργων, ηλικίας 18-24 ετών. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα και σε Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας που ασκούν τακτική οικονομική δραστηριότητα. Ωφελούμενοι του προγράμματος είναι άνεργοι εγγεγραμμένοι στο μητρώο ανέργων του ΟΑΕΔ οι οποίοι έχουν ολοκληρώσει το πρόγραμμα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας για ανέργους ηλικίας 18-24 ετών.

⁶ Δημόσια Πρόσκληση Νο 14/2017

⁷ Πρόσκληση/ Προκήρυξη Νο 13/2017

Συγκεκριμένα οι επιχειρήσεις επιχορηγούνται για κάθε άτομο που υπάγεται στο πρόγραμμα από την ημερομηνία πρόσληψής του και για χρονικό διάστημα οκτώ (8) μηνών. Η επιχορήγηση για κάθε ημέρα πλήρους απασχόλησης ανέρχεται στο ποσό των 14,40 ευρώ και όχι πέραν των 25 ημερών το μήνα. Το ποσό επιχορήγησης καλύπτει τμήμα του μισθολογικού ή/και μη μισθολογικού κόστους και δεν υπερβαίνει το ποσό των 2.880 ευρώ για το σύνολο της πράξης για κάθε ωφελούμενο.

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση».

Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων για την απασχόληση 1.295 ανέργων νέων ηλικίας 25-29 ετών⁸ (3.730.000 Ευρώ)

Σκοπός του προγράμματος είναι η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, πλήρους απασχόλησης, με την πρόσληψη 1.295 ανέργων, ηλικίας 25-29 ετών. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα και σε Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας που ασκούν τακτική οικονομική δραστηριότητα. Κάθε επιχείρηση μπορεί να ενταχθεί στο πρόγραμμα για έναν (1) έως και δέκα (10) ωφελούμενους ανάλογα με το προσωπικό που απασχολεί κατά την υποβολή της αίτησής της. Ο ΟΑΕΔ καταβάλλει στις δικαιούχους επιχειρήσεις επιχορήγηση για κάθε προσλαμβανόμενο άνεργο η οποία ανέρχεται στο ποσό των 14,40 ευρώ την ημέρα και όχι πέραν των 25 ημερών ανά μήνα, ενώ η επιχορήγηση θα καταβάλλεται για χρονικό διάστημα 8 μηνών.

Η πράξη εντάσσεται στο Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» 2014 - 2020 (ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ) και χρηματοδοτείται από την Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ).

Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων και εργοδοτών για την απασχόληση σε θέσεις πλήρους απασχόλησης 10.000 δικαιούχων «επιταγής επανένταξης στην αγορά εργασίας»⁹

Το πρόγραμμα επιχορηγεί για 12 μήνες ιδιωτικές επιχειρήσεις, συνεταιρισμούς, Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.), Κοινωνικούς Συνεταιρισμούς Περιορισμένης Ευθύνης (ΚΟΙ.Σ.Π.Ε.) και γενικά εργοδότες του ιδιωτικού τομέα που απασχολούν έως 10 άτομα σε πλήρη απασχόληση και ενδιαφέρονται να προσλάβουν δικαιούχους της «επιταγής επανένταξης».

Δικαιούχοι της επιταγής επανένταξης είναι οι άνεργοι τακτικής επιδότησης και οι δικαιούχοι επιδόματος μακροχρόνιων ανέργων, οι οποίοι μπορούν να συμμετέχουν στο πρόγραμμα εφόσον αποφασίσουν να μετατρέψουν το επίδομα ανεργίας τους σε «επιταγή επανένταξης στην αγορά εργασίας».

Στο πρόγραμμα μπορούν να συμμετέχουν οι επιδοτούμενοι άνεργοι στους οποίους υπολείπεται τουλάχιστον το 50% της διάρκειας της τακτικής επιδότησης ανεργίας, είτε αρχικής είτε συνέχισής της. Η εγκριθείσα επιδότηση (είτε αρχική είτε λόγω συνέχισης) πρέπει να είναι τουλάχιστον πεντάμηνης διάρκειας. Επίσης, μπορούν να συμμετέχουν οι επιδοτούμενοι μακροχρόνια άνεργοι για τους οποίους υπολείπονται τουλάχιστον 2 μήνες επιδότησης.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει υποχρεωτικά τα δύο ακόλουθα στάδια:

- Το πρώτο στάδιο διαρκεί όσο και το υπολειπόμενο διάστημα τακτικής επιδότησης του δικαιούχου «επιταγής επανένταξης στην αγορά εργασίας». Σε αυτό το στάδιο ως μηνιαίο ποσό επιχορήγησης για πλήρη απασχόληση και ασφάλιση 25 ημερών ορίζεται το μηνιαίο ποσό που αναγράφεται στην «επιταγή επανένταξης στην αγορά εργασίας» του δικαιούχου, όπως αυτό διαμορφώνεται κάθε φορά. Για τους επιχορηγούμενους δικαιούχους της «επιταγής επανένταξης στην αγορά εργασίας» λόγω μακροχρόνιας ανεργίας ορίζεται το επίδομα μακροχρόνιων ανέργων, ύψους 200 ευρώ μηνιαίως και επιπλέον ημερήσιο ποσό επιχορήγησης ύψους 8 ευρώ.
- Το δεύτερο στάδιο περιλαμβάνει το χρονικό διάστημα που υπολείπεται από τη λήξη του α' σταδίου και μέχρι να συμπληρωθούν οι 12 μήνες. Ως ποσό επιχορήγησης για το β' στάδιο του προγράμματος

⁸ Πρόσκληση Νο 7/2017

⁹ Πρόσκληση Νο 4/2017

ορίζεται το ποσό των 360 ευρώ για κάθε μήνα πλήρους απασχόλησης και μέχρι 25 ημερομίσθια το μήνα, για τους επιχορηγούμενους.

Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων με προσωπικό άνω των 20 θέσεων πλήρους απασχόλησης για την πρόσληψη 5.000 ανέργων που βρίσκονται σε μειονεκτική και ιδιαίτερα μειονεκτική θέση (Π/Υ: 25.000.000 Ευρώ)

Σκοπός του προγράμματος είναι η δημιουργία 5.000 νέων θέσεων εργασίας, πλήρους απασχόλησης, με την πρόσληψη ανέργων που βρίσκονται σε μειονεκτική και ιδιαίτερα μειονεκτική θέση, ηλικίας άνω των 50 ετών, σε ιδιωτικές επιχειρήσεις, συνεταιρισμούς, ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ., Κοι.Σ.Π.Ε. και γενικά εργοδότες του ιδιωτικού τομέα που απασχολούν προσωπικό άνω των είκοσι (20) θέσεων εργασίας με πλήρη απασχόληση και ασκούν τακτική οικονομική δραστηριότητα σε όλη τη χώρα .

Ωφελούμενοι είναι άτομα που θα προσληφθούν από τις επιχειρήσεις που θα ενταχθούν στο πρόγραμμα, ηλικίας άνω των 50 ετών, που βρίσκονται σε μειονεκτική και ιδιαίτερα μειονεκτική θέση.

Ως άτομα σε μειονεκτική θέση νοούνται οι άνεργοι - ηλικίας άνω των 50 ετών- εγγεγραμμένοι στο μητρώο ανέργων των υπηρεσιών του ΟΑΕΔ, για χρονικό διάστημα άνω των έξι (6) μηνών.

Ως άτομα σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση νοούνται οι άνεργοι - ηλικίας άνω των 50 ετών - εγγεγραμμένοι στο μητρώο ανέργων των υπηρεσιών του ΟΑΕΔ, για χρονικό διάστημα άνω των δώδεκα (12) μηνών.

Ως ποσό επιχορήγησης ορίζεται το 50% του μηνιαίου μισθολογικού και μη μισθολογικού κόστους του ωφελούμενου με ανώτατο όριο τα 500 ευρώ μηνιαίως.

Για την πρόσληψη ανέργων που βρίσκονται σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση η διάρκεια της επιχορήγησης ορίζεται στους δώδεκα (12) μήνες με δυνατότητα επέκτασης για άλλους εννέα (9) μήνες. Σε περίπτωση που η επιχείρηση αιτηθεί την επέκταση της επιχορήγησης για άλλους εννέα (9) μήνες, μετά τη λήξη της επιχορήγησης η επιχείρηση δεσμεύεται να διατηρήσει το προσωπικό για τρεις (3) μήνες ακόμα χωρίς επιχορήγηση.

Για την πρόσληψη ανέργων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση η διάρκεια της επιχορήγησης ορίζεται στους εννέα (9) μήνες χωρίς να παρέχεται η δυνατότητα επέκτασης του προγράμματος για άλλους εννέα (9) μήνες. Μετά τη λήξη της επιχορήγησης (9μηνη επιχορήγηση) οι επιχειρήσεις δεσμεύονται να διατηρήσουν το προσωπικό για τρεις (3) μήνες ακόμα χωρίς επιχορήγηση.

Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων με προσωπικό έως 20 θέσεων πλήρους απασχόλησης, για την πρόσληψη 10.000 ανέργων ηλικίας άνω των 50 ετών¹⁰ (Π/Υ: 50.000.000 Ευρώ)

Σκοπός του προγράμματος είναι η δημιουργία 10.000 νέων θέσεων εργασίας, πλήρους απασχόλησης, με την πρόσληψη ανέργων, ηλικίας άνω των 50 ετών. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε ιδιωτικές επιχειρήσεις, συνεταιρισμούς, ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ., Κοι.Σ.Π.Ε. και γενικά εργοδότες του ιδιωτικού τομέα με προσωπικό έως είκοσι (20) θέσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης που ασκούν τακτική οικονομική δραστηριότητα σε όλη τη χώρα.

Ωφελούμενοι είναι άτομα που θα προσληφθούν από τις επιχειρήσεις που θα ενταχθούν στο πρόγραμμα, ηλικίας άνω των 50 ετών, εγγεγραμμένοι στο μητρώο ανέργων του ΟΑΕΔ για χρονικό διάστημα τουλάχιστον άνω των 3 μηνών.

Ως ποσό επιχορήγησης ορίζεται το 50% του μηνιαίου μισθολογικού και μη μισθολογικού κόστους του ωφελούμενου με ανώτατο όριο τα 500 ευρώ μηνιαίως.

Για την πρόσληψη μακροχρόνια ανέργων η διάρκεια της επιχορήγησης είναι 12 μήνες με δυνατότητα επέκτασης για εννέα μήνες. Σε περίπτωση επέκτασης του προγράμματος η επιχείρηση δεσμεύεται να διατηρήσει το προσωπικό της για τρεις επιπλέον μήνες. Σε αντίθετη περίπτωση δεν ισχύει η δέσμευση.

¹⁰ Πρόσκληση Νο 2/2017

Για την πρόσληψη μη μακροχρόνια ανέργων η διάρκεια επιχορήγησης είναι 9 μήνες με δυνατότητα επέκτασης για άλλους εννέα μήνες. Σε περίπτωση επέκτασης του προγράμματος, η επιχείρηση δεσμεύεται να διατηρήσει το προσωπικό της για έξι επιπλέον μήνες. Σε αντίθετη περίπτωση η επιχείρηση δεσμεύεται να διατηρήσει το προσωπικό της για τρεις επιπλέον μήνες.

3. Προγράμματα κατάρτισης και πρακτικής άσκησης σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα

Πρόγραμμα κατάρτισης και πιστοποίησης ανέργων 29-64 ετών σε κλάδους αιχμής¹¹

Αντικείμενο της δράσης αποτελεί η παροχή σε 23.000 άνεργους, 29-64 ετών, υπηρεσιών συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης σε κλάδους που παρουσιάζουν προοπτικές ανάπτυξης, συμβουλευτικής υποστήριξης και πιστοποίησης των γνώσεων και δεξιοτήτων που θα αποκτηθούν στο πλαίσιο της δράσης.

Σκοπός της δράσης είναι η ενδυνάμωση των δεξιοτήτων των ανέργων μέσω συνδυασμένων δράσεων κατάρτισης, συμβουλευτικής και πιστοποίησης, η οποία δυνητικά καταλήγει στην τοποθέτηση τους σε θέσεις απασχόλησης σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα

Ειδικότερα, στο πλαίσιο της δράσης θα υλοποιηθεί μία δέσμη παρεμβάσεων η οποία θα περιλαμβάνει:

- Πρόγραμμα θεωρητικής κατάρτισης εκατόν είκοσι (120) ωρών σε ειδικότητα ενός από τους κλάδους αιχμής¹²
- Συμβουλευτική υποστήριξη¹³
- Πιστοποίηση των γνώσεων και δεξιοτήτων που θα αποκτηθούν στο πλαίσιο του προγράμματος κατάρτισης
- Πρακτική άσκηση σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας συνολικής διάρκειας πεντακοσίων (500) ωρών, η οποία δεν θα υπερβαίνει τους 5 μήνες¹⁴.

Η δράση διαρθρώνεται σε δύο επίπεδα με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ανέργων του προαναφερόμενου ηλικιακού φάσματος και της αγοράς εργασίας ως προς το επίπεδο εκπαίδευσης των ανέργων: α) άνεργοι που έχουν ολοκληρώσει βαθμίδες εκπαίδευσης από την υποχρεωτική έως τη δευτεροβάθμια και β) άνεργοι που έχουν ολοκληρώσει είτε προγράμματα μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (απόφοιτοι ΙΕΚ) είτε προγράμματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΑΕΙ, ΤΕΙ).

Ο συνολικός προϋπολογισμός της δράσης ανέρχεται σε 89.000.000 ευρώ.

Επιχειρήσεις που θα προβούν στην πρόσληψη ωφελούμενου/ων μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στη δράση δύναται να επιχορηγηθούν.

¹¹ Πρόσκληση Νο 2/2016

¹² Δηλαδή τους κλάδους εκείνους που παρουσιάζουν προοπτικές ανάπτυξης, οι οποίοι είναι: Εμπόριο, Logistics, Έργα υποδομής και Τεχνικά επαγγέλματα, Τουρισμός, Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών, Περιβάλλον-Διαχείριση Στερεών και Υγρών Αποβλήτων, Τρόφιμα-Ποτά, Ενέργεια, Βιομηχανία και Αγροτικός Τομέας.

¹³ Η συμβουλευτική υποστήριξη έχει τους εξής στόχους: α) την επιλογή του προγράμματος κατάρτισης που θα παρακολουθήσουν οι ωφελούμενοι με βάση το εκπαιδευτικό και επαγγελματικό τους προφίλ, τις δεξιότητες και τα ενδιαφέροντά τους β) την κατάλληλη σύζευξη του προφίλ των ωφελουμένων με διαθέσιμες θέσεις πρακτικής στις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις γ) την προετοιμασία των ανέργων για την μετάβασή τους στο εργασιακό περιβάλλον της επιχείρησης πρακτικής άσκησης αλλά και ευρύτερα στην αγορά εργασίας και της ένταξης / επανένταξής τους σε αυτήν δ) την παρακολούθηση και υποστήριξη των ωφελουμένων κατά την υλοποίηση της πρακτικής τους άσκησης και ε) τη μετατροπή της πρακτικής άσκησης των ωφελουμένων σε σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, όπου είναι δυνατό.

¹⁴ Αποκλειστικά για τα προγράμματα κατάρτισης σε ειδικότητες του Αγροτικού Τομέα η πρακτική άσκηση δύναται να πραγματοποιηθεί σε επιχειρήσεις του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Ευκαιρίες κατάρτισης και πιστοποίησης για 15.000 άνεργους νέους 18-24 ετών σε ειδικότητες που αφορούν σε τομείς αιχμής της Ελληνικής Οικονομίας¹⁵

Το πρόγραμμα υλοποιείται από την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ ΑπΚΟ σε σύμπραξη με κλαδικούς συλλογικούς φορείς ή ενώσεις φορέων του ιδιωτικού τομέα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που σκοπό έχουν τη συμβουλευτική, το σχεδιασμό ή/και οργάνωση ή/και υλοποίηση δράσεων κατάρτισης, εκπαίδευσης και επιμόρφωσης εργαζομένων, αυτοαπασχολουμένων και ανέργων.

Αντικείμενο της δράσης αποτελεί η παροχή σε 15.000 άνεργους και οικονομικά μη ενεργούς νέους, ηλικίας από 18 έως 24 ετών, υπηρεσιών συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης οι οποίες περιλαμβάνουν:

- πρόγραμμα θεωρητικής κατάρτισης σε οριζόντιες κυρίως δεξιότητες
- πρακτική άσκηση των ωφελουμένων σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα
- υπηρεσίες υποστήριξης και συμβουλευτικής καθοδήγησης των ωφελουμένων σε όλη τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης
- πιστοποίηση των επαγγελματικών προσόντων των ωφελουμένων, τα οποία θα αποκτηθούν στο πλαίσιο του προγράμματος.

Σκοπός της δράσης είναι η ενδυνάμωση των δεξιοτήτων σε κλάδους και επαγγέλματα που παρουσιάζουν δυναμική ζήτησης αλλά και περαιτέρω ανάπτυξης, ώστε οι ωφελούμενοι να έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες για την εισαγωγή τους στην αγορά εργασίας και σε τομείς με διατηρήσιμη δυναμική. Προτεραιότητα θα δοθεί σε κλάδους δυνάμει εξωστρεφείς, όπου υπάρχει ικανή και εμβληματική παραγωγή για τη χώρα. Οι επιλεγμένοι κλάδοι θα πρέπει να έχουν τη δυναμική αύξησης της προστιθέμενης αξίας του προϊόντος τους. Οι τομείς αυτοί είναι:

- Εφοδιαστική Αλυσίδα – Logistics
- Εξαγωγικό εμπόριο προϊόντων με έμφαση στον πρωτογενή τομέα παραγωγής
- Τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ)
- Λιανικό Εμπόριο

Η δράση περιλαμβάνεται στο Σύστημα «Εγγύηση για την Νεολαία» και η συνολική συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη ανέρχεται το ποσό των 40.000.000 ευρώ.

Επιταγή εισόδου για νέους έως 29 ετών σε ιδιωτικές επιχειρήσεις στον κλάδο του τουρισμού για απόκτηση εργασιακής εμπειρίας¹⁶

Η πράξη αφορά στην παροχή υπηρεσιών συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης σε 8.000 άνεργους και οικονομικά μη ενεργούς νέους έως 29 ετών. Ειδικότερα, εντός του 2017 υλοποιήθηκε ο β' κύκλος που αφορούσε σε 6.650 άνεργους και οικονομικά μη ενεργούς νέους. Η πράξη υλοποιείται από το ΙΝΣΕΤΕ (Ινστιτούτο του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων) και την ΕΕΔΕ (Ελληνική Εταιρεία Διοικήσεως Επιχειρήσεων) σύμφωνα με το σύστημα των επιταγών κατάρτισης (training vouchers).

Οι υπηρεσίες συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης περιλαμβάνουν:

α) θεωρητική κατάρτιση 80 ωρών

β) πρακτική άσκηση των ωφελουμένων σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα που εξυπηρετούν και ενισχύουν άμεσα ή έμμεσα τον τουρισμό και το τουριστικό προϊόν της χώρας, συνολικής διάρκειας 420 ωρών. Η διάρκεια της πρακτικής άσκησης στο σύνολό της (α' και β' φάση) δεν θα υπερβαίνει τους 6 μήνες.

γ) υπηρεσίες υποστήριξης και συμβουλευτικής καθοδήγησης των ωφελουμένων από το ΙΝΣΕΤΕ πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την κατάρτιση που αφορούν: i) στη διάγνωση και κατάλληλη σύζευξη των

¹⁵ Πρόσκληση ΑΝΑΔ10/07-04-2017

¹⁶ Πρόσκληση ΑΝΑΔ04/20-10-2015

εκπαιδευτικών αναγκών/δεξιοτήτων των καταρτιζόμενων με τις ανάγκες των επιχειρήσεων, ii) στην τοποθέτηση του ωφελούμενου στην επιχείρηση πρακτικής άσκησης.

Σκοπός της Πράξης είναι η επίτευξη μιας δομημένης πορείας εισόδου των άνεργων νέων στην αγορά εργασίας, η οποία δυνητικά καταλήγει στην τοποθέτησή τους σε θέσεις απασχόλησης σε επιχειρήσεις που εξυπηρετούν και ενισχύουν άμεσα ή έμμεσα τον τουρισμό και το τουριστικό προϊόν της χώρας.

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από πόρους του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων, ενώ ο συνολικός προϋπολογισμός της δράσης ανέρχεται στο ποσό των 29.574.918 ευρώ.

Δράσεις – Προγράμματα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

Στο Πλαίσιο Ποιότητας Μαθητείας: "Το 2017 θεσμοθετήθηκε το "Πλαίσιο Ποιότητας Μαθητείας" (υπ. αριθ. 26385/491 Β'/20-2-2017 ΚΥΑ Υπουργών Παιδείας, Εργασίας και Οικονομίας) που καθορίζει το σύστημα διακυβέρνησης και τους όρους υλοποίησης της Μαθητείας.

Παρεμβάσεις Επαγγελματικής Κατάρτισης Ενηλίκων

Σημαντικές, ευρείες παρεμβάσεις πραγματοποιούνται από τον ΟΑΕΔ, στο πεδίο της μη τυπικής και άτυπης μάθησης/κατάρτισης, στο οποίο –σε ευρωπαϊκό επίπεδο- επικεντρώνεται όλο και περισσότερο το ενδιαφέρον για μεθόδους ανάπτυξης ικανοτήτων-δεξιοτήτων και καινοτομία, καθώς η αγορά εργασίας είναι ευμετάβλητη. Στο περιβάλλον αυτό, ένας από τους κυρίαρχους στόχους του Οργανισμού είναι ο σχεδιασμός, βάσει διεγνωσμένων αναγκών, η υλοποίηση, η αξιολόγηση και η αξιοποίηση αποτελεσμάτων εκπαιδευτικών και ολοκληρωμένων δράσεων, που βοηθούν τους εργαζόμενους και τους ανέργους να προσαρμοσθούν ταχύτερα και αποτελεσματικότερα στις εξελίξεις του χώρου της εργασίας, ιδιαιτέρως δε, σε ό,τι αφορά στις ομάδες πληθυσμού που πλήττονται περισσότερο.

1. Κατά την παρούσα φάση (Οκτ. 2017 - Σεπτ. 2019), ο ΟΑΕΔ, ως Συντονιστής Φορέας, υλοποιεί το Έργο I_ReF_SoS – «Καινοτομική Απάντηση για τη Διευκόλυνση της Κοινωνικής Υποστήριξης των Νέων Προσφύγων», στο πλαίσιο Στρατηγικής Σύμπραξης για τη Νεολαία, που χρηματοδοτείται από την ομώνυμη δράση του Ευρωπαϊκού Προγράμματος ERASMUS+. Ως Εταίροι συμμετέχουν, το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας της Τουρκίας, το Κέντρο Ανάπτυξης Εκπαιδευτικής Πολιτικής της ΓΣΕΕ και ο Γερμανικός Οργανισμός Κατάρτισης DEKRA Akademie. Ο Οργανισμός, σε συνεργασία με τους εταίρους του, επιδιώκει τη δημιουργία μιας νέας προσέγγισης στην επαγγελματική κατάρτιση των νεοεισερχόμενων προσφύγων, ηλικίας 16-24 ετών, εμπλουτισμένης με καινοτομικό εκπαιδευτικό υλικό συμβουλευτικής, καθοδήγησης, γλωσσικής και διαπολιτισμικής κατάρτισης και επαγγελματικού προσανατολισμού, για εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενους, το οποίο θα σχεδιασθεί και θα εφαρμοσθεί σε πιλοτικό επίπεδο, σε σαράντα νέους πρόσφυγες, που έχουν αιτηθεί άσυλο. Αποδίδεται δε, ιδιαίτερη σημασία στην αξιολόγηση και στην ευρεία διάχυση του έργου αυτού και των προϊόντων του, με κεντρική επιδίωξη να ενσωματωθούν οι νέες αυτές μέθοδοι και προσεγγίσεις, όχι μόνο στη στρατηγική και στις πρακτικές των Οργανισμών - Εταίρων, αλλά και στις πολιτικές των χωρών που συμμετέχουν, καθώς και ευρύτερα, για την αντιμετώπιση του προβλήματος των νεοεισερχόμενων προσφύγων αυτής της ηλικίας.

2. Σε ό,τι αφορά στην αναβάθμιση δεξιοτήτων ατόμων με χαμηλά ή πολύ χαμηλά προσόντα, αξίζει να σημειωθεί ότι, στην Ελλάδα, όπως και σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, δεν υπάρχει θεσμοθετημένο πλαίσιο για την εκπαίδευση ενηλίκων και τα βασικά προσόντα (basic skills). Έχει, επίσης, διαπιστωθεί (*Έρευνα Εργατ. Δυναμικού EUROSTAT, 2013*), ότι η Ελλάδα έχει το πέμπτο υψηλότερο ποσοστό (33%) σε ενήλικες με εκπαιδευτικό επίπεδο κάτω της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 3) και το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό (19%), μετά την Πορτογαλία, κάτω της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 2). Επιπλέον, σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, μεγαλύτερο του μέσου όρου ποσοστό ενηλίκων στην Ελλάδα έχει χαμηλές δεξιότητες γραμματισμού (περισσότεροι από έναν στους τέσσερις) και αριθμητικού συλλογισμού (ένας στους τρεις). Αλλά και από τα στατιστικά στοιχεία του ΟΑΕΔ (Σεπτέμβριος 2017),

προκύπτει ότι από τα 799.964 άτομα, εγγεγραμμένα στο μητρώο ανέργων του Οργανισμού, εκ των οποίων περίπου το 60% είναι μακροχρόνια άνεργοι, το 46,70% είναι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, το 29,70% είναι απόφοιτοι υποχρεωτικής εκπαίδευσης, ενώ ένα ποσοστό 4,88% καταγράφεται ως «χωρίς εκπαίδευση». Η ηλικιακή ομάδα των αναζητούντων εργασία 15-29 ετών δε, ανέρχεται περίπου στο 18% του συνόλου των εγγεγραμμένων στο μητρώο ανέργων του Οργανισμού, για το μήνα Σεπτέμβριο του έτους 2017. Στο πλαίσιο αυτό, ο Οργανισμός αποδίδει υψηλή σημασία στην ανάληψη πρωτοβουλιών αναβάθμισης δεξιοτήτων. Έτσι, σχεδίασε πρόσφατα την Δράση «Building Alternative Skills' sSchemes – BASIC» και την υπέβαλε προς χρηματοδότηση, στο πλαίσιο σχετικής πρόσκλησης υποβολής προτάσεων του Ευρωπαϊκού Προγράμματος EaSI-PROGRESS. Το Σχέδιο BASIC έχει διετή διάρκεια, εγκρίθηκε στο τέλος του Δεκεμβρίου 2017 και, στην παρούσα φάση, ο Οργανισμός βρίσκεται σε διαδικασία σύναψης της σχετικής Σύμβασης με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Πρόκειται για μία εθνικής εμβέλειας ολοκληρωμένη παρέμβαση, σχετικά με τις διαδρομές αναβάθμισης δεξιοτήτων και προσόντων για ενήλικες με χαμηλά προσόντα, η οποία περιλαμβάνει: (α) καταγραφή και προτεραιοποίηση των ομάδων-στόχων, των μεθοδολογιών και των εργαλείων αξιολόγησης (β) πιλοτική εφαρμογή επαγγελματικής κατάρτισης, κατόπιν επιλογής των καταλληλότερων μεθόδων – εργαλείων και παραγωγής του κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού για εκπαιδευτές και καταρτιζόμενους, καθώς και (γ) τη διαμόρφωση, τελικώς, ενός σχήματος πιστοποίησης των βασικών προσόντων-δεξιοτήτων: γραμματισμός – αριθμητικός συλλογισμός – δεξιότητες πληροφορικής και κοινωνικές δεξιότητες. Ο ΟΑΕΔ συντονίζει την Δράση αυτή, με σκοπό τη διαμόρφωση σχετικής πρότασης εθνικής πολιτικής. Για την υλοποίησή της, συνεργάζεται με τη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης του Υπουργείου Παιδείας, το Κέντρο Ανάπτυξης Εκπαιδευτικής Πολιτικής της ΓΣΕΕ, καθώς και το Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων της ΓΣΕΒΕΕ.

Επιπλέον, σε τακτή βάση, συνεπώς και κατά τη διάρκεια του έτους 2017, υλοποιούνται οι ακόλουθες δράσεις:

- Ετησίως, κατά μέσο όρο, 10.000 άτομα επωφελούνται από δράσεις/στοχευμένα προγράμματα του ΟΑΕΔ, διαμέσου των έξι Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης και των δύο ΚΕΚ ΑμεΑ, που διαθέτει, καθώς και γενικότερα από δράσεις κατάρτισης στο πλαίσιο ενεργητικών πολιτικών, για ειδικές κατηγορίες Επαγγελματιών/ Ανέργων/ εργαζομένων/ Δημοσίων ή και Ιδιωτικών υπαλλήλων, σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, με την συνεργασία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, των Δημόσιων Οργανισμών, Υπουργείων, Κοινωνικών Εταίρων, σύμφωνα με τις ανάγκες των ομάδων αυτών.
 - Ετησίως, 150.000 άτομα επωφελούνται από προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης μέσω του Λογαριασμού ΛΑΕΚ, που υλοποιεί και διαχειρίζεται ο ΟΑΕΔ, για μεγάλες (0,45) και μικρές (1-25) επιχειρήσεις. Πρόκειται για προγράμματα κατάρτισης των επιχειρήσεων, χρηματοδοτούμενα από πόρους του Ενιαίου Λογαριασμού για την Εφαρμογή Κοινωνικών Πολιτικών, που προέρχονται από εργοδοτικές εισφορές, οι οποίες καταβάλλονται υποχρεωτικά από όλους τους εργοδότες και αποδίδονται στις επιχειρήσεις.
 - Ειδικά Προγράμματα για ΑμεΑ: Ο ΟΑΕΔ λειτουργεί δυο Δομές Ειδικής Αγωγής (Σχολή ΑΜΕΑ Αθηνών - Γαλάτσι και Πρότυπη Βιομηχανική Μονάδα - ΠΒΜ Λακκιάς), στην Αθήνα (άτομα με οργανικές και ψυχικές αναπηρίες) και στη Λακκιά Θεσσαλονίκης (άτομα με νοητική υστέρηση), με δυναμικότητα 400 περίπου καταρτιζομένων συνολικά, ετησίως. Οι Σχολές στοχεύουν στην επαγγελματική ειδίκευση ανέργων ατόμων με ειδικές ανάγκες και κατ' επέκταση στην απασχόλησή τους στους διάφορους τομείς της οικονομίας. Παράλληλα, οι καταρτιζόμενοι λαμβάνουν ψυχοκοινωνική και συμβουλευτική βοήθεια από ειδικούς. Τα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης ΑμεΑ διαρκούν 900 ώρες τον χρόνο περίπου και παρέχουν δεξιότητες και ικανότητες στις πιο κάτω ειδικότητες: Ξυλογλυπτική/Ξυλουργική – Αγγειοπλαστική – Αγιογραφία – Δερματοτεχνίας - Υπαλλήλων Γραφείου - Υφαντική/Ταπητουργία – Γεωτεχνικά - Κοπτική/Ραπτική.
- Οι παρεμβάσεις του Οργανισμού, με στόχο τη βελτίωση της κατάστασης των ανθρώπων, που συμμετέχουν στα ειδικά αυτά προγράμματα, τελούν σε διαρκή εξέλιξη, προκειμένου να επωφελούνται ολοένα και περισσότερο οι συμμετέχοντες από νέες ευκαιρίες. Προς αυτήν την κατεύθυνση, έχουν ενταχθεί ψυχικά ασθενείς (με τη συνεργασία του αρμόδιου Τμήματος του Αιγινήτειου Νοσοκομείου), υλοποιούνται Προγράμματα Κινητικότητας των ΑμεΑ, στο πλαίσιο του ERASMUS+, ενώ, επίσης, έχει δημιουργηθεί θεατρική ομάδα, με ήδη επιτυχές έργο.

Δράσεις Συντονισμού και Ανάπτυξης Δικτύου Υπηρεσιών Απασχόλησης

1. Δράσεις προσέγγισης νέων – «3 Βήματα για την εξεύρεση εργασίας» (3 Steps to Finding a Job)

Η δράση, που είχε χρονοδιάγραμμα από τον Απρίλιο του 2016 έως τον Οκτώβριο του 2017, απευθυνόταν σε όλους τους νέους ΕΑΕΚ ηλικίας 18 μέχρι 24 ετών και είχε σαν στόχο την προσέγγιση και ενημέρωσή τους σχετικά με τις παρεχόμενες δράσεις μέσω της Εγγύησης για τη Νεολαία. Ειδικότερα, ο ΟΑΕΔ συμμετείχε στο σχέδιο δράσης μέσω:

- i.** της διενέργειας ενημερωτικών εργαστηρίων για νέους ηλικίας από 18 έως 29 ετών,
- ii.** της διοργάνωσης «πιλοτικών» δράσεων/εκδηλώσεων ενημέρωσης σε συνεργασία με Δήμους που εμφανίζουν τοπικά υψηλά ποσοστά νέων ΕΑΕΚ. Για τις ανάγκες των εν λόγω δράσεων κρίθηκαν αναγκαίες οι συμπράξεις με τους Δήμους Καλλιθέας, Περιστερίου, Θεσσαλονίκης και Αιγάλεω καθώς επίσης και με φορείς όπως το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο και η ΧΑΝΘ.

Η παραπάνω δράση περιλαμβάνεται στο πλαίσιο προώθησης δράσεων δημοσιότητας και επικοινωνίας για την «Εγγύηση για την Νεολαία».

2. Ημέρες Εργασίας για Ανέργους

«European Employer's Day – Ευκαιρίες Απασχόλησης στον Κλάδο Υγείας, 23 Νοεμβρίου 2017»

Η δράση, είχε σαν στόχο την προσέγγιση επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον Κλάδο Υγείας και Πρόνοιας, η διευκόλυνσή τους ώστε να εντοπίσουν κατάλληλους υποψηφίους με σκοπό να καλύψουν τις ανάγκες τους σε ανθρώπινο δυναμικό και η διευθέτηση όλων των οργανωτικών θεμάτων για την υλοποίηση συνεντεύξεων επιλογής αναζητούντων εργασίας με συγκεκριμένα πτυχία ιατρικών και παραϊατρικών ειδικοτήτων. Στη δράση συμμετείχαν δύο (2) μεγάλοι ιδιωτικοί όμιλοι που δραστηριοποιούνται στο χώρο της Υγείας και συγκεκριμένα η «Μαιευτική Γυναικολογική Κλινική – ΡΕΑ» και η «Κεντρική Κλινική Αθηνών».

3. Δράσεις προώθησης της ευρωπαϊκής κινητικότητας εργασίας – EURES

- i.** Συμμετοχή του Δικτύου EURES σε εκδήλωση για επιλογή προσωπικού ειδικοτήτων Parade and Character Performers στη DISNEYLAND στο Παρίσι. (Θεσσαλονίκη, 24-02-2017)
- ii.** Οργάνωση διαδικτυακής εκδήλωσης με τίτλο Seize the Summer with EURES 2017” για την προώθηση κενών θέσεων εργασίας στον κλάδο του Τουρισμού. (Εξ αποστάσεως 22-02-2017)
- iii.** Οργάνωση ημερών συνεντεύξεων στο πλαίσιο της Swedish Week για πρόσληψη ειδικοτήτων ιατρών και νοσηλευτών σε νοσοκομεία, μαγείρων και υπαλλήλων επισιτιστικού κλάδου σε διάφορα εστιατόρια και ειδικοτήτων επιστημών της ζωής (Life Science) όπως Χημικοί, Βιολόγοι, Φαρμακοποιοί και Χημικοί Μηχανικοί). (Θεσσαλονίκη, 03 και 04-04-2017 & Αθήνα, 05 και 06-04-2017)
- iv.** Οργάνωση ημερών συνεντεύξεων για την κάλυψη θέσεων σε ειδικότητες Μηχανικών και Πληροφορικής στη Φλάνδρα του Βελγίου (Αθήνα, 29 και 30-11-2017)

4. Δράσεις υποστήριξης ανέργων μέσω της παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών απασχόλησης (υλοποίηση σε μηνιαία βάση)

- i.** Υλοποίηση Ομάδων Συμβουλευτικών Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Συμβουλευτικών Τεχνικών Αναζήτησης Εργασίας: Με την υλοποίηση των ομάδων Συμβουλευτικής δίνεται η δυνατότητα στους ανέργους να σχεδιάσουν την επαγγελματική τους σταδιοδρομία και να γνωρίσουν αποτελεσματικούς τρόπους αναζήτησης εργασίας.
- ii.** Υλοποίηση Ομάδων Συμβουλευτικής Ανάλυσης Επιχειρηματικών Πρωτοβουλιών: Με την υλοποίηση των ομάδων Συμβουλευτικής δίνεται η δυνατότητα στους ανέργους τόσο να αναπτυχθούν εκπαιδευτικά και επαγγελματικά, όσο και να προσανατολιστούν στην επιχειρηματική δραστηριότητα που τους ταιριάζει. Τα οφέλη από τη συμμετοχή σε ομάδα Συμβουλευτικής Ανάλυσης Επιχειρηματικών Πρωτοβουλιών είναι (α) η διερεύνηση επιχειρηματικών ιδεών και η λήψη ρεαλιστικών επιχειρηματικών αποφάσεων, (β) η αξιολόγηση

των δυνατοτήτων που έχει η επιχείρηση-στόχος στην αγορά εργασίας και (γ) η πληροφόρηση για το σχεδιασμό επιχειρηματικού σχεδίου.

iii. Εργαστήρια Ενεργοποίησης – Κινητοποίησης ανέργων: Με την υλοποίηση εργαστηρίων ενεργοποίησης – κινητοποίησης ανέργων δίνεται η δυνατότητα μιας ολοκληρωμένης βιωματικής πληροφόρησης για τις συμβουλευτικές υπηρεσίες που παρέχονται από τον Οργανισμό (Επαγγελματικό Προσανατολισμό, Τεχνικές Αναζήτησης εργασίας, Συμβουλευτική Επιχειρηματικότητας).

Σχετικές Νομοθετικές Πρωτοβουλίες

1. Δικαιώματα ωφελούμενων από το άρθρ. 92 του Ν.4461/2017

Με το άρθρ. 92 του ν. 4461/2017 «Περιστασιακή εργασία εγγεγραμμένων ανέργων» ρυθμίζεται το θέμα της περιστασιακής απασχόλησης των εγγεγραμμένων ανέργων ως εξής:

«Άνεργοι εγγεγραμμένοι στα μητρώα του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) ανά δωδεκάμηνο, μπορούν με αίτησή τους προς τον ΟΑΕΔ να βεβαιώνουν συνεχή χρόνο ανεργίας, αφαιρουμένου του ως άνω χρόνου εργασίας τους και κάθε χρονικού διαστήματος κατά το οποίο δεν ήταν εγγεγραμμένοι άνεργοι».

Η ως άνω διάταξη τυγχάνει εφαρμογής από της δημοσίευσής του νόμου, δηλαδή από 28.03.2017, αφορά σε όλους τους εγγεγραμμένους ανέργους, επιδοτούμενους ή μη, εισάγει υπό προϋποθέσεις τη δυνατότητα αναγνώρισης συνεχόμενου χρόνου ανεργίας, παρά την παρεμβολή εντός αυτού «περιστασιακής απασχόλησης»¹⁷.

2. Δικαιώματα ωφελούμενων από το άρθρ. 38 του Ν.4488/2017

Με το άρθρο 38 του ν. 4488/13.09.2017 «Ηλεκτρονική αναγγελία οικειοθελούς αποχώρησης μισθωτού» ορίζονται: (α) νέες ρυθμίσεις σχετικά με την ηλεκτρονική υποβολή των εντύπων οικειοθελούς αποχώρησης μισθωτού (Ε5), καταγγελίας σύμβασης εργασίας αορίστου χρόνου, με ή χωρίς προειδοποίηση (Ε6), λήξης σύμβασης ορισμένου χρόνου ή έργου (Ε7), (β) νέες προθεσμίες και διαδικασίες υποβολής των εντύπων Ε5, Ε6 και Ε7 στο πληροφοριακό σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ», (γ) οι εξαιρούμενοι της υποχρέωσης ηλεκτρονικής υποβολής στο σύστημα ΕΡΓΑΝΗ και (δ) τα έντυπα που είναι αποδεικτικά της Καταγγελίας Σύμβασης Εργασίας για την Τακτική Επιδότηση Ανεργίας. (αναλυτικά βλ. τη με αριθμ. 91869/21.12.2017 Εγκύκλιο της Δ/σης Συντονισμού και Ανάπτυξης Δικτύου Υπηρεσιών Απασχόλησης – ΑΔΑ: 65Χ94691Ω2-8Ν8).

3. Δικαιώματα ωφελούμενων από το άρθρ. 57 του Ν.4430/2016 όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 11 του ν.4455/2017.

Με το άρθρο 56 του Ν. 4430/2016 (ΦΕΚ 205/Α'/31-10-2016) αντικαταστάθηκαν οι παρ. 2 & 3 του άρθρ. 30 του Ν. 4144/2013 (Α' 88) ενώ με το άρθρο 57 του ίδιου νόμου, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 11 του Ν.4455/2017 (Α'22), ορίστηκαν οι μεταβατικές ρυθμίσεις εφαρμογής των διατάξεων αυτών.

Με το άρθρο 56 του Ν. 4430/2016 (παρ. 2, 3 & 4) ορίστηκε ότι:

«[...] 2. Άνεργοι εγγεγραμμένοι στα μητρώα του ΟΑΕΔ που προτίθενται να συμμετάσχουν σε πρόγραμμα εκπαίδευσης ή επαγγελματικής κατάρτισης, παραμένουν εγγεγραμμένοι στα μητρώα του ΟΑΕΔ και ο χρόνος εκπαίδευσής τους ή επαγγελματικής κατάρτισής τους μετράται ως χρόνος ανεργίας εφόσον: α) είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων τουλάχιστον επί τετράμηνο πριν από την υπαγωγή τους στο ως άνω πρόγραμμα, β) δηλώσουν τα στοιχεία του προγράμματος αυτού στον ΟΑΕΔ πριν από την έναρξή του και γ) έχουν παρέλθει τουλάχιστον δύο (2) ημερολογιακά έτη από το πέρας τυχόν προηγούμενης συμμετοχής τους σε πρόγραμμα εκπαίδευσης ή επαγγελματικής κατάρτισης. Κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσής τους ή της επαγγελματικής κατάρτισής τους, έχουν τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους λοιπούς εγγεγραμμένους στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ.

3. Οι εγγεγραμμένοι, στα μητρώα του ΟΑΕΔ, επιδοτούμενοι άνεργοι που συμμετέχουν σε επιδοτούμενα προγράμματα εκπαίδευσης ή επαγγελματικής κατάρτισης, για το χρονικό διάστημα κατά το οποίο συντρέχουν οι προϋποθέσεις λήψης και των δυο επιδοτήσεων δικαιούνται να λαμβάνουν και το επίδομα ανεργίας, εφόσον τηρούν και πληρούν τις προϋποθέσεις α', β' και γ' της προηγούμενης παραγράφου.

¹⁷ Αναλυτικά βλ. τη με αριθμ. 38857/12.07.2017 Εγκύκλιο των Δ/σεων Ασφάλισης και Συντονισμού και Ανάπτυξης Δικτύου Υπηρεσιών Απασχόλησης – ΑΔΑ: 7Ν8Θ4691Ω2-ΩΕ9).

4. Η περίπτωση γ' της παρ.2 του άρθρου 3 του ν.1545/1985 (Α'91) καταργείται.»

Περαιτέρω, με τις με αριθμ. 28307/12.4.2017 Συμπληρωματικές Διευκρινίσεις της Δ/σης Συντονισμού και Ανάπτυξης Δικτύου Υπηρεσιών Απασχόλησης του ΟΑΕΔ, διευκρινίστηκε ότι:

«[...] στην περίπτωση που πληρούνται σωρευτικά οι προϋποθέσεις α', β' και γ' της παρ. 2 του άρθρ. 56 του Ν.4430/2016, οι άνεργοι παραμένουν εγγεγραμμένοι στα μητρώα του ΟΑΕΔ και ο χρόνος εκπαίδευσής τους ή επαγγελματικής κατάρτισής τους μετράται ως χρόνος ανεργίας και κατά συνέπεια, μπορούν να λαμβάνουν ταυτόχρονα κάθε επίδομα ή βοήθημα του ΟΑΕΔ, που δικαιούνται σύμφωνα με τις σχετικές με τις παροχές αυτές διατάξεις. Αντίθετα, στην περίπτωση που δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις, και καθώς το δελτίο ανεργίας τους θα διακοπεί, δεν είναι δυνατό να λάβουν τις συγκεκριμένες παροχές».

Με το άρθρο 57 του ίδιου νόμου, ορίστηκε ότι:

«Άνεργοι εγγεγραμμένοι στα μητρώα του ΟΑΕΔ, που συμμετείχαν σε προγράμματα εκπαίδευσης ή επαγγελματικής κατάρτισης πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, διατηρούν συνυπολογιζόμενο τον χρόνο παρακολούθησης όλων των ως άνω προγραμμάτων στο χρόνο ανεργίας τους και κρατούν τυχόν ποσό επιδόματος ανεργίας που τους καταβλήθηκε κατά τη χρονική περίοδο παρακολούθησης των ως άνω προγραμμάτων, εφόσον εντός τεσσάρων (4) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος δηλώσουν στον ΟΑΕΔ τα πλήρη στοιχεία όλων των προγραμμάτων που έχουν παρακολουθήσει».

Στο πλαίσιο αυτού του νόμου, θεσπίστηκαν ρητώς οι νέες προϋποθέσεις συμμετοχής σε προγράμματα εκπαίδευσης ή επαγγελματικής κατάρτισης¹⁸.

Διακρατικά Προγράμματα και προγράμματα άλλων χρηματοδοτικών μηχανισμών της ΕΕ

- Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για την Απασχόληση και την Κοινωνική Καινοτομία (EaSI)

Τίτλος: NEETs ON BOARD

Στην Ελλάδα, τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο, λειτουργούν οργανωμένες δομές παρέμβασης, μεταξύ άλλων, στον ευαίσθητο τομέα της απασχόλησης αλλά και της νεανικής απασχόλησης καθώς και του κοινωνικού αποκλεισμού, με θεσμοθετημένο πλαίσιο λειτουργίας. Ωστόσο, έχουν διαπιστωθεί κενά στη διασύνδεση και τη συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων. Τα κενά αυτά έχουν ως συνέπεια την περιορισμένη αποτελεσματικότητα στην εφαρμογή μιας στοχευμένης στρατηγικής των δεσμεύσεων του Προγράμματος «Εγγύηση για τη Νεολαία» (Youth Guarantee Plan) στη χώρα μας, ιδιαίτερα ως προς την απήχηση των Ευρωπαϊκών και Εθνικών πολιτικών αντιμετώπισης της ανεργίας στην ιδιαίτερη ομάδα των NEETs (νέων μεταξύ 15-24 ετών που βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης, κατάρτισης και εργασίας).

Ιδιαίτερη στόχευση του εγκριθέντος έργου είναι, σε συνεργασία με τις δράσεις του ολοκληρωμένου στο πλαίσιο του EaSI - Progress έργου «Three steps to finding a job» (VP/2015/005/0079) και αξιοποιώντας τις δράσεις και τα αποτελέσματα του τελευταίου, να προωθήσει το σχεδιασμό και την προβολή πρωτοβουλιών του Youth Guarantee Plan στον τομέα της "Γαλάζιας Ανάπτυξης" και της Κοινωνικής Οικονομίας & Επιχειρηματικότητας στους NEETs που προέρχονται από τις περιοχές του Δήμου Πειραιά, του Αργοσαρωνικού Κόλπου (Σαλαμίνα, Αίγινα, Πόρος, Σπέτσες, Ύδρα) και της Ανατολικής Πελοποννήσου (Δήμοι Νότιας και Βόρειας Κυνουρίας, Ευρώτα και Μονεμβασίας).

Ταυτόχρονα η αύξηση των ποσοστών της ανεργίας, της ανισότητας και της φτώχειας στις ως άνω περιοχές παρεμβάσεων αναδεικνύει ότι πρέπει να υπάρξουν νέες μορφές επιχειρηματικότητας με τη μορφή νέων κοινωνικών επιχειρήσεων, για την κάλυψη αναγκών παροχής κοινωνικών υπηρεσιών αξιοποιώντας τις δυνατότητες της Γαλάζιας Ανάπτυξης.

Η κοινωνική επιχειρηματικότητα θεωρείται κρίσιμη παράμετρος και κατάλληλη πρακτική για την ανακούφιση αρκετών κοινωνικών προβλημάτων που αφενός δεν έχει τη δυνατότητα να επιλύσει το κράτος και αφετέρου ο ιδιωτικός τομέας δεν είναι πρόθυμος να αναλάβει πρωτοβουλίες, αφού τα οικονομικά οφέλη θεωρούνται μηδαμινά.

¹⁸ Αναλυτικά βλ. τη με αριθμ. 91869/21.12.2017 Εγκύκλιο της Δ/σης Συντονισμού και Ανάπτυξης Δικτύου Υπηρεσιών Απασχόλησης - ΑΔΑ: 65Χ94691Ω2-8Ν8.

Προκειμένου να επιτευχθούν οι παραπάνω στόχοι, στο πλαίσιο του συγκεκριμένου έργου, με τίτλο: «NEETs On BOARD», υλοποιούνται οι ακόλουθες δράσεις, οι οποίες θα συμπληρώσουν και θα ενισχύσουν δράσεις στο πλαίσιο του Εθνικού Προγράμματος «Εγγύηση για τη Νεολαία».

Δράση 1: Δικτύωση, Διασύνδεση Φορέων και Διερεύνηση επιχειρηματικού περιβάλλοντος

Δράση 2: Ανάπτυξη και ενσωμάτωση υποσυστήματος στην υφιστάμενη ψηφιακή πύλη του εγκεκριμένου από την Ε.Ε. έργου στο πλαίσιο του EaSI: «Three steps to finding a job» (VP/2015/005/0079) για τη Γαλάζια Ανάπτυξη και την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα.

Δράση 3: Ενέργειες κινητοποίησης, διάχυσης και προβολής

Δράση 4: Εύρεση και ανάδειξη 5 επιτυχημένων περιπτώσεων που ωφελήθηκαν του έργου

Δράση 5: Παρακολούθηση, Διαχείριση και αξιολόγηση έργου

Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται σε 315.814,43 € εκ των οποίων 252.651,55 ευρώ (ήτοι 80%) καλύπτονται από πόρους του EaSI PROGRESS και 63.162,88 ευρώ (ήτοι 20%) καλύπτονται από πόρους του εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων

- Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση

Τίτλος: EGF/2015/011 GR/Supermarket Larissa- ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΟΥ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΣΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ (ΕΤΠ) ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΣΟΥΠΕΡΜΑΡΚΕΤ ΛΑΡΙΣΣΑ (EGF/2015/011 GR/Supermarket Larissa)

Παροχή άμεσης και έκτακτης υποστήριξης σε απολυμένα άτομα της Εταιρείας "ΣΟΥΠΕΡΜΑΡΚΕΤ ΛΑΡΙΣΣΑ ΑΒΕΕ", καθώς και σε Νέους Εκτός Εκπαίδευσης, Απασχόλησης ή Κατάρτισης (ΕΑΕΚ), μέσω ολοκληρωμένων εξατομικευμένων παρεμβάσεων με δέσμη ενεργητικών μέτρων της αγοράς εργασίας που περιλαμβάνουν: Δράσεις Επαγγελματικού Προσανατολισμού μέσω Συνεδριών Επαγγελματικής Συμβουλευτικής, Δράσεις κατάρτισης, επανακατάρτισης και επαγγελματικής κατάρτισης, Επιδότηση για Σύσταση Επιχείρησης, Επιδότηση Μετεγκατάστασης ως αποτέλεσμα εξεύρεσης θέσης εργασίας.

Επιδιωκόμενος σκοπός η υποστήριξη εργαζομένων που απολύονται λόγω παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης ή εξαιτίας των μεγάλων αλλαγών που επιφέρει η παγκοσμιοποίηση, η ταχεία επαναπροώθησή τους στην αγορά εργασίας με αναβάθμιση των προσόντων/δεξιοτήτων τους και η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας. Αντιστοίχως και των ΕΑΕΚ. Επίσης, δίδεται έμφαση και στον τομέα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Αρχικός προβλεπόμενος αριθμός ωφελουμένων: 1.100, τελικός αριθμός ωφελουμένων που συμμετείχαν: 988

II. Μηχανισμός Διάγνωσης της Αγοράς Εργασίας

Οι εξελίξεις αναφορικά με τον Μηχανισμό Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας για το 2017, συνοπτικά, έχουν ως εξής:

(i) Παραγωγή των εκροών του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας έτους 2017

α) Δημοσίευση από το ΕΙΕΑΔ της έκθεσης Αποτελεσμάτων του Μηχανισμού Διάγνωσης για το β' εξάμηνο του 2016 .

β) Δημοσίευση από το ΕΙΕΑΔ της ενδιάμεσης Έκθεσης Αποτελεσμάτων για το 2017 – Ιούλιος 2017

Οι εκθέσεις είναι δημοσιευμένες στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και του ΕΙΕΑΔ.

γ) Δημοσίευση από το ΕΙΕΑΔ της έκθεσης Αποτελεσμάτων του Μηχανισμού Διάγνωσης για το 2017 - Αρχές του 2018

(ii) Συμμετοχή στο πρόγραμμα του CEDEFOP με τίτλο «Governance of EU skills anticipation and matching systems: Country review»

α) Υπογραφή συμφωνίας μεταξύ του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και του CEDEFOP, στην οποία το CEDEFOP παρέχει υποστήριξη προς την ελληνική κυβέρνηση, έτσι ώστε η πλούσια τεχνογνωσία του όσον αφορά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση στοχευμένων πολιτικών επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, να συμβάλει στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των ενεργών πολιτικών για την αγορά εργασίας. Η συγκεκριμένη διαδικασία θα αποτελέσει το βασικό εργαλείο βάσει του οποίου τα αποτελέσματα του Μηχανισμού Διάγνωσης της Αγοράς Εργασίας θα ενσωματωθούν στον σχεδιασμό και την υλοποίηση των ενεργών πολιτικών για αγορά εργασίας.

β) Συγκρότηση Εθνικής Διοικούσας Επιτροπής συνεργασίας με το CEDEFOP για την επισκόπηση του συστήματος πρόβλεψης και αντιστοίχισης δεξιοτήτων της χώρας μας με την υπ. αριθ. 17518/Δ9.5560/17-11-2017 Υπουργική Απόφαση. Έργο της Εθνικής Διοικούσας Επιτροπής είναι η συμμετοχή σε όλες τις δράσεις του έργου που θα απαιτηθούν στο πλαίσιο της επισκόπησης του συστήματος πρόβλεψης και αντιστοίχισης δεξιοτήτων της χώρας μας, ο συντονισμός των απαιτούμενων διαδικασιών, ο προσδιορισμός των προτεραιοτήτων κατά την ανάπτυξη του έργου και, τέλος, η επικύρωση των παραδοτέων που θα προκύψουν από το συγκεκριμένο έργο.

γ) Παράδοση από το CEDEFOP της πρώτης έκθεση χαρτογράφησης του συστήματος διακυβέρνησης δεξιοτήτων στην Ελλάδα (background report) καθώς και μια σύνοψη της έκθεσης στα Ελληνικά. Η έκθεση αποτελεί μια πρώτη ανασκόπηση, βασισμένη σε δευτερογενείς πηγές, των επί μέρους πυλώνων του συστήματος διακυβέρνησης δεξιοτήτων, όπως αυτοί έχουν διατυπωθεί στο αναλυτικό πλαίσιο του CEDEFOP. Η συγκεκριμένη έκθεση είναι πολύ σημαντική καθώς εντοπίζει διάφορα σημεία και θέματα στα οποία θα επικεντρωθεί το ενδιαφέρον ώστε να συλλεχθούν εις βάθος πρωτογενή στοιχεία κατά την διάρκεια των συνεντεύξεων με έναν ευρύτερο κύκλο φορέων. Επίσης αποτελεί τον «κορμό» της τελικής έκθεσης που θα δημοσιευθεί και επισήμως εκ μέρους του CEDEFOP το 2018.

δ) Πραγματοποίηση συνάντησης στις 29/11/2017 από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης σε συνεργασία με το CEDEFOP με σκοπό την παρουσίαση του προγράμματος με τίτλο: 'Διακυβέρνηση του συστήματος πρόβλεψης και αντιστοίχισης δεξιοτήτων στην Ελλάδα: εις βάθος επισκόπηση της χώρας'

(iii) Δράσεις του Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού στο πλαίσιο του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας

- α) Ολοκληρώθηκε η ανάπτυξη της βάσης δεδομένων του πληροφοριακού συστήματος ως προς τα διαθέσιμα δεδομένα και η πρόσβαση στη βάση είναι ήδη δυνατή για διαβαθμισμένους χρήστες-μέλη του δικτύου, με πλήρη δυνατότητα ανάκτησης και επεξεργασίας των δεδομένων.
- β) Ολοκληρώθηκε μελέτη για τα ΕΠΑΛ με τίτλο «Στοιχεία για Δυναμισμό και Εκπαιδευτικό Επίπεδο Επαγγελματικών Κατηγοριών σε σχέση με τις Προσφερόμενες Ειδικότητες στα ΕΠΑ.Λ.».
- γ) Ολοκληρώθηκε μελέτη για το πρόγραμμα του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσαρμογής «Σούπερ-Μάρκετ Λάρισα», που αφορά τις ανάγκες κατάρτισης των απολυμένων του εν λόγω σούπερ-μάρκετ καθώς και των NEET της περιοχής σε σχέση με τη ζήτηση ειδικοτήτων στην τοπική αγορά εργασίας.
- δ) Ολοκληρώθηκε η εφαρμογή του Μηχανισμού Διάγνωσης για τους Εργασιακούς Συμβούλους του ΟΑΕΔ, με παροχή στοιχείων-πληροφοριών σε επίπεδο Περιφέρειας.
- ε) Ολοκληρώθηκε η πιλοτική έρευνα πεδίου για τις δεξιότητες σε επιχειρήσεις δύο περιφερειών της χώρας (Δυτική Ελλάδα και Θεσσαλία).
- στ) Συνεχίστηκε η διαδικασία υλοποίησης της μελέτης για τη σύσταση Περιφερειακών Παρατηρητηρίων Διάγνωσης Αναγκών.
- ζ) Συνεχίστηκε η διαδικασία υλοποίησης της μελέτης σχετικά με τους πολλαπλασιαστές της απασχόλησης για τους κλάδους και τα επαγγέλματα της οικονομίας μέσω της ανάλυσης πινάκων εισροών - εκροών
- η) Συνεχίστηκε η διαδικασία υλοποίησης της μελέτης χαρτογράφησης των εγγεγραμμένων επιχειρήσεων της Κοινωνικής Οικονομίας
- θ) Συνεχίστηκε η διαδικασία υλοποίησης της μελέτης για την διαμόρφωση ενός μοντέλου οικονομετρικών προβλέψεων της προσφοράς και ζήτησης για επαγγέλματα και κλάδους.

(iv) Δράσεις της Επιστημονικής Επιτροπής στο πλαίσιο του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας

Η Επιστημονική Επιτροπή, σε συνεργασία με το ΕΙΕΑΔ, προώθησαν την διαδικασία αναμόρφωσης του μεθοδολογικού πλαισίου που διέπει την λειτουργία του Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας. Το αποτέλεσμα θα είναι η διαμόρφωση ενός κειμένου εργασίας στο οποίο θα παρουσιάζονται και θα αναλύονται οι βασικές θεωρητικές παραδοχές των μεθόδων συλλογής και επεξεργασίας των δεδομένων του Μηχανισμού Διάγνωσης.

(v) Δράσεις της Τεχνικής Ομάδας στο πλαίσιο του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας

Συνεχίστηκε η συνεργασία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής με τον ΟΑΕΔ στο πλαίσιο της διαδικασίας αντιστοίχισης του κωδικολογίου επαγγελματικών ειδικοτήτων ΣΤΕΠ 92 που χρησιμοποιεί ο ΟΑΕΔ με το τελευταίο ισχύον κωδικολόγιο επαγγελμάτων ISCO 08 της EUROSTAT.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

I. Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης

Δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 235 του Ν. 4389/2016 (Α' 94), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 22 του Ν. 4445/2016 (Α' 236) και της υπ'αρ. Γ.Δ.5οικ.2961-10 Κ.Υ.Α. (ΦΕΚ 128 τ.Β'), ξεκίνησε η καθολική εφαρμογή του προγράμματος «Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης» σε όλους τους Δήμους της χώρας. Στις 31-01-2017 ολοκληρώθηκε η πρώτη εφαρμογή του προγράμματος σε 30 Δήμους της χώρας, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 235 του Ν. 4389/2016 (Α' 94), του άρθρου 55 του Ν.4449/2016 (ΦΕΚ 7 τ.Α') και της υπ'αρ. Δ23/οικ.30299/2377 Κ.Υ.Α. (ΦΕΚ 2089 τ.Β').

Το πρόγραμμα στοχεύει στην α) εισοδηματική ενίσχυση των ατόμων που διαβιούν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας, β) την προώθησή τους και διασφάλιση της πρόσβασής τους σε κοινωνικές υπηρεσίες και αγαθά και γ) την υποστήριξη των δικαιούχων του προγράμματος για την ένταξη ή την επανένταξή τους στην αγορά εργασίας.

II. Δράσεις Κοινωνικής Φροντίδας ΕΚΚΑ

Κατά το 2017, το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.) συνέχισε τις δράσεις κοινωνικής φροντίδας στους τομείς της αρμοδιότητάς του, ήτοι στους ακόλουθους τομείς:

A. Μονάδες και Υπηρεσίες παροχής κοινωνικής φροντίδας

- Τηλεφωνική Γραμμή Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας «197»
- Εθνική Γραμμή Παιδικής Προστασία «1107»
- Αποκεντρωμένα Κέντρα Κοινωνικής Στήριξης (τα οποία παρέχουν ανοιχτή κοινωνική φροντίδα-ψυχολογική και κοινωνική στήριξη και επιτόπια παρέμβαση για τη στήριξη οικογενειών σε έκτακτη ανάγκη ή κατάσταση κρίσης),
- Υπηρεσία Επείγουσας Υποδοχής γυναικών σε κρίση και των παιδιών τους,
- Ξενώνες Καταφύγια Προστατευμένης Φιλοξενίας γυναικών και των παιδιών τους θυμάτων κακοποίησης, εμπορίας, διακίνησης, εκμετάλλευσης, κ.ά.,
- Κοινωνικοί Ξενώνες Αστέγων (χωρίς οικονομικούς πόρους),
- Διαχείριση Κρίσεων (σε έκτακτα γεγονότα, φυσικές & μαζικές καταστροφές με αποστολή ειδικών ομάδων κοινωνικής παρέμβασης)
- Ποινική Διαμεσολάβηση για την αντιμετώπιση ενδοοικογενειακής βίας κατ' εφαρμογή του Νόμου 3500/2006 (άρθρα 11 και 12), η οποία περιλαμβάνει υπηρεσίες συμβουλευτικής και ψυχολογικής παρέμβασης προς τους άνδρες-θύτες περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας (Αθήνα - Θεσσαλονίκη).

B. Εθνικές Συντονιστικές Υπηρεσίες

Το Ε.Κ.Κ.Α., στο πλαίσιο του ρόλου του ως τριτοβάθμιος φορέας, παράλληλα με την υλοποίηση δράσεων παροχής υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας και αλληλεγγύης, αναπτύσσει και υλοποιεί μια σειρά από συντονιστικές δράσεις, στον τομέα της πρόνοιας:

- *Υπηρεσία Διαχείρισης Αιτημάτων Στέγασης Αιτούντων Άσυλο αλλοδαπών και Ασυνόδευτων Ανηλίκων* για τη διασύνδεση και συνεργασία των φορέων που υλοποιούν σχετικά προγράμματα στέγασης και κοινωνικής στήριξης.

Εντός του 2017 οργανώθηκαν ομάδες εργασίας καλών πρακτικών και επιμορφωτικής εποπτείας με τους συντονιστές και το προσωπικό των δομών φιλοξενίας με σκοπό την προτυποποίηση των διαδικασιών λειτουργίας τους, καθώς και για την βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών διαχείρισης περιπτώσεων με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον των ανηλίκων. Ξεκίνησαν επίσης να λειτουργούν πιλοτικά προγράμματα αυτόνομης υποστηριζόμενης διαβίωσης παιδιών 16 ετών και άνω με τη συνεργασία διακρατικών οργανώσεων και τη σύμφωνη γνώμη της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου.

▪ *Υπηρεσία Συντονισμού Δράσεων Παιδικής Προστασίας* για τη στήριξη και διασύνδεση των φορέων παροχής υπηρεσιών παιδικής προστασίας, οι οποίες υπαγορεύονται από το ακόλουθο θεσμικό πλαίσιο:

ο Ν.3961/2011 (ΦΕΚ 97/τ.Α/29-03-2011) Άρθρο 8, «Σύσταση Εθνικού Μητρώου Παιδικής Προστασίας, Εθνικής Γραμμής Παιδικής Προστασίας και Εθνικής Συντονιστικής Αρχής των Ομάδων Προστασίας Ανηλίκων» (ΟΠΑ), που αποτελούνται από κοινωνικούς λειτουργούς των οικείων Ο.Τ.Α.

ο ΚΥΑ 49540/04-05-2011 (ΦΕΚ 877/τ.Β./17-0502011) Συντονισμός δράσεων και υπηρεσιών παιδικής προστασίας.

ο ΚΥΑ Δ27/ΓΠ.οικ.22560/891 (ΦΕΚ 3692/τ.Β/31-12-2014) Τήρηση Εθνικού Μητρώου Αναδόχων Ανηλίκων

ο ΥΑ Αρ. 63501/25-06-2004 (ΦΕΚ 965/τ.Β/28-07-04) Τήρηση του Εθνικού Μητρώου Υιοθεσιών

▪ *Υπηρεσία Διαχείρισης των Αιτήσεων Πιστοποίησης* των φορέων ιδιωτικού μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας, η οποία γνωμοδοτεί προς το ΥΠΕΚΑΑ για την Ειδική Πιστοποίηση των φορέων στην παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας.

Κατά το 2017, στο πλαίσιο της εξέτασης αιτήσεων για την Ειδική Πιστοποίηση στην παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας των φορέων ιδιωτικού μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, κατόπιν και των σχετικών παρατηρήσεων της ΕΕΔΑ, εξετάζεται από το ΕΚΚΑ πλέον συστηματικά το ενδεχόμενο παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων ιδιαιτέρως των φιλοξενουμένων σε Ξενώνες δευτεροβάθμιας κοινωνικής φροντίδας, όπως ενδεικτικά του δικαιώματος της ελευθερίας της σκέψης, της συνείδησης και της θρησκείας, της δυνατότητας έκφρασης θρησκευτικών πεποιθήσεων, της ελεύθερης επιλογής επαγγέλματος, της ίσης αμοιβής για ίση εργασία, της παιδική προστασίας από κάθε μορφής κακοποίηση, παραμέληση και εκμετάλλευση και τα δικαιώματα φυσικής προβασιμότητας των ΑμεΑ. Οποιαδήποτε σχετική παραβίαση εντοπιστεί κατά την εξέταση των αιτήσεων οδηγεί είτε σε απορριπτική γνωμοδότηση, είτε σε σχετική σύσταση προς το φορέα.

▪ *Υπηρεσία Διαχείρισης του Εθνικού Μηχανισμού Αναφοράς για θύματα εμπορίας ανθρώπων*

Με την υπ' αριθ. 30840 ΚΥΑ (ΦΕΚ 3003/ 20-9-2016), συστήνεται ο *Εθνικός Μηχανισμός Αναφοράς για την Προστασία των Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων (EMA)* και ανατίθεται η ευθύνη διαχείρισής του στο ΕΚΚΑ, υπό την εποπτεία και συντονισμό του Γραφείου Εθνικού Εισηγητή για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων.

Ο EMA είναι το συντονιστικό πλαίσιο μέσα στο οποίο κρατικοί και μη κρατικοί φορείς θα πρέπει να συνεργάζονται για την προστασία των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων με κύριο γνώμονα τον σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα και την προάσπισή τους. Συστατικό στοιχείο του Μηχανισμού είναι οι προτυποποιημένες διαδικασίες λειτουργίας (standard operating procedures) με τις οποίες θα περιγράφονται οι ρόλοι, οι αρμοδιότητες και ο τρόπος δράσης των εταίρων σε κάθε στάδιο λειτουργίας του με σκοπό τη συντονισμένη και ομοιόμορφη προσέγγιση από όλους τους επαγγελματίες στο πεδίο, ανάλογα πάντα με την αρμοδιότητά τους και τις εξατομικευμένες ανάγκες της κάθε περίπτωσης.

Το ΕΚΚΑ συντονίζει τις ομάδες εργασίας με όλους τους εμπλεκόμενους κρατικούς και μη φορείς για το σύνολο των επιμέρους θεματικών (πχ ενημέρωση για τα δικαιώματά του θύματος και για τη δυνατότητα συνεργασίας με τις διωκτικές αρχές και την Εισαγγελία, άμεση προστασία και αρωγή του θύματος, νομική εκπροσώπηση, ένταξη σε διαδικασία νομιμοποίησης στη χώρα, κοινωνική ένταξη κ). Η διαμόρφωση αυτών των διαδικασιών είναι μία διαρκής και δυναμική διεργασία, προκειμένου να ανταποκρίνονται κάθε φορά σε τυχόν νέα δεδομένα και ανάγκες.

Στο πλαίσιο του EMA, το ΕΚΚΑ αναλαμβάνει και την τήρηση ενός βασικού μέρους της Εθνικής Βάσης Δεδομένων, δηλαδή το Μητρώο που αφορά στα δημογραφικά στοιχεία του θύματος, το ιστορικό εκμετάλλευσης και τις υπηρεσίες προστασίας που έχουν δεχθεί στη χώρα.

▪ *Υπηρεσία ηλεκτρονικής προσβασιμότητας* η οποία δραστηριοποιείται στη λειτουργία καθολικά προσβάσιμων προϊόντων ενημέρωσης ενδιαφέροντος ΑμεΑ μέσω της Δικτυακής Πύλης «www.prosvasiamea.gov.gr» η οποία υποστηρίζεται από την τεχνολογική υποδομή πολυμέσων, το Σύστημα Συλλογής, Παραγωγής και Αξιοποίησης Περιεχομένου (ΣΥΣΠΕΑΠ), το οποίο παρέχει τη δυνατότητα προσαρμογής ενημερωτικού και επιμορφωτικού περιεχομένου σε μορφή προσβάσιμη σε κάθε μορφής αναπηρία.

- Υπηρεσία ηλεκτρονικής διακυβέρνησης του τομέα της πρόνοιας, η οποία υποστηρίζεται από το πληροφορικό σύστημα: “e-προνοία για τον πολίτη”, του οποίου το Ε.Κ.Κ.Α. είναι κύριος και φορέας λειτουργίας.

III. Κοινωνική Ένταξη των Ρομά

1. Νομοθετικές και κανονιστικές εξελίξεις

1.1. Στέγαση

Η αντιμετώπιση του στεγαστικού προβλήματος ομάδων Ρομά αντιμετωπιζόταν μη αποτελεσματικά στη βάση υγειονομικών διατάξεων που αναφέρονταν σε νομάδες. Με βάση τις διαθέσιμες καταγραφές και αναφορές, αλλά και έχοντας υπόψη τη σύγχρονη νομολογία του ΣτΕ για την αντιμετώπιση της στεγαστικής αποκατάστασης ανθρώπων με πολυετή και μόνιμη εγκατάσταση, την ανάγκη φορέα διαχείρισης και σχεδίου κοινωνικής ένταξης των ωφελούμενων, το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης προχώρησε σε πρόταση νομοθετικής ρύθμισης για την αντιμετώπιση της προσωρινής μετεγκατάστασης ειδικών κοινωνικών ομάδων. Έτσι, θεσπίστηκε συγκεκριμένη διαδικασία (άρθρο 159 του Ν. 4483/2017, ΦΕΚ 107/Α/31-07-2017) για την προσωρινή μετεγκατάσταση ειδικών κοινωνικών ομάδων (Ρομά) σε οργανωμένους χώρους, ενώ οι λεπτομέρειες για τους όρους, τις προϋποθέσεις τα τεχνικά θέματα και τις αναγκαίες λεπτομέρειες για την προσωρινή μετεγκατάσταση και τη βελτίωση συνθηκών διαβίωσης καθορίστηκαν με την αριθμ. οικ. ΡΟ64/7-2-2018 (ΦΕΚ 412Β/12-2-2018) ΚΥΑ.

1.2. Πρόσβαση στην τυπική οικονομία: Νέο ρυθμιστικό πλαίσιο για το υπαίθριο εμπόριο

Με το νόμο 4497/2017 (ΦΕΚ 171 Α/13-11-2017), θεσπίστηκε νέο ρυθμιστικό περιβάλλον για την άσκηση των υπαίθριων εμπορικών δραστηριοτήτων (άρθρα 1-60, άρθρο 103 και σχετικά Παραρτήματα). Η σημασία των συγκεκριμένων επαγγελματικών δραστηριοτήτων για ειδικές κοινωνικές ομάδες, όπως οι Ρομά και η διευκόλυνση πρόσβασης σε αυτές είναι ιδιαίτερα υψηλή δεδομένου ότι: α) Απαιτούν σχετικά μικρό κεφάλαιο εκκίνησης, β) Οι ειδικές κοινωνικές ομάδες, όπως οι Ρομά αντιμετωπίζουν τα υψηλότερα ποσοστά εισοδηματικής φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, γ) Οι ειδικές κοινωνικές ομάδες, όπως οι Ρομά αντιμετωπίζουν υψηλό βαθμό διακρίσεων τόσο κατά την πρόσβαση στην αγορά εργασίας όσο και κατά την εργασία τους και δ) Οι ειδικές κοινωνικές ομάδες, όπως οι Ρομά συμμετέχουν σε πολύ υψηλό βαθμό στην άτυπη/ παράτυπη οικονομία και αγορά εργασίας. Με το συγκεκριμένο ρυθμιστικό πλαίσιο, θεσπίστηκε ειδικότερα υπέρ πληθυσμιακών ομάδων που διαβιούν σε καταυλισμούς και περιοχές κοινωνικού αποκλεισμού, όπως οι Ρομά, ευνοϊκό πλαίσιο για τη μοριοδότηση απόκτησης άδειας δραστηριότητας στις υπαίθριες αγορές, μοριοδότηση για την κατανομή των θέσεων εντός αυτών των αγορών, ευνοϊκές ρυθμίσεις για την καταβολή τελών για τους δικαιούχους του ΚΕΑ, παροχή δυνατότητας σε συλλόγους, σωματεία, ενώσεις και ομοσπονδίες Ρομά για συνδιοργάνωση εμποροπανηγύρεων, κυριακάτικων αγορών, χριστουγεννιάτικων και πασχαλινών αγορών και λοιπών οργανωμένων αγορών με τους Δήμους της χώρας, καθώς και δυνατότητα μεταρρύθμισης των ήδη επιβληθέντων προστίμων.

2. Διαβούλευση- Συμμετοχικότητα- Δημόσια Λογοδοσία

2.1. Συμβούλιο Εμπειρογνομώνων

Στις 4/9/2017 έλαβε χώρα στο Υπουργείο Εργασίας η 1^η Προπαρασκευαστική Συνάντηση του Συμβουλίου Εμπειρογνομώνων με τη συμμετοχή εκπροσώπων από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και των φορέων εκπροσώπησης των Ρομά σε πανελλαδικό επίπεδο. Η λειτουργία του Συμβουλίου θεσπίστηκε με την διάταξη του άρθρου 48 του ν. 4430/2016 (ΦΕΚ 205 Α/ 31-10-2016) και βρίσκεται σε εξέλιξη η κατάρτιση της ΚΥΑ και για την τυπική συγκρότησή του. Το Συμβούλιο Εμπειρογνομώνων έχει ως κύριο έργο την παροχή επιστημονικών στοιχείων και στήριξης μέσω της έρευνας, ανάλυσης και συλλογής στοιχείων και τη σύνταξη συστάσεων με επιδιωκόμενο σκοπό την ανάλυση των ζητημάτων των Ρομά.

2.2. Πλατφόρμα διαβούλευσης για θέματα Ρομά

Με χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, λειτουργεί πλατφόρμα διαβούλευσης (<http://hello.crowdapps.net/participation-roma-ekka/>) για θέματα Ρομά (αρχικά από το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης που είχε οριστεί σημείο επαφής και τώρα από την Ειδική Γραμματεία) και διοργανώθηκαν τοπικές συναντήσεις για την δικτύωση των εμπλεκομένων φορέων αλλά και την ενθάρρυνση και στήριξη της συμμετοχής των ίδιων των Ρομά.

2.3. Επιτόπιες αυτοψίες σε περιοχές διαβίωσης Ρομά

Η Ειδική Γραμματεία έχει ήδη διενεργήσει αυτοψίες σε περιοχές διαβίωσης Ρομά στην Κεντρική Μακεδονία, στη Θεσσαλία, την Στερεά Ελλάδα, την Δυτική Ελλάδα και την Αττική με σκοπό την καταγραφή και ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, τη συνεργασία με τις κατά τόπους αρμόδιες περιφερειακές και δημοτικές αρχές, την συνεργασία με τις κοινότητες Ρομά και την επεξεργασία προτάσεων για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των Ρομά σε μια σειρά πεδία, όπως η πρόσβαση σε βασικά αγαθά και δομές ατομικής και περιβαλλοντικής υγιεινής.

3. Αστικοδημοτική τακτοποίηση θεμάτων Ρομά

Δεδομένων των εκκρεμοτήτων και δυσχερειών αστικοδημοτικής τακτοποίησης ατόμων Ρομά, συστάθηκε Ομάδας Διοίκησης Έργου με την ΚΥΑ (ΦΕΚ 4603Β/28-12-2017). Σκοπός της ομάδας είναι η καταγραφή του προβλήματος, η εξέταση των κατάλληλων νομικών και διοικητικών λύσεων και η στήριξη των Δήμων και των ατόμων Ρομά για την ολοκλήρωση της αστικοδημοτικής τους τακτοποίησης.

4. Πρόσβαση των Ρομά στην δικαιοσύνη

Η Ειδική Γραμματεία συνεργάστηκε με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Συμβούλιο της Ευρώπης στο πλαίσιο του προγράμματος JUSTROM (<https://www.coe.int/en/web/portal/-/justrom-a-new-join-programme-of-the-council-of-europe-and-the-european-commission>) με σκοπό την διευκόλυνση των Ρομά (ιδιαίτερα των γυναικών) στην δικαιοσύνη. Ειδικότερα, συστάθηκαν και λειτούργησαν τρεις νομικές κλινικές (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Ξάνθη) με χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Συμβουλίου της Ευρώπης και από εθνικούς πόρους (Ξάνθη). Οι νομικές κλινικές παρείχαν συμβουλευτική στήριξη σε γυναίκες Ρομά, διασύνδεση με αρμόδιες υπηρεσίες και στηρίζουν την διεκπεραίωση διοικητικών πράξεων.

5. Προώθηση της καθιέρωσης επαγγέλματος του κοινωνικού διαμεσολαβητή Ρομά

Δεδομένου ότι προβλέπεται η απασχόληση κοινωνικών διαμεσολαβητών Ρομά σε κοινωνικές δομές, όπως τα Παραρτήματα Ρομά, αλλά και σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, όπως η εκπαίδευση παιδιών Ρομά, η διασφάλιση του ρόλου, της επαγγελματικής αποστολής και των προδιαγραφών εργασίας των διαμεσολαβητών στις τοπικές κοινότητες είναι σημαντικό ζήτημα. Στο πλαίσιο αυτό και κατόπιν συνεργασίας με το ΑΣΕΠ, εκδόθηκαν κατευθυντήριες οδηγίες προς τους Δήμους της χώρας για την ακολουθητέα διαδικασία απόδειξης της γνώσης της γλώσσας ή τοπικών διαλέκτων Ρομανί και προωθήθηκε σχετική εισήγηση για νομοθετική ρύθμιση (άρθρο 55 του σχεδίου νόμου για τη «Μετεξέλιξη του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων σε Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ) και λοιπές διατάξεις» (κατατέθηκε στη Βουλή στις 6.2.2018).

6. Καταπολέμηση των διακρίσεων - προώθηση της κοινωνικής διαμεσολάβησης στο αστυνομικό προσωπικό

Στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού έργου «Proactive», υπήρξε συνεργασία της Ειδικής Γραμματείας με το ΚΕΜΕΑ (<http://www.kemea.gr/el/nea-prokirykseis/teleftaia-nea/571-proactive>) για την παροχή εργαλείων κοινωνικής διαμεσολάβησης σε αστυνομικό προσωπικό «πρώτης γραμμής», εστιάζοντας στην καταπολέμηση των διακρίσεων και στην εφαρμογή πολιτικών πρόληψης του κοινωνικού αποκλεισμού της ευάλωτης ομάδας των Ρομά.

7. Κατάρτιση πρότυπου Τοπικού Σχεδίου Δράσης για την κοινωνική ένταξη των Ρομά (Δήμοι)

Η Ειδική Γραμματεία, στο πλαίσιο προώθησης έργων και δράσεων σε τοπικό επίπεδο για την κοινωνική ένταξη των Ρομά, κατήρτισε εντός του 2017 το Πρότυπο Τοπικού Σχεδίου Δράσης και παρείχε τεχνική στήριξη στους Δήμους της χώρας για την ολοκλήρωση συγκεκριμένων σχεδίων. Επίσης, εξέδωσε κατευθυντήριες γραμμές για την στεγαστική αποκατάσταση των ομάδων Ρομά που διαβιούν σε ακατάλληλες συνθήκες (καταυλισμοί και περιοχές με έντονο κοινωνικό αποκλεισμό).

Τα τοπικά σχέδια δράσης των Δήμων για την κοινωνική ένταξη των Ρομά υπόκεινται σε έγκριση από την Ε.Γ. Ρομά, σύμφωνα με το Ν. 4430/2016. Η Ε.Γ. Ρομά, μέσω συγκεκριμένης οργανικής μονάδας της, υποστηρίζει τους Δήμους για την εφαρμογή των σχεδίων και συνεργάζεται μαζί τους για την προώθηση των ενδεδειγμένων λύσεων. Η επίβλεψη της εφαρμογής των σχεδίων γίνεται από την Ε.Γ. Ρομά στο πλαίσιο της παρακολούθησης της δημόσιας πολιτικής για την κοινωνική ένταξη των Ρομά και την έκδοση των αναγκαίων κατευθυντηρίων γραμμών και την εισήγηση για νομοθετικές και κανονιστικές πρωτοβουλίες. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι Δήμοι ως οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού απολαμβάνουν διοικητικής αυτοτέλειας και δεν υπόκεινται σε οποιονδήποτε ιεραρχικό ή διοικητικό έλεγχο από την Ε.Γ. Ρομά. Μέχρι σήμερα (13.2.2018), τριάντα- ένας (31) Δήμοι της χώρας έχουν υποβάλει τοπικά σχέδια δράσης στην Ειδική Γραμματεία προς αξιολόγηση και έγκριση.

8. Συμμετοχή και πρόταση εξειδίκευσης οριζόντιων δράσεων μέσω των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων ΕΣΠΑ

Η Ειδική Γραμματεία σε συνεργασία με την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων του ΕΚΤ (ΕΥΣΕΚΤ), υπέβαλε συγκεκριμένες προτάσεις για την εξειδίκευση δράσεων μέσω των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ) στους τομείς της απασχόλησης, της στέγασης, της στήριξης και της προώθησης στην απασχόληση καθώς και της κοινωνικής στήριξης με ωφελούμενους κυρίως τους διαβιούντες σε καταυλισμούς και σε περιοχές με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κοινωνικού αποκλεισμού.

9. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΩΝ ΡΟΜΑ (στο πλαίσιο χρηματοδότησης από το χρηματοδοτικό μηχανισμό του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ))

Η Ειδική Γραμματεία σε συνεργασία με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (FRA) υπέβαλε πρόταση προγράμματος για την κοινωνική ένταξη και ενδυνάμωση των Ρομά για στήριξη στον Χρηματοδοτικό Μηχανισμό του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ). Το πρόγραμμα έγινε αποδεκτό και ενσωματώθηκε στο Μνημόνιο Κατανόησης που υπέγραψε η Ελλάδα με τον ΕΟΧ για την περίοδο 2014-2021¹⁹. Το πρόγραμμα για την κοινωνική ένταξη και ενδυνάμωση των Ρομά στην Ελλάδα περιλαμβάνει δράσεις για τη δημιουργία συγκροτήματος κοινωνικής κατοικίας έτσι ώστε να αποκατασταθεί η πρόσβαση σε αξιοπρεπή και ασφαλή στέγαση ανθρώπων που διαβιούν σήμερα σε καταυλισμό της Κεντρικής Μακεδονίας, τη δημιουργία κέντρου κοινότητας, καθώς και την δημιουργία ομάδας κρούσης στο πεδίο που θα επικουρεί το έργο των Παραρτημάτων Ρομά σε όλη τη χώρα και θα διασυνδέει την Ειδική Γραμματεία με την υλοποίηση κατά τόπους δράσεων, τη μεταφορά καλών πρακτικών, την αξιολόγηση δράσεων και την ανατροφοδότηση για τον εμπλουτισμό του εθνικού σχεδίου δράσης για την κοινωνική ένταξη των Ρομά. Επίσης, μέσω αυτού του προγράμματος θα προωθηθεί και ο σχεδιασμός και η υλοποίηση προγραμμάτων για την απασχόληση αλλά και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης σε συγκεκριμένες περιοχές της χώρας. Τέλος, επιδιώκεται και η ανάπτυξη διμερούς συνεργασίας με αρμόδιους φορείς της Νορβηγίας στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τη σκοπιά ενδυνάμωσης των Ρομά. Το πρόγραμμα έχει συνολικό προϋπολογισμό 7.000.000 ευρώ.

¹⁹ <https://eeagrants.org/content/download/13322/187137/version/1/file/EEA+Grants+-+Greece+MoU+-+2014-2021.pdf>.

Το πρώτο εξάμηνο του 2018, το πρόγραμμα θα εξειδικευτεί με τους αρμόδιους φορείς, εταίρους και την Ειδική Γραμματεία, περιλαμβάνοντας συγκεκριμένα έργα και δράσεις με καινοτομικό και πιλοτικό χαρακτήρα, ιδιαίτερα στους τομείς της συλλογικής κοινωνικής κατοικίας, της στήριξης της κοινωνικής ένταξης στο πεδίο και την προώθηση της απασχόλησης. Στις 23-24 Ιανουαρίου 2018 πραγματοποιήθηκε η διαβούλευση ενδιαφερομένων μερών στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με συμμετοχή των ίδιων των Ρομά, της ακαδημαϊκής κοινότητας, των κοινωνικών δομών, εκπροσώπων του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, καθώς και της τοπικής αυτοδιοίκησης.

10. Συμμετοχή σε δίκτυα και επιτροπές ευρωπαϊκών και διεθνών οργανισμών

10.1. Δίκτυο των Εθνικών Σημείων Επαφής για τη στρατηγική κοινωνικής ένταξης των Ρομά

Η Ειδική Γραμματεία ασκεί, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Ν. 4430/2016, την αρμοδιότητα του εθνικού σημείου επαφής για θέματα Ρομά στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Με αυτή την ιδιότητα, συμμετέχει στο ευρωπαϊκό δίκτυο των εθνικών σημείων επαφής και είναι αρμόδια για την εθνική στρατηγική κοινωνικής ένταξης των Ρομά.

Η Ειδική Γραμματεία συμμετείχε στην 12^η συνάντηση των εθνικών σημείων επαφής (Βρυξέλλες, 23-24 Οκτωβρίου 2017), όπου και παρουσίασε τις νέες εξελίξεις στη χώρα όσον αφορά τη θεσμική διακυβέρνηση της δημόσιας πολιτικής για την κοινωνική ένταξη των Ρομά, καθώς και τις βασικές προτάσεις της ως σημείο επαφής για την εξειδίκευση δράσεων στους τομείς της στέγασης, των υποδομών, της απασχόλησης και της κοινωνικής ένταξης.

Η Ειδική Γραμματεία συμμετείχε στην 11^η συνάντηση της ευρωπαϊκής πλατφόρμας για την κοινωνική ένταξη των Ρομά (Βρυξέλλες, 17-18 Οκτωβρίου 2017), όπου και παρουσίασε στο θεματικό εργαστήριο για την απασχόληση εμπειρίες από την Ελλάδα, ιδιαίτερα στο πεδίο της κοινωνικής οικονομίας.

Ad hoc Επιτροπή του Συμβουλίου της Ευρώπης για τους Ρομά (CAHROM)

Στην Ad Hoc Επιτροπή Εμπειρογνομώνων του Συμβουλίου της Ευρώπης για θέματα Ρομά (CAHROM) συμμετείχε τακτικά η Ελλάδα από το 2005 με εκπρόσωπο του Υπουργείου Εσωτερικών λόγω της αρμοδιότητας συντονισμού της Διυπουργικής Επιτροπής για θέματα Ελλήνων Τσιγγάνων από τον Υπουργό Εσωτερικών. Μετά την ίδρυση της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά και μέχρι την πλήρη στελέχωσή της, συνεχίστηκε η εκπροσώπηση της χώρας στην εν λόγω Επιτροπή από εκπρόσωπο του Υπ. Εσωτερικών στις συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν εντός του 2017 (Μάιος 2017, Πράγα και Οκτώβριος 2017, Στρασβούργο) σε συνεργασία με την Ειδική Γραμματεία. Στο πλαίσιο των συναντήσεων του 2017, παρουσιάστηκαν οι εθνικές εξελίξεις για το ζήτημα από την πλευρά της χώρας μας, επιβεβαιώθηκε η συμμετοχή της Ελλάδας σε θεματικές συναντήσεις (με τις ακόλουθες θεματικές: JUSTROM, εργασία, εκπαίδευση, έλλειψη ταυτοποιητικών εγγράφων) και δηλώθηκε η δέσμευσή της χώρας μας για την διοργάνωση της εαρινής συνόδου- 15^{ης} ολομέλειας της Επιτροπής στην Ελλάδα (Μάιος 2018).

Το 2017 πραγματοποιήθηκε θεματική επίσκεψη για τις «Προκλήσεις και βέλτιστες πρακτικές στην εφαρμογή των στρατηγικών ενσωμάτωσης των Ρομά (συμπεριλαμβανομένων και μηχανισμών για την επίλυση προβλημάτων σχετικά με τα έγγραφα προσωπικής ταυτοποίησης και για τη βελτίωση της πρόσβασης στις κοινωνικές υπηρεσίες)» που έλαβε χώρα στο Κίεβο της Ουκρανίας (26-28.4.2017). Στην εν λόγω συνάντηση, συμμετείχε από ελληνικής πλευράς το Υπουργείο Εσωτερικών με εκπρόσωπο του Αυτοτελούς Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σχέσεων, κατόπιν διαβούλευσης και συνεργασίας της εκπροσώπου της χώρας με την Ειδική Γραμματεία για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά.

ΟΡΟΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΜΟΙΒΗ

Ι. Όροι Εργασίας

Α. Με τις διατάξεις των άρθρων 44-46 του νόμου 4488/2017 (Φ.Ε.Κ. Α'137) ρυθμίστηκαν θέματα σχετικά με την παρένθετη μητρότητα, την ειδική γονική άδεια σοβαρών νοσημάτων των παιδιών και την ειδική προστασία μητέρας λόγω υιοθεσίας και παρένθετης μητρότητας, ως εξής:

▪ *«Άρθρο 44 - Παρένθετη μητρότητα*

1. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4097/2012 (Α' 235) προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Το ως άνω επίδομα μπορεί να χορηγείται και στις κυοφόρους αυτοαπασχολούμενες γυναίκες, τις τεκμαιρόμενες αυτοαπασχολούμενες μητέρες του άρθρου 1464 του Αστικού Κώδικα και στις αυτοαπασχολούμενες γυναίκες που υιοθετούν τέκνο ηλικίας έως δύο ετών.»

2. Η τεκμαιρόμενη μητέρα του άρθρου 1464 του Αστικού Κώδικα που αποκτά τέκνο με τη διαδικασία της παρένθετης μητρότητας δικαιούται το μεταγενέθλιο τμήμα της άδειας μητρότητας που ορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 7 της ΕΓΣΣΕ 1993 και του άρθρου 7 της ΕΓΣΣΕ 2000-2001, το οποίο κυρώθηκε με το άρθρο 11 του ν. 2874/2000, καθώς και τις πάσης φύσεως αποδοχές και επιδόματα που συνδέονται με αυτήν, εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις που ορίζονται στις επιμέρους καταστατικές διατάξεις του φορέα ασφάλισής της.

3. Στο άρθρο 142 του ν. 3655/2008 (Α' 58) προστίθεται ένατο εδάφιο ως εξής:

«Την ειδική παροχή προστασίας μητρότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, δικαιούται και η τεκμαιρόμενη μητέρα του άρθρου 1464 του Αστικού Κώδικα που αποκτά τέκνο με τη διαδικασία της παρένθετης μητρότητας.» »

Με τη ρύθμιση του άρθρου αυτού καλύπτεται σχετικό νομοθετικό κενό για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των εργαζομένων τεκμαιρόμενων μητέρων ως προς την προστασία, τις άδειες και τα πάσης φύσεως επιδόματα τα οποία δικαιούνται πλέον με τον ίδιο τρόπο όπως και οι φυσικές μητέρες.

Ειδικότερα και σε σχέση με το πεδίο αρμοδιότητας του Υπουργείου μας, με την παρ. 2 του άρθρου 44 του ως άνω νόμου θεσμοθετείται το δικαίωμα των εργαζομένων γυναικών που αποκτούν τέκνο με τη διαδικασία της παρένθετης μητρότητας (τεκμαιρόμενες ή αποκτώσες) να λαμβάνουν τμήμα της άδειας μητρότητας διάρκειας εννέα (9) εβδομάδων, το οποίο υποχρεωτικά χορηγείται και στις φυσικές μητέρες μετά τον τοκετό, καθώς επίσης και να λάβουν για το διάστημα αυτό αποδοχές από τον εργοδότη τους, σύμφωνα με τις ισχύουσες για την άδεια μητρότητας διατάξεις, αλλά και τα πάσης φύσεως επιδόματα που συνδέονται με την άδεια αυτή. Από την ως άνω ρύθμιση δεν θίγονται τα ήδη υφιστάμενα δικαιώματα των κυοφόρων/παρένθετων μητέρων.

Επιπρόσθετα, θεσμοθετείται το δικαίωμα των τεκμαιρόμενων μητέρων να λαμβάνουν την ειδική παροχή προστασίας της μητρότητας του άρθρου 142 του ν. 3655/2008, όπως και οι φυσικές μητέρες.

Η ως άνω ρύθμιση είναι σύμφωνη με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 5 του άρθρου 21 του Συντάγματος αλλά και των Οδηγιών 2006/54/ΕΚ, 2010/41/ΕΕ και 96/97/ΕΟΚ, όπως έχουν ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη.

▪ *«Άρθρο 45 - Ειδική γονική άδεια σοβαρών νοσημάτων των παιδιών*

Στην παρ. 1 του άρθρου 51 του ν. 4075/2012 (Α' 89) προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Η ανωτέρω άδεια χορηγείται, κατά την ως άνω διαδικασία, και στο φυσικό, θετό ή ανάδοχο γονέα παιδιού ηλικίας έως δεκαοκτώ (18) ετών συμπληρωμένων, το οποίο πάσχει από βαριά νοητική στέρηση ή σύνδρομο Down ή αυτισμό.» »

Ειδικότερα, επισημαίνουμε ότι με την ως άνω ρύθμιση συμπληρώνεται η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 51 του ν. 4075/2012, για την ειδική άδεια λόγω σοβαρών νοσημάτων των παιδιών, διάρκειας δέκα ημερών κατ' έτος, με αποδοχές, για κάθε γονέα δικαιούχο, μέχρι την ηλικία των δέκα οκτώ (18) ετών του παιδιού,

προκειμένου να συμπεριληφθούν μεταξύ των περιπτώσεων που δικαιολογούν τη χρήση της ως άνω άδειας από τους γονείς (νόσημα που απαιτεί μεταγγίσεις αίματος και παραγώγων του ή αιμοκάθαρση, νεοπλασματική ασθένεια, ή ανάγκη μεταμόσχευσης) η βαριά νοητική στέρηση, το σύνδρομο Down και ο αυτισμός.

Η ρύθμιση αυτή ευθυγραμμίζεται με τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 50 του Ν. 3528/2007 (ΦΕΚ Α'26) για την Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., ως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

▪ *«Άρθρο 46 - Ειδική προστασία μητέρας λόγω υιοθεσίας και παρένθετης μητρότητας*

Στο άρθρο 15 του Ν. 1483/1984 (Α' 153) προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Η προστασία έναντι της καταγγελίας της σχέσης εργασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, ισχύει και για τις εργαζόμενες που υιοθετούν τέκνο ηλικίας έως έξι (6) ετών, με χρονική αφετηρία την τοποθέτηση του τέκνου στην οικογένεια, καθώς και για τις εργαζόμενες που εμπλέκονται στη διαδικασία της παρένθετης μητρότητας, είτε ως τεκμαιρόμενες μητέρες, με χρονική αφετηρία τη γέννηση του παιδιού, είτε ως κυοφόροι γυναίκες.»»

Από την προαναφερθείσα ρύθμιση γίνεται σαφές ότι η προστασία έναντι απολύσεως που ισχύει λόγω μητρότητας για τις φυσικές μητέρες επεκτείνεται και ισχύει με τον ίδιο τρόπο για τις εργαζόμενες που βρίσκονται σε διαδικασία υιοθεσίας, με αφετηρία την τοποθέτηση του παιδιού στην οικογένειά τους, καθώς και στις τεκμαιρόμενες (αποκτώσες ή παραγγέλλουσες) μητέρες που αποκτούν τέκνο με τη διαδικασία της παρένθετης μητρότητας, με χρονική αφετηρία τη γέννηση του παιδιού και για διάστημα δέκα οκτώ μηνών, η οποία ισχύει ανεξαρτήτως της γνώσης του εργοδότη. Επίσης, για λόγους ενιαίας αποτύπωσης και προς αποφυγή τυχόν παρερμηνειών, αναφέρεται ρητά ότι η ίδια προστασία ισχύει και για τις κυοφόρους (φέρουσες/παρένθετες) εργαζόμενες, παρότι ήδη υπάγονταν στο πεδίο προστασίας του άρθρου 15 του Ν. 1483/1984. Η διάταξη συμπληρώνει τις ισχύουσες για την απαγόρευση και την ακυρότητα της καταγγελίας της σχέσης εργασίας διατάξεις, λόγω μητρότητας, και εξομοιώνει απόλυτα την παρεχόμενη προστασία καθώς και τη διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθηθεί σε περιπτώσεις παραβάσεων αλλά και επιβολής κυρώσεων.

Η ρύθμιση του άρθρου αυτού είναι σύμφωνη με τις παραγράφους 1 και 5 του άρθρου 21 του Συντάγματος αλλά και των Οδηγιών 2006/54/EK και 96/97/EOK, όπως έχουν ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη.

Β. Με τις διατάξεις του άρθρου 14 του νόμου 4468/2017 (Α' 61) και της αριθ. 59635/1063/13-12-2017 Απόφασης της Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Β' 4487), καθορίστηκαν δύο επιπλέον ημέρες υποχρεωτικής αργίας στον ιδιωτικό τομέα, ως εξής:

▪ *N.4468/2017 – Άρθρο 14*

1. Η παρ. 1 του άρθρου 1 του αν. 380/1968 (Α' 85), αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η 1η Μαΐου καθορίζεται ως ημέρα υποχρεωτικής αργίας. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης μετατίθεται η αργία της 1ης Μαΐου σε άλλη εργάσιμη ημέρα, εφόσον συμπίπτει με Κυριακή, με ημέρα της Μεγάλης Εβδομάδας ή με τη Δευτέρα του Πάσχα

2. Το άρθρο 7 του ν. 74/1975 (Α' 139) καταργείται.»

Με την ως άνω διάταξη, ρυθμίστηκε οριστικά το θέμα της καθιέρωσης της 1^{ης} Μαΐου ως ημέρας υποχρεωτικής αργίας, καθώς μέχρι τότε ήταν προαιρετική αργία και μπορούσε να κηρυχθεί ως ημέρα υποχρεωτικής αργίας με απόφαση του Υπουργού Εργασίας.

▪ Αριθ.πρωτ.:59635/1063/13-12-2017 Απόφαση της Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

«Καθορίζουμε ως ημέρα υποχρεωτικής αργίας την 26η Δεκεμβρίου, για όλες τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες εν γένει, οι οποίες αργούν κατά τις Κυριακές και τις ημέρες αργίας».

Με την ως άνω διάταξη, καθιερώθηκε μια επιπλέον ημέρας υποχρεωτικής αργίας για τους εργαζομένους του ιδιωτικού τομέα.

II. Ίση μεταχείριση

Με την ψήφιση του Ν.4443/2016, ο οποίος αντικαθιστά το Ν. 3304/2005, ενσωματώνεται στο εθνικό δίκαιο η οδηγία 2000/43/ΕΚ «περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνικής καταγωγής», η 2000/78/ΕΚ «περί της ίσης μεταχείρισης προσώπων ανεξαρτήτως θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού αυτών, στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας» και η οδηγία 2014/54/ΕΕ «περί μέτρων που διευκολύνουν την άσκηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων».

Με τον παρόντα νόμο βελτιώνεται και ενισχύεται το υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο για την εφαρμογή της ίσης μεταχείρισης και την απαγόρευσης των διακρίσεων στην εργασία και την απασχόληση εν γένει. Για τον σκοπό αυτό αναπτύσσεται ένα ευρύτερο πεδίο εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης εισάγοντας νέους λόγους διάκρισης και ανατίθεται η σχετική αρμοδιότητα της παρακολούθησης και εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης στον Συνήγορο του Πολίτη, ενιαία για το δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα.

Αναλυτικότερα η διεύρυνση αυτή πραγματώνεται α) με την ενσωμάτωση της οδηγίας 2014/54/ΕΕ για τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων της ΕΕ και την καταπολέμηση των διακρίσεων σε βάρος των πολιτών της ΕΕ β) με την εισαγωγή των λόγων διάκρισης όπως το χρώμα, η εθνική καταγωγή, οι γενεαλογικές καταβολές, η χρόνια πάθηση, η οικογενειακή κατάσταση, η κοινωνική κατάσταση και η ταυτότητα ή τα χαρακτηριστικά φύλου.

Η αρχή της ίσης μεταχείρισης, σύμφωνα με τον νόμο, εφαρμόζεται σε όλα τα πρόσωπα στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα. Πιο συγκεκριμένα απαγορεύονται οι διακρίσεις λόγω φυλής, χρώματος, εθνοτικής ή εθνικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας.

Σε ό,τι αφορά στην απαγόρευση των διακρίσεων λόγω φυλής, χρώματος, εθνοτικής ή εθνικής καταγωγής και γενεαλογικών καταβολών, αυτή εφαρμόζεται εκτός του τομέα της απασχόλησης και της εργασίας και στην κοινωνική προστασία, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής ασφάλισης και της υγειονομικής περίθαλψης, στις κοινωνικές παροχές, στην εκπαίδευση, στην πρόσβαση στη διάθεση και στην παροχή αγαθών και υπηρεσιών που διατίθενται στο κοινό συμπεριλαμβανομένης της στέγης.

Επιπλέον, πέραν των εννοιών της άμεσης και έμμεσης διάκρισης και της παρενόχλησης προστίθενται και οι ορισμοί της «διάκρισης λόγω σχέσης», της διάκρισης λόγω «νομιζόμενων χαρακτηριστικών» καθώς και της «πολλαπλής διάκρισης».

Παρακολούθηση και προώθηση της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης

Με τον παρόντα νόμο ανατίθεται στο «Συνήγορο του Πολίτη» η αρμοδιότητα της παρακολούθησης και της προώθησης της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, γενεαλογικών καταβολών, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, ενιαία για το δημόσιο, τον ευρύτερο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα.

Επιχειρείται η επανεκκίνηση της συνεργασίας μεταξύ συναρμόδιων φορέων και υπηρεσιών με άξονα την προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης στη χώρα, όσο και για την επανασύνδεση με την Κοινωνία των Πολιτών. Υπό το πρίσμα αυτό ορίζονται οι Υπηρεσίες για την εποπτεία και την προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης καθώς και οι Φορείς με τους οποίους θα συνεργαστούν.

Η προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία

Σε ό,τι αφορά στην προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία στον τομέα και της εργασίας και της απασχόλησης, η έννοια της αναπηρίας, ως λόγος διάκρισης, συμπληρώνεται με εκείνη της «χρόνιας πάθησης» με σκοπό την ευθυγράμμιση της υφιστάμενης νομοθεσίας με το δικαιωματικό μοντέλο προστασίας των ατόμων με αναπηρία, όπως αυτό αποτυπώνεται στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου αυτής, που κύρωσε η Ελλάδα με την ψήφιση του Ν.4074/2012. Σύμφωνα με τον εν λόγω νόμο η «οροθετικότητα» εντάσσεται στο προστατευτικό πλέγμα της αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας²⁰. Ακολούθως, υπό το ανωτέρω πρίσμα προστίθεται ως λόγος διάκρισης η άρνηση εύλογων προσαρμογών.

Η προστασία των ΛΟΑΤ ατόμων από τις διακρίσεις

Αναφορικά με την προστασία των δικαιωμάτων των ΛΟΑΤ ατόμων, η προσθήκη του λόγου «οικογενειακή κατάσταση» έχει ως στόχο την προστασία των εργαζομένων - μελών οικογενειών, από τις διακρίσεις, στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας, ανεξάρτητα από τον τύπο της ένωσης ενός ζεύγους.

Ο όρος «ταυτότητα φύλου» που εισάγεται ως λόγος διάκρισης²¹ αναφέρεται σε «διεμφυλικά άτομα» (transgender), των οποίων η ταυτότητα φύλου είναι διαφορετική από το φύλο της γέννησής τους. Ο όρος «χαρακτηριστικά φύλου» προσδιορίζει τα διαφυλικά άτομα (intersex), τα οποία εκ γενετής εμφανίζουν σεξουαλικά χαρακτηριστικά, που δεν πληρούν απολύτως την ανατομική τους κατάταξη σε αρσενικό ή θηλυκό φύλο.

Με εγκύκλιο²² που εξέδωσε το Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης παρέχονται διευκρινίσεις για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 12 του ν. 4356/2015 (Α' 181) «Σύμφωνο συμβίωσης, άσκηση δικαιωμάτων, ποινικές και άλλες διατάξεις» σε θέματα εργασίας. Πιο συγκεκριμένα για την ενιαία αντιμετώπιση, ερμηνεία και εφαρμογή των θεμάτων που ανακύπτουν και σύμφωνα με την προαναφερθείσα διάταξη, γίνεται γνωστό ότι εξομοιώνονται πλήρως οι αντισυμβαλλόμενοι στο σύμφωνο συμβίωσης του Ν. 4356/15 (Α' 181) με τους εγγάμους ως προς κάθε δικαίωμα, παροχή, υποχρέωση ή περιορισμό που προκύπτει από τις διατάξεις της εν γένει κοινωνικοασφαλιστικής, προνοιακής και εργατικής νομοθεσίας καθώς και υλοποίησης πολιτικών απασχόλησης. Ενδεικτικά αναφέρουμε τη χορήγηση επιδόματος γάμου, άδειας γάμου, κριτήρια συμμετοχής και κατάταξης στα προγράμματα απασχόλησης, κλπ».

III. Συνθήκες Εργασίας

Νομοθετικά, κανονιστικά, διοικητικά ή άλλα μέτρα

Ως προς τη λήψη νομοθετικών, κανονιστικών, διοικητικών ή άλλων μέτρων, σας γνωρίζουμε ότι εκδόθηκαν:

²⁰ Οι οροθετικοί βάσει της ΥΑ Φ 21/2361 (ΦΕΚ Β') 819/1993 ανήκουν στις κατηγορίες ατόμων με αναπηρία (βλ. Έκθεση ΕΕΔΑ « Ζητήματα προστασίας δικαιωμάτων των οροθετικών στο HIV/AIDS ατόμων, Αθήνα 27-01-2011), Σύμφωνα δε με τη Σύσταση 200 της ΔΟΕ «Σύσταση για το HIV/AIDS και τον κόσμο της εργασίας» της 17ης Ιουνίου 2010, αναγνωρίζεται ως γενική αρχή ότι το HIV/AIDS πρέπει να αναγνωρίζεται και να αντιμετωπίζεται ως ζήτημα του χώρου εργασίας, το οποίο πρέπει να συμπεριλαμβάνεται στα βασικά στοιχεία της εθνικής(...) ανταπόκρισης (...), και ότι δεν πρέπει να γίνεται διάκριση ή στιγματισμός εργαζομένων, ζητούντων - αιτούντων εργασία, λόγω της πραγματικής ή υποτιθέμενης οροθετικότητάς τους, οι εργαζόμενοι (...) πρέπει να έχουν πρόσβαση και υποστήριξη όσον αφορά το HIV/AIDS και ο χώρος εργασίας πρέπει να διαδραματίζει ένα ρόλο προς διευκόλυνση της πρόσβασης σε αυτές τις υπηρεσίες.

²¹ Σύσταση CM/Rec (2010)5 της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης που αφορά μέτρα για την εξάλειψη των διακρίσεων λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού και ταυτότητας φύλου

²² Πρόκειται για την υπ' αριθμ. πρωτ. 50763/1047/4 -11-2016 εγκύκλιο του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

- Ο Ν. 4483/2017 «Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) – Ρυθμίσεις σχετικές με την οργάνωση, τη λειτουργία, τα οικονομικά και το προσωπικό των Ο.Τ.Α. – Ευρωπαϊκοί όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας – Μητρώο Πολιτών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α'107/31-7-2017) – Άρθρο 97 «Μέσα Ατομικής Προστασίας και μέτρα για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων στους Ο.Τ.Α».
- Ο Ν. 4488/2017 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α'137/13-9-2017) – Άρθρο 33 «Τροποποίηση του άρθρου 24 του Ν. 3996/2011» (το οποίο αφορά σε επιβολή κυρώσεων για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας) – Άρθρο 119 «Τροποποίηση του Ν. 3850/2010» (το οποίο αφορά προσθήκη νέου άρθρου «Άρθρο 9Α Δημιουργία ηλεκτρονικών βάσεων καταχώρισης δεδομένων ασφαλείας και ιατρών εργασίας στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του ΣΕΠΕ»).
- Η με αριθμ. οικ. 48416/2564 ΥΑ: «Έγκριση Εθνικής Στρατηγικής για την Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία για τα έτη 2016-2020». (ΦΕΚ Β'3757/25-10-2017)
- Η με αρ. πρωτ. οικ. 50158/Δ3 2662/27-10-2017 «Ανακοίνωση δημοσίευσης υπουργικής απόφασης οικ. 48416/2564 (ΦΕΚ Β'3757/25-10-2017): «Έγκριση Εθνικής Στρατηγικής για την Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία για τα έτη 2016-2020». (ΑΔΑ: 6Ν73465Θ1Ω-ΜΛΦ).
- Η με αριθμ. οικ.23455/1491/23-5-2017 ΥΑ με θέμα «Επιμόρφωση εργοδοτών και εργαζομένων για θέματα άσκησης καθηκόντων τεχνικού ασφαλείας σε επιχειρήσεις Β' και Γ' κατηγορίας – Προγράμματα 2017» (ΦΕΚ Β'1962/7-6-2017).
- Η με αριθμ.πρωτ.: οικ. 26304/1568/8-6-2017 εγκύκλιος με θέμα «Εφαρμογή της υπουργικής απόφασης οικ. 23455/1491/23-5-2016 (ΦΕΚ Β' 1962/7-6-2017) "Επιμόρφωση εργοδοτών και εργαζομένων για θέματα άσκησης καθηκόντων τεχνικού ασφαλείας σε επιχειρήσεις Β' και Γ' κατηγορίας – Προγράμματα 2017"». (ΑΔΑ:7ΧΚΘ465Θ1Ω-ΠΛΙ) για την εφαρμογή της ανωτέρω απόφασης.
- Η με αριθ. 1592/58 ΥΑ «Ειδικός Κατάλογος ιατρών του άρθρου 16 παρ. 2 του «Κώδικα Νόμων για την Υγεία και την Ασφάλεια των εργαζομένων» (Κ.Ν.Υ.Α.Ε.) που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν.3850/2010 «Κύρωση του Κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων» (ΦΕΚ Α'84) όπως αυτό συμπληρώθηκε και ισχύει (ΦΕΚ Β'157/25-1-2017).
- Η με αριθ. 43535/25392 ΥΑ (ΦΕΚ Β' 3405/28-9-2017) «Νέα προθεσμία υποβολής αιτήσεων στον Ειδικό κατάλογο Ιατρών του άρθρου 16 παρ.2 του «Κώδικα Νόμων για την Υγεία και την Ασφάλεια των εργαζομένων» (Κ.Ν.Υ.Α.Ε.), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν. 3850/2010 «Κύρωση του Κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων» (ΦΕΚ Α'84/2-6-2010) όπως αυτό συμπληρώθηκε και ισχύει».
- Η με αριθ. 50067/28 ΥΑ «Ηλεκτρονική βάση καταχώρισης δεδομένων Τεχνικών Ασφάλειας και διαδικασία ανάθεσης καθηκόντων Τεχνικού Ασφάλειας μέσω ΟΠΣ – ΣΕΠΕ» (ΦΕΚ Β 3952/10-11-2017).
- Η με αριθ. πρωτ. οικ. 5833/215/9-2-2017 εγκύκλιος με θέμα «Διεκπεραίωση διαδικασιών παροχής υπηρεσιών προστασίας και πρόληψης μέσω της διαδικτυακής πύλης «Ψηφιακών Υπηρεσιών Μιας Στάσης – ΑΠΛΟ» του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης: (<https://arlo.yeka.gr>) – Υποβολή έκθεσης δραστηριοτήτων παρόχων υπηρεσιών προστασίας και πρόληψης (ΕΞΥΠΠ, ΕΣΥΠΠ, μεμονωμένοι τεχνικοί ασφαλείας και ιατροί εργασίας) (ΑΔΑ: 657Δ465Θ1Ω-Χ32).

Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης

Στο πλαίσιο συμμετοχής της χώρας μας στην πανευρωπαϊκού επιπέδου εκστρατεία του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία 2016-2017 με θέμα «Ασφαλείς και Υγιείς Χώροι Εργασίας για όλες τις ηλικίες», η οποία έχει ως σκοπό να προάγει τη βιώσιμη εργασία και την υγιή γήρανση, καθώς και να αναδείξει τη σημασία της πρόληψης των κινδύνων καθ' όλη τη διάρκεια της επαγγελματικής ζωής, πραγματοποιήθηκαν οι παρακάτω δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης όλων των ενδιαφερόμενων σε εθνικό επίπεδο:

- 1^η Ημερίδα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, Ηράκλειο (25-5-2017) στο πλαίσιο του 2^{ου} έτους της Ευρωπαϊκής Εκστρατείας 2016-2017.
- 1^ο Εκπαιδευτικό Σεμινάριο για εκπαιδευτικούς ΕΠΑΛ, Ηράκλειο (26-5-2017) στο πλαίσιο του 2^{ου} έτους της Ευρωπαϊκής Εκστρατείας 2016-2017, με αντικείμενο την ενσωμάτωση των βασικών αρχών Υγείας και Ασφάλειας (ΥΑΕ) στην επαγγελματική εκπαίδευση και τον θεσμό της μαθητείας.
- 2^η Ημερίδα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, Θεσσαλονίκη (22-6-2017) στο πλαίσιο του 2^{ου} έτους της Ευρωπαϊκής Εκστρατείας 2016-2017.
- 2^ο Εκπαιδευτικό Σεμινάριο για εκπαιδευτικούς ΕΠΑΛ, Θεσσαλονίκη (23-6-2017) στο πλαίσιο του 2^{ου} έτους της Ευρωπαϊκής Εκστρατείας 2016-2017, με αντικείμενο την ενσωμάτωση των βασικών αρχών Υγείας και Ασφάλειας (ΥΑΕ) στην επαγγελματική εκπαίδευση και τον θεσμό της μαθητείας.
- 3^η Ημερίδα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, Πάτρα (1-11-2017) στο πλαίσιο του 2^{ου} έτους της Ευρωπαϊκής Εκστρατείας 2016-2017.
- 3^ο Εκπαιδευτικό Σεμινάριο για εκπαιδευτικούς ΕΠΑΛ, Πάτρα (2-11-2017) στο πλαίσιο του 2^{ου} έτους της Ευρωπαϊκής Εκστρατείας 2016-2017, με αντικείμενο την ενσωμάτωση των βασικών αρχών Υγείας και Ασφάλειας (ΥΑΕ) στην επαγγελματική εκπαίδευση και τον θεσμό της μαθητείας.
- 4^η Ημερίδα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, Ιωάννινα (13-11-2017) στο πλαίσιο του 2^{ου} έτους της Ευρωπαϊκής Εκστρατείας 2016-2017.
- 4^ο Εκπαιδευτικό Σεμινάριο για εκπαιδευτικούς ΕΠΑΛ, Ιωάννινα (14-11-2017) στο πλαίσιο του 2^{ου} έτους της Ευρωπαϊκής Εκστρατείας 2016-2017, με αντικείμενο την ενσωμάτωση των βασικών αρχών Υγείας και Ασφάλειας (ΥΑΕ) στην επαγγελματική εκπαίδευση και τον θεσμό της μαθητείας.
- Εκπαιδευτικό Σεμινάριο, Ίλιον (3 Νοεμβρίου 2017), σε συνεργασία με την Διεύθυνση Επαγγελματικής Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, για την ενσωμάτωση των βασικών αρχών Υγείας και Ασφάλειας (ΥΑΕ), στην επαγγελματική εκπαίδευση και τον θεσμό της μαθητείας.

Επιπρόσθετα οργανώθηκαν οι ακόλουθες δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης:

- Ημερίδα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, Ίλιον (17-10-2017), για τη διαχείριση των θεμάτων Υγείας και Ασφάλειας (ΥΑΕ) στον Δήμο Ιλίου (17-10-2017).
- Εκπαιδευτικό σεμινάριο Αθήνα (23-10-2017) το οποίο διεξήχθη σε συνεργασία με την Πανελλήνια Ομοσπονδία Βιοτεχνών Εγκαταστατών Συντηρητών Ανελκυστήρων (Π.Ο.Β.Ε.Σ.Α) και της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.) στις εγκαταστάσεις της Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε σχετικά με την εκπόνηση μελέτης εκτίμησης κινδύνου με τη χρήση του εργαλείου OiRA στον χώρο των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων του κλάδου των εγκαταστατών – συντηρητών ανελκυστήρων.
- Εκπαιδευτικό σεμινάριο Αθήνα (30-10-2017), το οποίο διεξήχθη σε συνεργασία με την Πανελλήνια Ομοσπονδία Βιοτεχνών Εγκαταστατών Συντηρητών Ανελκυστήρων (Π.Ο.Β.Ε.Σ.Α) και της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.), στις εγκαταστάσεις της Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε., σχετικά με την εκπόνηση μελέτης εκτίμησης κινδύνου, με τη χρήση του εργαλείου OiRA στον χώρο των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, του κλάδου των εγκαταστατών – συντηρητών ανελκυστήρων.

- Ανακοίνωση και υλοποίηση του διαγωνισμού Ευρωπαϊκών Βραβείων Καλής Πρακτικής στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Εκστρατείας 2016-2017.
- Διάχυση και προβολή του ενημερωτικού υλικού για την Πανευρωπαϊκή Εκστρατεία 2016-2017.
- Διάχυση και προβολή καλών πρακτικών όσον αφορά στην Πανευρωπαϊκή Εκστρατεία 2016-2017.
- Ανάπτυξη ιστοσελίδων για την ηλεκτρονική πληροφόρηση των πολιτών όσον αφορά στην Πανευρωπαϊκή Εκστρατεία 2016-2017.
- Πρόσθετες δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για επίκαιρα θέματα ΥΑΕ στο Συμβούλιο Υγείας και Ασφάλειας των Εργαζομένων (Σ.Υ.Α.Ε.).
- Διαβούλευση σχετικά με την εξουσιοδοτική διάταξη (άρθρο 119 του Ν. 4488/2017) για την έκδοση Υπουργικών Αποφάσεων σχετικά με τη δημιουργία ηλεκτρονικών βάσεων καταχώρισης δεδομένων Τεχνικών Ασφάλειας και Ιατρών Εργασίας.
- Διαβούλευση σχετικά με την τροποποίηση του Π.Δ. για την Προστασία της υγείας των εργαζομένων που εκτίθενται σε ορισμένους χημικούς παράγοντες κατά τη διάρκεια της εργασίας τους (135 Α') σε συμμόρφωση με την οδηγία 2017/164/Ε.Ε. της Επιτροπής (4^η λίστα οριακών τιμών).

IV. Συλλογικές Ρυθμίσεις – Αμοιβή

Τα τελευταία χρόνια, στο πλαίσιο στήριξης της ελληνικής οικονομίας, ψηφίστηκαν νόμοι οι οποίοι δεν αποτέλεσαν αντικείμενο κοινωνικού διαλόγου, καθότι αποσκοπούσαν στην αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης και στην προάσπιση του δημόσιου συμφέροντος, κατ' επιταγή των μνημονίων που υπέγραψε η χώρα μας με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στόχος ήταν αφενός η διατήρηση των θέσεων εργασίας και αφετέρου η βελτίωση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.

Θέματα συλλογικής οργάνωσης και δράσης

Πιο συγκεκριμένα και σχετικά με θέματα συλλογικής οργάνωσης και δράσης, κατά το έτος 2017 συντελέστηκαν οι εξής αλλαγές:

- Με τα άρθρα 18 έως 20 του Ν. 4472/2017 (ΦΕΚ Α' 74), επήλθαν οι κατωτέρω αλλαγές στα σχετικά άρθρα του συνδικαλιστικού Ν. 1264/1982 (ΦΕΚ Α' 79):

- Με το άρθρο 18 προστέθηκαν δύο περιπτώσεις στην παρ. 10 του άρθρου 14 του Ν. 1264/1982, στους περιοριστικά αναφερόμενους λόγους καταγγελίας της σχέσης εργασίας των συνδικαλιστικών στελεχών, κατόπιν έγκρισης από την Επιτροπή Προστασίας Συνδικαλιστικών Στελεχών, όπως ορίζεται στο άρθρο 15 του ίδιου νόμου:

“Στην παρ. 10 του άρθρου 14 του Ν. 1264/1982 (Α' 79) προστίθενται περιπτώσεις ε' και στ' ως εξής:

«ε) Όταν ο εργαζόμενος τέλεσε κλοπή ή υπεξαίρεση σε βάρος του εργοδότη ή του εκπροσώπου του.

στ) Όταν ο εργαζόμενος δεν προσέρχεται αδικαιολόγητα στην εργασία του για διάστημα μεγαλύτερο των τριών (3) ημερών.»

Οι υπόλοιποι λόγοι για τους οποίους επιτρέπεται η καταγγελία της σχέσης εργασίας των συνδικαλιστικών στελεχών, βάσει της παρ. 10 του άρθρου 14 του Ν. 1264/1982 είναι οι κατωτέρω:

«α) Όταν κατά τη σύναψη της συμβάσεως εργασίας με τον εργοδότη ο εργαζόμενος τον εξαπάτησε παρουσιάζοντας ψεύτικα πιστοποιητικά ή βιβλιάρια για να προσληφθεί ή να λάβει μεγαλύτερη αμοιβή.

β) Όταν ο εργαζόμενος αποκάλυψε βιομηχανικά ή εμπορικά μυστικά ή ζήτησε ή δέχτηκε αθέμιτα πλεονεκτήματα, κυρίως προμήθειες από τρίτους.

γ) Όταν ο εργαζόμενος προκάλεσε σωματικές βλάβες ή εξύβρισε σοβαρά ή απείλησε τον εργοδότη ή τον εκπρόσωπό του.

δ) Όταν ο εργαζόμενος, επίμονα και αδικαιολόγητα, αρνήθηκε να εκτελέσει την εργασία για την οποία έχει προσληφθεί.».

- Με την παρ. 1 του άρθρου 19 του Ν. 4472/2017 αντικαταστάθηκε το άρθρο 17 του Ν. 1264/1982, ώστε να ρυθμιστούν με ενιαίο τρόπο οι συνδικαλιστικές άδειες άνευ και μετ' αποδοχών για τα διαφορετικά επίπεδα συνδικαλιστικών οργανώσεων τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα. Μέχρι την έκδοση του νέου νόμου Ν. 4472/2017, οι άδειες άνευ αποδοχών καθορίζονταν από το Ν. 1264/1982, ενώ οι άδειες μετ' αποδοχών ρυθμιζονταν με το Ν. 2224/1994 (ΦΕΚ Α' 112):

«1. Ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να διευκολύνει τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων, των Ελεγκτικών Επιτροπών και τους αντιπροσώπους των πρωτοβάθμιων στις δευτεροβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Την ίδια υποχρέωση έχει για τα Διοικητικά Συμβούλια, τις Ελεγκτικές Επιτροπές και τους αντιπροσώπους των δευτεροβάθμιων στις τριτοβάθμιες, όπως και για τα Διοικητικά Συμβούλια και τις Ελεγκτικές Επιτροπές των τριτοβάθμιων οργανώσεων.

2. Ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να παρέχει άδεια απουσίας:

α) στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της πιο αντιπροσωπευτικής τριτοβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης για όσο χρόνο διαρκεί η θητεία τους,

β) στον Πρόεδρο και στον Γενικό Γραμματέα των Εργατικών Κέντρων και Ομοσπονδιών, εφόσον οι υπαγόμενες σε αυτά οργανώσεις έχουν πάνω από 10.000 ψηφίσαντα μέλη, για όσο χρόνο διαρκεί η θητεία τους,

γ) στον Πρόεδρο των Εργατικών Κέντρων και των Ομοσπονδιών, εφόσον οι υπαγόμενες σε αυτά πρωτοβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις έχουν από 1.501 μέχρι 10.000 ψηφίσαντα μέλη, για όσο χρόνο διαρκεί η θητεία του,

δ) στον Πρόεδρο των Εργατικών Κέντρων και Ομοσπονδιών, εφόσον οι υπαγόμενες σε αυτά πρωτοβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις έχουν μέχρι 1.500 ψηφίσαντα μέλη, δεκαπέντε (15) ημέρες το μήνα,

ε) στον Αντιπρόεδρο, τον Γενικό Γραμματέα και τον Ταμία των Διοικητικών Συμβουλίων των πιο αντιπροσωπευτικών δευτεροβάθμιων οργανώσεων δεκαπέντε (15) ημέρες το μήνα,

στ) στα υπόλοιπα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των πιο αντιπροσωπευτικών δευτεροβάθμιων οργανώσεων εννέα (9) ημέρες το μήνα,

ζ) στον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο, τον Γενικό Γραμματέα των πρωτοβάθμιων συνδικαλιστικών οργανώσεων πέντε (5) ημέρες το μήνα, αν τα μέλη της οργάνωσης είναι 500 και πάνω,

η) στον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο, τον Γενικό Γραμματέα των πρωτοβάθμιων συνδικαλιστικών οργανώσεων τρεις (3) ημέρες το μήνα, αν τα μέλη της οργάνωσης είναι λιγότερα από 500,

θ) στους αντιπροσώπους στις δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες οργανώσεις, για όλη τη διάρκεια των συνεδρίων που συμμετέχουν,

ι) στα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής και της Γραμματείας της Συνομοσπονδίας Ευρωπαϊκών Συνδικάτων για όσο χρόνο διαρκεί η θητεία τους.

3. Οι αναφερόμενες στην παράγραφο 2 άδειες απουσίας περιορίζονται σε τριάντα (30) μέρες το χρόνο για τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής ή αλλιώς του Προεδρείου των μη αντιπροσωπευτικών τριτοβάθμιων οργανώσεων, καθώς και για τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, προκειμένου για την αμέσως επόμενη, της πιο αντιπροσωπευτικής, δευτεροβάθμια οργάνωση, εφόσον αυτή έχει τόσα ψηφίσαντα μέλη όσα αναφέρονται στις περιπτώσεις β' και γ', και στο 1/3 του αναφερόμενου στις περιπτώσεις δ', ε', στ', ζ' και η' χρόνου, προκειμένου για την αμέσως επόμενη, της πιο αντιπροσωπευτικής, οργάνωση για τα αντίστοιχα συνδικαλιστικά στελέχη.

4. Ο χρόνος απουσίας των εργαζομένων κατά τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων θεωρείται χρόνος πραγματικής εργασίας για όλα τα δικαιώματα που απορρέουν από την εργασιακή και ασφαλιστική σχέση. Οι ημέρες απουσίας των εργαζομένων που αναφέρονται στις περιπτώσεις α', β', γ' και δ' της παραγράφου 2 είναι με αποδοχές, που καταβάλλονται από τον εργοδότη τους. Οι ημέρες απουσίας των εργαζομένων που αναφέρονται στις περιπτώσεις ε', στ', ζ', η', θ' και ι' της παραγράφου 2, καθώς και των εργαζομένων της παραγράφου 3 είναι χωρίς αποδοχές. Στην περίπτωση αυτή οι ασφαλιστικές εισφορές των συνδικαλιστικών στελεχών για το χρόνο της συνδικαλιστικής άδειάς τους καταβάλλονται από την οργάνωσή τους.

5. Για κάθε διαφωνία σχετική με την εφαρμογή των διατάξεων αυτού του άρθρου αποφασίζει, ύστερα από αίτηση της μιας ή της άλλης πλευράς, η Επιτροπή του άρθρου 15.

6. Οι διατάξεις των προηγούμενων άρθρων εφαρμόζονται και για τις συνδικαλιστικές οργανώσεις των υπαλλήλων του άρθρου 30. Όπου οι διατάξεις αυτές αναφέρονται σε εργατικά κέντρα καταλαμβάνουν και τα νομαρχιακά τμήματα που υπάγονται στην Α.Δ.Ε.Δ.Υ.».

- Στο άρθρο 18 του Ν. 1264/1982 ορίζεται ότι οι διατάξεις των άρθρων 14 (σχετικά με την προστασία και τις διευκολύνσεις της συνδικαλιστικής δράσης), 15 (σχετικά με τα Επιτροπές Προστασίας Συνδικαλιστικών Στελεχών), 16 (σχετικά με την Δημοκρατία στους τόπους εργασίας και ειδικότερα την προστασία κατά την άσκηση κάθε συνδικαλιστικού δικαιώματος και στον τόπο εργασίας) και 17 (σχετικά με τις συνδικαλιστικές άδειες), αποτελούν ελάχιστα συνδικαλιστικά δικαιώματα και ότι ρυθμίσεις ευνοϊκότερες για την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών που έχουν ήδη αποκτηθεί ή θα αποκτηθούν με συμφωνία μισθωτών και εργοδοτών ή με συλλογικές συμβάσεις εργασίας ή διαιτητικές αποφάσεις, υπερισχύουν.

Με την παρ. 2 του άρθρου 19 του Ν. 4472/2017, προστέθηκε στο άρθρο 18 του ν. 1264/1982 παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Το άρθρο αυτό ισχύει τόσο για υπαλλήλους των φορέων του δημοσίου τομέα, όπως αυτός είχε οριοθετηθεί με την παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 (Α' 65), όσο και για τους μισθωτούς που απασχολούνται με σχέση εξαρτημένης εργασίας στον ιδιωτικό τομέα.».

- Στο άρθρο 22 του Ν. 1264/1982 προβλέπονται απαγορεύσεις για την προστασία του δικαιώματος της απεργίας των εργαζομένων και πως επιλύονται διαφορές που δημιουργούνται από την εφαρμογή των άρθρων 19-22 του Ν. 1264/1982, με τα οποία ρυθμίζονται θέματα περί κήρυξης και πραγματοποίησης των απεργιών. Πιο συγκεκριμένα, με τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου 22 απαγορεύεται η πρόσληψη απεργοσπαστών, η ανταπεργία και η δικαστική απαγόρευση απεργίας με ασφαλιστικά μέτρα. Στην παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου 22 ορίζεται ότι για διαφορές που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 19-22 αποφασίζει το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της συνδικαλιστικής οργάνωσης που έχει κηρύξει την απεργία.

Με το άρθρο 20 του Ν. 4472/2017 προστέθηκε στο άρθρο 22 του Ν. 1264/1982 παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Με τη διαδικασία της παραγράφου 4 και τηρουμένων των ίδιων ως άνω προθεσμιών εκδικάζονται οι διαφορές που απορρέουν από την εφαρμογή του άρθρου 656 του Αστικού Κώδικα σε περίπτωση κήρυξης απεργίας στην επιχείρηση.».

Βάσει του άρθρου 656 του Αστικού Κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 61 του Ν. 4139/2013 (Α' 74) ορίζεται ότι: «Αν ο εργοδότης έγινε υπερήμερος ως προς την αποδοχή της εργασίας ο εργαζόμενος έχει δικαίωμα να απαιτήσει την πραγματική απασχόλησή του, καθώς και το μισθό για το διάστημα που δεν απασχολήθηκε. Δικαίωμα να απαιτήσει το μισθό έχει ο εργαζόμενος και στην περίπτωση που η αποδοχή της εργασίας είναι αδύνατη από λόγους που αφορούν στον εργοδότη και δεν οφείλονται σε ανώτερη βία. Στις ανωτέρω περιπτώσεις ο εργαζόμενος δεν είναι υποχρεωμένος να παράσχει την εργασία σε άλλο χρόνο. Ο εργοδότης, όμως, έχει δικαίωμα να αφαιρέσει από το μισθό καθετί που ο εργαζόμενος ωφελήθηκε από τη ματαίωση της εργασίας ή από την παροχή της αλλού.».

Ως εκ τούτου, με την προσθήκη της παραγράφου 5 του άρθρου 20 του Ν. 4472/2017 στο άρθρο 22 του Ν. 1264/1982, η ταχεία εκδίκαση των διαφορών που προκύπτουν από την εφαρμογή του άρθρου 22 του Ν. 1264/1982, εφαρμόζεται πλέον και σε διαφορές που απορρέουν από την εφαρμογή του άρθρου 656 του Αστικού Κώδικα σε περίπτωση κήρυξης απεργίας στην επιχείρηση. Κατ' αυτό τον τρόπο, διευκολύνονται οι εργαζόμενοι ως προς την ταχεία ικανοποίηση των απαιτήσεών τους, σε περιπτώσεις που ο εργοδότης καθίσταται υπερήμερος ως προς την αποδοχή της εργασίας ή την καταβολή του μισθού για λόγους που συνδέονται με την κήρυξη απεργίας στην επιχείρηση.

▪ Με τα άρθρα 42 και 43 του Ν. 4488/2017 (ΦΕΚ Α' 137), τροποποιήθηκαν τα άρθρα 4 και 5 του ΠΔ 240/2006 (Α' 252):

- Άρθρο 42 "Στο άρθρο 4 του π.δ. 240/2006 (ΦΕΚ Α' 252) προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Η ενημέρωση που παρέχει ο εργοδότης και τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων καταγράφονται σε πρακτικό.»

- Άρθρο 43 "Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 5 του π.δ. 240/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

Οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν, στο κατάλληλο επίπεδο, συμπεριλαμβανομένου του επιπέδου της επιχείρησης ή της εγκατάστασης, να καθορίζουν ελεύθερα και οποτεδήποτε, μέσω γραπτής συμφωνίας, τις πρακτικές λεπτομέρειες ενημέρωσης και διαβούλευσης των εργαζομένων.»

Η ανωτέρω τροποποίηση ήταν αναγκαία, καθώς στο ΠΔ 240/2006 δεν προβλεπόταν έγγραφος τύπος με την τήρηση πρακτικών κατά τη διεξαγωγή της ενημέρωσης και διαβούλευσης, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η διερεύνηση από τα ελεγκτικά όργανα της ορθής ή μη εφαρμογής του ΠΔ άρα και η επιβολή κυρώσεων, με απώτερη συνέπεια τη μη αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων.

Τροποποίηση του Οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Ο Οργανισμός του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης τροποποιήθηκε με το ΠΔ 134/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης», (ΦΕΚ Α' 168/06.11.2017), στην κατάρτιση του οποίου ελήφθησαν υπόψη και οι Συστάσεις της Έκθεσης Αξιολόγησης Αναγκών για τη Διοίκηση Εργασίας που συνέταξε το Διεθνές Γραφείο Εργασίας, στο πλαίσιο σχετικού προγράμματος τεχνικής βοήθειας. Με την εν λόγω νομοθετική ρύθμιση επιχειρείται να αντιμετωπισθούν παθογένειες και αδυναμίες του παρελθόντος, που αφορούσαν περιορισμούς στην οργανωτική δομή και το προσωπικό, αλλά και η καλύτερη ανταπόκριση του συστήματος Διοίκησης της Εργασίας στα νέα δεδομένα στην αγορά εργασίας.

Με το Π.Δ 134/2017 στρατηγικός στόχος και σκοπός της Γενικής Διεύθυνσης Εργασιακών Σχέσεων, Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία και Ένταξης στην Εργασία, είναι η μελέτη, ο σχεδιασμός, η προώθηση, η παρακολούθηση και η αξιολόγηση πολιτικών στους τομείς:

α) της εργασίας για τη διασφάλιση των εργασιακών δικαιωμάτων και της καταπολέμησης της αδήλωτης εργασίας,

β) της διαμόρφωσης ενός συστήματος συλλογικών ρυθμίσεων για τη διασφάλιση αξιοπρεπούς και δίκαιου επιπέδου αμοιβών για όλους τους εργαζόμενους, καθώς και της αντιμετώπισης των επιπτώσεων της διαρθρωτικής προσαρμογής των επιχειρήσεων στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της οικονομίας, με σκοπό τη διασφάλιση των θέσεων εργασίας,

γ) της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία,

δ) της αύξησης της απασχόλησης, της ένταξης στην αγορά εργασίας ανέργων, ευπαθών και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, της καταπολέμησης των διακρίσεων έναντι ατόμων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση στην αγορά εργασίας, της διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας, καθώς και της αναβάθμισης των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού.

Ειδικότερα με το Π.Δ 134/2017 προβλέπεται στην εν λόγω Γενική Δ/νση η δημιουργία στη Δ/νση Συλλογικών Ρυθμίσεων, για την επίτευξη του επιχειρησιακού της στόχου, δύο νέων Τμημάτων: του Τμήματος Προστασίας της Εργασίας και του Τμήματος Έρευνας και Τεκμηρίωσης Πολιτικών Εργασίας.

ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

1. Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων

Το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.) αποτελεί τον κατεξοχήν ελεγκτικό μηχανισμό του κράτους αναφορικά με την επίβλεψη και τον έλεγχο της εφαρμογής των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας.

Κατά το έτος 2017 οι Επιθεωρητές Εργασιακών Σχέσεων του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας συνέχισαν το έργο τους στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων όπως προβλέπονται στο Ν. 3996/2011 και στο Π.Δ. 134/2017, που συνίσταται στην διενέργεια ελέγχων για την τήρηση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας αναφορικά με τους όρους εργασίας (π.χ. χρονικά όρια, αμοιβή), της έρευνας της ασφαλιστικής κάλυψης των εργαζομένων, της παροχής πληροφοριών σε εργαζομένους και εργοδότες για θέματα εργατικής νομοθεσίας, της συμφιλιωτικής παρέμβασης στο χώρο των εργασιακών σχέσεων και της επίλυσης των εργατικών διαφορών.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο αντιμετώπισης της αδήλωτης εργασίας, κατά την οποία κατεξοχήν δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας προέβη στην διεύρυνση των αρμοδιοτήτων του με τον Ν. 4490/2017, στον οποίο προβλέπεται η συνεργασία του με άλλους ελεγκτικούς μηχανισμούς όπως η Διεύθυνση Οικονομικής Αστυνομίας, η Ειδική Γραμματεία του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Ε.Γ.Σ.Δ.Ο.Ε.), και η Ειδική Υπηρεσία Ελέγχου Ασφάλισης (Ε.ΥΠ.Ε.Α.) του Ε.Φ.Κ.Α. με σκοπό τη καταπολέμηση της αδήλωτης και ανασφάλιστης εργασίας.

Προς το σκοπό της υλοποίησης της 204 Διεθνούς Σύστασης Εργασίας «Για τη μετάβαση από την άτυπη στην επίσημη οικονομία», την οποία υιοθέτησε η Διεθνής Συνδιάσκεψη Εργασίας τον Ιούνιο 2015, το Υπουργείο Εργασίας έχει προχωρήσει στην ανάληψη συγκεκριμένων πρωτοβουλιών στον τομέα της αδήλωτης εργασίας, στο πλαίσιο της παροχής τεχνικής βοήθειας από το Διεθνές Γραφείο Εργασίας με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Συγκεκριμένα, η Δ.Ο.Ε., σε συνεργασία με την Ελληνική Κυβέρνηση και τους κοινωνικούς εταίρους στην Ελλάδα, ως μέρος ενός προγράμματος που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με θέμα «Στήριξη της μετάβασης από την άτυπη στην επίσημη οικονομία και την αντιμετώπιση της αδήλωτης εργασίας στην Ελλάδα», συνέταξε μια διαγνωστική έκθεση σχετικά με την αδήλωτη εργασία η οποία εγκρίθηκε και επικυρώθηκε από την Ελληνική Κυβέρνηση και τους κοινωνικούς εταίρους στις 6 Ιουλίου 2016 και παρέχει ένα σύνολο 25 συστάσεων πολιτικής που αντικατοπτρίζουν το όραμα της Δ.Ο.Ε. για μια ισορροπημένη προσέγγιση που συνδυάζει τα κίνητρα με τα μέτρα συμμόρφωσης.

Η επίτευξη τριμερούς συμφωνίας επί των κύριων χαρακτηριστικών και παραγόντων που οδηγούν στην άτυπη οικονομία στην Ελλάδα οδήγησε στο σχεδιασμό μέσα από τον τριμερή διάλογο, ενός 3ετούς οδικού χάρτη για την αντιμετώπιση της αδήλωτης εργασίας στην Ελλάδα ο οποίος επικυρώθηκε στις 26-10-2016. Ο στόχος αυτού του οδικού χάρτη είναι να παρέχει ένα ισορροπημένο πλαίσιο κανονιστικών ρυθμίσεων και πολιτικών για προληπτικά και κατάλληλα διορθωτικά μέτρα που θα διευκολύνουν τη μετάβαση στην επίσημη οικονομία και θα καταπολεμήσουν την αδήλωτη εργασία.

Ο οδικός χάρτης περιλαμβάνει πίνακες με δράσεις, με σαφή χρονοδιάγραμμα εντός 36 μηνών, ομαδοποιημένες σε 5 διαφορετικές κατηγορίες:

- i. Θεσμικές μεταρρυθμίσεις και δράσεις
- ii. Διαλειτουργικότητα πληροφοριακών δεδομένων
- iii. Μέτρα πολιτικής
- iv. Εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης
- v. Διάφορες δράσεις

Για την υλοποίηση του σχεδιασμού των διαφόρων δράσεων που προβλέπονται στον Οδικό Χάρτη προϋποτίθεται η σύσταση ενός τριμερούς οργάνου που θα αναλάβει την ευθύνη του σχεδιασμού, της αξιολόγησης και ενδεχόμενης αναθεώρησης της ολιστικής ολοκληρωμένης στρατηγικής προσέγγισης για την αντιμετώπιση της αδήλωτης εργασίας στην Ελλάδα. Με το άρθρο 15 του Ν.4468/17 (ΦΕΚ 61 Α', 28-04-2017) συστήθηκε στο Ανώτατο Συμβούλιο Εργασίας, Τμήμα για την Αντιμετώπιση της Αδήλωτης Εργασίας.

Στο πλαίσιο της δράσης που αφορά την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας, για το 2017 το Σ.ΕΠ.Ε. πραγματοποίησε προγραμματισμένους και στοχευμένους κοινούς με την Ελληνική Αστυνομία ελέγχους, με σκοπό την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και της αντιμετώπισης της εργασιακής εκμετάλλευσης.

Από τα στατιστικά στοιχεία που τηρεί η Διεύθυνση Προγραμματισμού και Συντονισμού Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων της Κεντρικής Υπηρεσίας του Σ.ΕΠ.Ε., μέχρι και τον Νοέμβριο του 2017, οι έλεγχοι που πραγματοποίησαν οι Επιθεωρητές Εργασιακών Σχέσεων ανήλθαν σε 27.826 έναντι των προγραμματισμένων 25.258, καταγράφηκε δηλαδή αύξηση επίτευξης του στόχου κατά 10,17%. Επιπλέον, για τις παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας που διαπιστώθηκαν στους ανωτέρω ελέγχους υπεβλήθησαν 513 μηνύσεις και 1.558 μηνυτήριες αναφορές και επεβλήθησαν 6.097 πρόστιμα συνολικού ύψους 29.651.593 ευρώ. Κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, οι Περιφερειακές Επιθεωρήσεις Εργασιακών Σχέσεων πραγματοποίησαν 11.320 εργατικές διαφορές, από τις οποίες επιλύθηκαν οι 5.665 και καταβλήθηκε σε εργαζόμενους συνολικά το ποσό των 9.882.799 ευρώ.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι το 2017 πραγματοποιήθηκαν δύο (2) επιμορφωτικά σεμινάρια διάρκειας 2 ημερών έκαστο για τους Επιθεωρητές Εργασίας στην Αθήνα, 3-4 Απριλίου και στη Θεσσαλονίκη, 6-7 Απριλίου 2017 επί θεμάτων Εμπορίας Ανθρώπων. Το σεμινάριο διεξήχθη από το τμήμα «Εμπορίας Ανθρώπων και Παράνομης Διακίνησης Μεταναστών» (Human Trafficking and Migrant Smuggling) του εδρεύοντος στη Βιέννη Γραφείου των Ηνωμένων Εθνών για τα Ναρκωτικά και το Έγκλημα (UNODC) σε συνεργασία με το Γραφείο Εθνικού Εισηγητή Καταπολέμησης Εμπορίας Ανθρώπων.

II. Επιθεώρηση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία

Οι υπηρεσίες Επιθεώρησης Ασφάλειας & Υγείας στην Εργασία με βάση τον καταστατικό νόμο του ΣΕΠΕ - ήτοι το Ν 3996/2011 (ΦΕΚ 170Α'), καθώς και το ΠΔ 134/2017 (ΦΕΚ 168Α'), Κεφάλαιο ΙΑ' - διενεργούν ελέγχους εφαρμογής της εργατικής νομοθεσίας για την ασφάλεια και υγεία στην εργασία, σχετική ενημερωτική δράση, καθώς και έρευνες των αιτίων των σοβαρών και θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών, με σκοπό την προαγωγή της ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων και την εμπέδωση από τους εργαζόμενους και τους εργοδότες κουλτούρας ασφαλούς εργασίας.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Κατά το έτος 2017 συνεχίστηκαν οι μεταρρυθμίσεις που θεσμοθετήθηκαν με το Ν. 4387/2016 (ΦΕΚ 85 Α') στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης. Σκοπός του νόμου είναι η πλήρης αναμόρφωση του συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης, στο πλαίσιο ενός Ενιαίου Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλειας, του οποίου οι γενικές αρχές ορίζονται ως εξής: εξασφάλιση αξιοπρεπούς διαβίωσης και κοινωνικής προστασίας με όρους ισότητας, κοινωνικής δικαιοσύνης, αναδιανομής και αλληλεγγύης των γενεών.

Οι δύο θεμελιώδεις αρχές της μεταρρύθμισης είναι η ισονομία και η κοινωνική δικαιοσύνη. Ισονομία, γιατί για πρώτη φορά θεσπίζονται όμοιοι κανόνες για όλους, παλαιούς και νέους συνταξιούχους, εργαζόμενους στον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα, μισθωτούς και αυτοαπασχολούμενους. Κοινωνική δικαιοσύνη, γιατί με το νέο θεσμό της εθνικής σύνταξης επιτυγχάνεται αναδιανομή, αμβλύνονται οι κοινωνικές ανισότητες και εξασφαλίζεται επαρκής σύνταξη και για τις επισφαλείς κοινωνικά ομάδες.

Για το σκοπό αυτό συστάθηκε από 01.01.2017 ο Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ) με ένταξη σε αυτόν όλων των φορέων κύριας ασφάλισης της χώρας.

1. Νομοθετικές Ρυθμίσεις περί Παροχών

1. Με βάση το Ν. 4387/2016, το κράτος εγγυάται τη διαβίωση των συνταξιούχων με αξιοπρέπεια, και διατηρεί, στο βαθμό του δυνατού, την εγγύτητα με το κεκτημένο κατά τον εργασιακό βίο επίπεδο ζωής. Το άρθρο 22 παράγραφος 5 του Συντάγματος της Ελλάδας που προβλέπει ότι «Το Κράτος μεριμνά για την κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων, όπως νόμος ορίζει», όπως ερμηνεύεται από τη νομολογία²³, εγγυάται τη διαβίωση του συνταξιούχου με αξιοπρέπεια, ανεξάρτητα από δημοσιονομικές προτεραιότητες.

2. Σύμφωνα με το Άρθρο 7 του Ν. 4387/2016 θεσπίζεται η εθνική σύνταξη, ώστε να εξασφαλισθεί επαρκής αναπλήρωση του εισοδήματος και για τους μακροχρόνια ανέργους, σε όσους εργάζονται με άτυπες μορφές εργασίας ή αμείβονται με χαμηλούς μισθούς. Η πρόληψη της φτώχειας μέσω την εξασφάλισης ενός αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης για τον κάθε ηλικιωμένο είναι ένας από τους ακρογωνιαίους λίθους της κοινωνικής ασφάλισης. Κατά τη διάρκεια της κρίσης δημοσίου χρέους η προστασία κατά της φτώχειας των ηλικιωμένων αποκτά διάσταση απόλυτης προτεραιότητας, δεδομένου ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία Eurostat (SILC 2014), το 23, 1% των ατόμων άνω των 65 ετών ζουν στο όριο της φτώχειας. Ο προσδιορισμός του επιπέδου της Εθνικής Σύνταξης σε 384 € με 20 χρόνια ασφάλισης έγινε λαμβάνοντας υπόψη το 60% του διάμεσου εισοδήματος, σύμφωνα με τους κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3. Σύμφωνα με το άρθρο 28 του Ν. 4387/2016, η ανταποδοτική σύνταξη υπολογίζεται βάσει των αποδοχών επί των οποίων καταβλήθηκαν εισφορές και των ποσοστών αναπλήρωσης που προβλέπονται στο άρθρο 8 του Ν. 4387/2016. Η ανταποδοτική σύνταξη στηρίζεται στην αρχή της ανταποδοτικότητας και αποτελεί το σύνδεσμο μεταξύ συνταξιοδοτικής παροχής, εισφορών και εισοδήματος. Παράλληλα, σύμφωνα με την αρχή της κοινωνικής αλληλεγγύης, το αναλογικό μέρος της σύνταξης χρηματοδοτείται από τις τρέχουσες εισφορές των ασφαλισμένων.

Συνολικά, η σύνταξη, δηλαδή το άθροισμα Εθνικής Σύνταξης και ανταποδοτικού μέρους, αφενός, εξασφαλίζει ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης σε όλους τους ασφαλισμένους, αφετέρου, εγκαθιδρύει ένα στενό δεσμό μεταξύ παροχής, εισφορών και εισοδήματος, με αποτέλεσμα η παροχή να αντιστοιχεί στο επίπεδο διαβίωσης που διήγε ο ασφαλισμένος κατά τη διάρκεια του εργασιακού του βίου.

4. Σύμφωνα με το άρθρο 27 του Ν. 4387/2016 προβλέπεται εξαίρεση των αναπήρων συνταξιούχων που έχουν λάβει σύνταξη με τις διατάξεις του Ν. 612/1977 (ΦΕΚ 164 Α'), είτε με βάση τις διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτές και ισχύουν κάθε φορά, από τις μειώσεις στο ποσό της Εθνικής Σύνταξης κατά το ποσοστό αναπηρίας τους και από την μείωση της Εθνικής Σύνταξης κατά 1/40 για κάθε έτος που

²³ Ολομ. του ΣτΕ 2287-2290/2015

υπολείπεται των σαράντα (40) ετών διαμονής στην Ελλάδα μεταξύ του 15ου έτους ηλικίας και του έτους, κατά το οποίο συμπληρώνουν το προβλεπόμενο όριο ηλικίας καταβολής της σύνταξης.

5. Σύμφωνα με το άρθρο 29, παρ. 10 του Ν. 4387/2016 προβλέπεται καταβολή της προσωρινής σύνταξης κατ' απόλυτη προτεραιότητα στους δικαιούχους που είναι άτομα με αναπηρία, με χρόνιες παθήσεις και στους γονείς και νόμιμους κηδεμόνες, που προστατεύουν άτομα με αναπηρία ή για όσους συνταξιοδοτούνται είτε με βάση τις διατάξεις του Ν. 612/1977 είτε με άλλες που παραπέμπουν σε αυτές και ισχύουν κάθε φορά, ή αυτές που αναφέρονται στα πρόσωπα του τετάρτου εδαφίου της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 των άρθρων 1 και 26 του ΠΔ 169/2007 (Α' 210), είτε με βάση τις διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτές, όπως ισχύουν κάθε φορά.

6. σύμφωνα με το άρθρο 31 παρ. 2 του Ν. 4387/2016 θεσπίζεται κατώτατο όριο σύνταξης για αναπηρία οφειλόμενη σε εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια που συμβαίνει από 13.05.2016 και εφεξής. Το ποσό ισούται με το διπλάσιο της εθνικής σύνταξης για 20 χρόνια ασφάλισης ($384 * 2 = 768 \text{ €}$).

7. Άρθρο 92 του Ν. 4387/2016 και άρθρο 31 παρ. 1 του Ν. 4411/2016 - Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΚΑΣ). Το ΕΚΑΣ αποτελεί μία μη ανταποδοτικού χαρακτήρα προνοιακή παροχή και αποσκοπεί στην ενίσχυση του εισοδήματος των χαμηλοσυνταξιούχων (το ποσό ανέρχεται από 28,75 € έως 115,00 € και καταβάλλεται με εισοδηματικά κριτήρια). Με τα ανωτέρω άρθρα έχει προβλεφθεί:

- εξαίρεση από την προϋπόθεση της συμπλήρωσης του 65ου έτους ηλικίας για την χορήγηση του ΕΚΑΣ για τους συνταξιούχους λόγω αναπηρίας με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω και για τα τέκνα που λαμβάνουν σύνταξη λόγω θανάτου του γονέα τους.
- εφαρμογή των ακόλουθων αντισταθμιστικών μέτρων στους συνταξιούχους, οι οποίοι στερούνται την παροχή ΕΚΑΣ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 του Ν. 4411/2016, μέχρι την κατάργηση του ΕΚΑΣ: α) Χορήγηση ως έκτακτη μηνιαία οικονομική ενίσχυση στο σύζυγο με το μικρότερο ατομικό εισόδημα το ισόποσο της παροχής που αντιστοιχεί στο εισόδημα αυτό, σε περίπτωση που έπαυσε η καταβολή ΕΚΑΣ και στους δύο συζύγους. β) Χορήγηση έκτακτης μηνιαίας οικονομικής ενίσχυσης ισόποσης με την παροχή που καταργήθηκε για τις πρώην δικαιούχους του ΕΚΑΣ με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω.

8. σύμφωνα με το άρθρο 93 του Ν. 4387/2016 σχετικά με το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερηλικίων, προβλέπεται η χορήγηση επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης συνταξιούχων στους ανασφάλιστους υπερήλικες, ακόμα και σε όσους δεν πληρούν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, με κριτήρια που έχουν γνώμονα την κοινωνική δικαιοσύνη και τη βιωσιμότητα του ασφαλιστικού συστήματος. Ποσό 360 € με εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια.

Οι ουσιώδεις τροποποιήσεις που επήλθαν στο ανωτέρω νομοθετικό πλαίσιο το 2017 είναι οι εξής:

α. Με τις διατάξεις του άρθρου 23 του Ν. 4488/2017 (ΦΕΚ 137 Α') αντιμετωπίζεται η απασχόληση συνταξιούχων που πάσχουν από αναπηρία η οποία οφείλεται σε ψυχική πάθηση ή νοητική υστέρηση ή συμπαθολογία ψυχικής πάθησης και νοητικής υστέρησης, με ποσοστό 50 % και άνω. Ειδικότερα: 1. Σύμφωνα με την περιπτ. α της παρ. 1 του εν λόγω άρθρου, στις περιπτώσεις συνταξιούχων με αναπηρία ποσοστού άνω του 50%, το οποίο οφείλεται σε ψυχική πάθηση ή νοητική υστέρηση ή συμπαθολογία ψυχικής πάθησης και νοητικής στέρησης, που αναλάβουν μισθωτή απασχόληση ή αυτοαπασχόληση, δεν έχουν εφαρμογή γενικές ή ειδικές διατάξεις που προβλέπουν διακοπή ή περικοπή της σύνταξης αναπηρίας ή της σύνταξης λόγω θανάτου και των προνοιακών ή άλλων επιδομάτων, εφόσον η ανάληψη απασχόλησης ενδείκνυται για λόγους ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και κοινωνικής επανένταξης αυτών.

β. Με τις διατάξεις του άρθρου 28 του Ν. 4488/2017, με έναρξη ισχύος από 01.07.2017, και μετά, παρατείνεται επ' αόριστον η ισχύς της διάταξης της παρ. 3 του άρθρου 50 του Ν. 4430/2016, σύμφωνα με την οποία προβλέπεται ότι στις περιπτώσεις λήξης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω αναπηρίας και

εφόσον εκκρεμεί στις υγειονομικές επιτροπές ΚΕΠΑ ιατρική κρίση, χωρίς υπαιτιότητα των ασφαλισμένων, το δικαίωμα συνταξιοδότησής τους λόγω αναπηρίας παρατείνεται για έξι μήνες. Το ποσό που καταβάλλεται ως σύνταξη αναπηρίας για το εξάμηνο αυτό είναι το ποσό που ελάμβαναν οι συνταξιούχοι πριν από τη λήξη του συνταξιοδοτικού τους δικαιώματος.

γ. Άρθρο 1 του Ν. 4499/2017. Χορήγηση κατώτατου ποσού σύνταξης λόγω θανάτου, το οποίο ορίζεται ως το πλήρες ποσό της εθνικής σύνταξης για 20 χρόνια ασφάλισης, ήτοι 384 € ή, στην περίπτωση θανάτου ασφαλισμένων με 15 χρόνια ασφάλισης 360 € μηνιαίως.

II. Νομοθετικές Ρυθμίσεις περί Εισφορών

1. Ασφαλιστικές Εισφορές

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, με τις διατάξεις του Ν.4387/2016/ ΦΕΚ Α' 85, υλοποιήθηκε η πλήρης αναμόρφωση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, στο πλαίσιο ενός Ενιαίου Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλειας, του οποίου γενικές αρχές είναι η εξασφάλιση αξιοπρεπούς διαβίωσης και κοινωνικής προστασίας με όρους ισότητας, κοινωνικής δικαιοσύνης, αναδιανομής και αλληλεγγύης των γενεών.

α. Για το σκοπό αυτό η σύνδεση εισφορών και εισοδημάτων αποτελούσε πάγια θέση των επαγγελματικών και επιστημονικών συλλόγων. Στο πλαίσιο της συνολικής μεταρρύθμισης του ασφαλιστικού συστήματος, η καταβολή της ασφαλιστικής εισφοράς βάσει του εισοδήματος των ασφαλισμένων εξασφαλίζει τη δίκαιη κατανομή των ασφαλιστικών βαρών ανάλογα με την οικονομική δυνατότητα του καθενός και στηρίζεται στη θεμελιώδη αρχή του νέου συστήματος κοινωνικής ασφάλισης που εγκαθιδρύει σύνδεσμο μεταξύ εισοδήματος εισφορών και παροχών.

Από 1/1/2017, οι εισφορές των ασφαλισμένων του πρώην ΟΑΕΕ, του πρώην ΕΤΑΑ και του πρώην ΟΓΑ (και από 01/01/2017 ΕΦΚΑ) υπολογίζονται με βάση το εισόδημα που αποκτήθηκε από την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος, αναγόμενο σε μηνιαία βάση.

Διαμόρφωση του ασφαλιστρού σε 20% για τον πρώην ΟΑΕΕ και το πρώην ΕΤΑΑ και σταδιακή διαμόρφωσή του σε 20% για τον πρώην ΟΓΑ προκειμένου να μην επιβαρυνθούν υπέρμετρα οι ασφαλισμένοι του.

Με τις αριθ. 25599/1453/2017 (ΦΕΚ 1942 Β' /6-6-2017) και 25598/1452/2017 (ΦΕΚ Β' 1977/7-6-2017) Υπουργικές Αποφάσεις τροποποιούνται αντίστοιχα οι 61502/3399/3-12-2016 και 61501/3398/30-12-2016 Υπουργικές Αποφάσεις, ως προς τη βάση υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών των αυτοαπασχολούμενων, των ελευθέρων επαγγελματιών και των αγροτών. Ειδικότερα, πλέον προβλέπεται ότι από το έτος 2018, και για κάθε επόμενο έτος, στη βάση υπολογισμού συμπεριλαμβάνονται και οι καταβλητέες ασφαλιστικές εισφορές. Ειδικά για το έτος 2018 οι ασφαλιστικές εισφορές υπολογίζονται επί ποσού που αντιστοιχεί στο 85% της ανωτέρω βάσης προσδιορισμού των εισφορών.

Σχετικά με τη διαδικασία εκκαθάρισης των ασφαλιστικών εισφορών των αυτοαπασχολούμενων, των ελευθέρων επαγγελματιών και των αγροτών, κατά τους πρώτους μήνες του έτους, οι ασφαλιστικές εισφορές υπολογίζονται με βάση το πιο πρόσφατο εκκαθαρισμένο φορολογικό έτος, σύμφωνα με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, όπως ισχύει, και στο οποίο περιλαμβάνονται από 1-1-2018 οι καταβλητέες ασφαλιστικές εισφορές (ειδικά για το έτος 2018 το 85 % του ως άνω φορολογητέου αποτελέσματος). Κατά τη διάρκεια του έτους, όταν είναι διαθέσιμα τα στοιχεία (εισόδημα και ασφαλιστικές εισφορές) που αφορούν το προηγούμενο φορολογικό έτος, γίνεται υπολογισμός των ασφαλιστικών εισφορών με βάση το προηγούμενο φορολογικό έτος για το σύνολο των μηνών του έτους και συνεπώς προκύπτει υποχρέωση διενέργειας εκκαθάρισης των ασφαλιστικών εισφορών κάθε έτος από τις Υπηρεσίες του ΕΦΚΑ.

β. Πρόβλεψη ειδικών ευνοϊκών ρυθμίσεων για τον καθορισμό του ύψους των ασφαλιστικών εισφορών κατά την πρώτη πενταετία εισόδου στην επαγγελματική δραστηριότητα συγκεκριμένων κατηγοριών ασφαλισμένων. Ειδικότερα, καταβολή μειωμένου του μηνιαίου ασφαλιστρού ύψους 20% από τους αυτοαπασχολούμενους αποφοίτους σχολών ανώτατης εκπαίδευσης που είναι εγγεγραμμένοι σε επιστημονικούς συλλόγους ή επιμελητήρια που έχουν τη μορφή Ν.Π.Δ.Δ για τα πρώτα 5 έτη από την

υπαγωγή τους για πρώτη φορά στην ασφάλιση (παρ. 1β του άρθρου 39 του Ν.4387/2016). Η παραπάνω πρόβλεψη αποσκοπεί στην καταβολή χαμηλότερων των προβλεπόμενων ασφαλιστικών εισφορών ώστε να διευκολυνθούν στην άσκηση ελεύθερου επαγγέλματος ή αυτοαπασχόλησης νεοεισερχομένου στην παραγωγική διαδικασία κατά το χρονικό διάστημα που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη στήριξης. Η διαφορά που προκύπτει καταβάλλεται σε κάθε περίπτωση μέσα σε 15 χρόνια από την έναρξη υπαγωγής στην ασφάλιση.

2. Προαιρετική ασφάλιση

Για την προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης των ασφαλισμένων του ΕΦΚΑ προβλέπονται και ισχύουν ενιαίες διατάξεις σύμφωνα με το άρθρο 18 και 37 του Ν.4387/2016 κατ' εξουσιοδότηση του οποίου έχει εκδοθεί η Φ.80000/οικ. 21628/936/17-5-2017 Υπουργική Απόφαση.

Ειδικότερα δικαίωμα προαιρετικής συνέχισης της ασφάλισης έχει κάθε πρόσωπο που:

α) Έχει πραγματοποιήσει υποχρεωτική ασφάλιση τουλάχιστον 5 ετών ή 1500 ημερών από τα οποία το 1 έτος ή 300 ημέρες εντός της τελευταίας πριν την υποβολή της αίτησης 5ετίας και επιπλέον υποβάλει τη σχετική αίτηση εντός προθεσμίας 12 μηνών από την τελευταία ασφάλισή του ή έχει πραγματοποιήσει οποτεδήποτε σε υποχρεωτική ασφάλιση 10 έτη ή 3000 ημέρες ασφάλισης.

β) έχει διακόψει ή διακόπτει την υποχρεωτική του ασφάλιση στον ΕΦΚΑ

γ) δεν είναι ανάπηρος

δ) προκειμένου περί αυτοαπασχολούμενων των πρώην ΟΑΕΕ-ΕΤΑΑ και ασφαλισμένων του πρώην ΟΓΑ να μην έχουν οφειλές ή να έχουν υπαχθεί σε καθεστώς ρύθμισης

Οι μισθωτοί που συνεχίζουν προαιρετικά την ασφάλισή τους καταβάλλουν το σύνολο της εισφοράς εργοδότη - ασφαλισμένου όπως θα έχει διαμορφωθεί κατά το χρόνο υπαγωγής στην προαιρετική ασφάλιση, ενώ οι αυτοαπασχολούμενοι, οι ασφαλισμένοι του πρώην ΟΑΕΕ-ΕΤΑΑ και τα πρόσωπα της ΥΑ Φ.113/59954/2170/2016 (ΦΕΚ4569 Β') το ποσοστό της εισφοράς του άρθρου 39 παρ.1 και 41 παρ. 2 του Ν.4387/2016 όπως αυτό ισχύει για όσους έχουν συμπληρώσει 5 έτη ασφάλισης. Οι ασφαλισμένοι του πρώην ΟΓΑ καταβάλλουν το ποσοστό εισφοράς που προβλέπεται από το άρθρο 40 παρ. 2 και 41 παρ. 3 του Ν.4387/2016 όπως αυτό διαμορφώνεται από 1-1-2022 και εφεξής.

3. Αποσύνδεση ασφάλισης από ιδιότητα

Με τις διατάξεις του άρθρου 20 του Ν.4488/2017 (ΦΕΚ Α'137) προβλέπεται ότι από 1-1-2017 οι αυτοαπασχολούμενοι που είναι εγγεγραμμένοι ή θα εγγραφούν στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΤΕΕ), υπάγονται στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ σύμφωνα με τις νομοθετικές ρυθμίσεις του πρώην ΤΣΜΕΔΕ του ΕΤΑΑ από την ημερομηνία έναρξης άσκησης επαγγέλματος στη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.) και μέχρι τη διακοπή της επαγγελματικής δραστηριότητας και τη διαγραφή απ τη Δ.Ο.Υ. Οι δικηγόροι που είναι εγγεγραμμένοι ή θα εγγραφούν στους οικείους δικηγορικούς συλλόγους και ασκούν ελεύθερο επάγγελμα, υπάγονται στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ σύμφωνα με τις νομοθετικές ρυθμίσεις του πρώην ΤΑΝ του ΕΤΑΑ, από την ημερομηνία έναρξης άσκησης επαγγέλματος στη Δ.Ο.Υ. και μέχρι τη διακοπή της επαγγελματικής δραστηριότητας και τη διαγραφή απ τη Δ.Ο.Υ.

III. Επικουρική Ασφάλιση

Με το άρθρο 16 του Ν.4488/2017 (Α'137) τροποποιήθηκε το άρθρο 42 του Ν.4052/2012 (Α'41) και ρυθμίστηκε ο τρόπος υπολογισμού του ποσού της επικουρικής σύνταξης για τους μέχρι τις 31/12/2013 ασφαλισμένους, οι οποίοι καταθέτουν αίτηση συνταξιοδότησης από 01/01/2015 και εφεξής. Ειδικότερα, ρυθμίστηκε ο τρόπος υπολογισμού του τμήματος της σύνταξης που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισης που έχει πραγματοποιηθεί έως και την 31^η/12/2014, εξασφαλίζοντας τη σύνδεση μεταξύ εισφορών, παροχών και εισοδήματος και συνακόλουθα, τον καθορισμό του ποσού της επικουρικής σύνταξης κατά δίκαιο τρόπο, με βάση τις αρχές της ισονομίας και της ανταποδοτικότητας.

Επιπλέον, με την ανωτέρω ρύθμιση ο υπολογισμός των συντάξιμων αποδοχών, για αιτήσεις συνταξιοδότησης που κατατίθενται από 01.01.2015 και εφεξής γίνεται βάσει του μέσου μηνιαίου εισοδήματος ή των αποδοχών από το έτος 2002 έως και το έτος 2014.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ - ΠΡΟΝΟΙΑΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ

Ι. Εθνικός Μηχανισμός Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής (ΕΜ)

Ο Εθνικός Μηχανισμός Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής (ΕΜ) αποτελεί προϋπόθεση για την αναδιοργάνωση του συστήματος Κοινωνικής Πολιτικής, καθώς έχει ως αντικείμενο τον σχεδιασμό, την ενημέρωση, το συντονισμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση οριζόντιων πολυτομεακών πολιτικών τους εμπλεκόμενους φορείς στο πολιτικό πεδίο της κοινωνικής ένταξης.

Ο Ν.4445/19.12.2016 (ΦΕΚ 236 Α'/19.12.2016), τον οποίο δίνει νομική βάση στο Σχέδιο Δράσης και διευκρινίζει τον ρόλο των εμπλεκόμενων θεσμών και φορέων (Υπουργεία, Περιφέρειες, Δήμοι), προβλέπει ένα σύστημα εκθέσεων και διαβουλεύσεων σε όλα τα επίπεδα, καθώς και τη δημιουργία μητρώων (ωφελουμένων, φορέων, Προγραμμάτων).

Με την ψήφιση του Ν.4445 το Δεκέμβριο του 2016 (ΦΕΚ 85Α/2016) αποκτά υπόσταση ο Εθνικός Μηχανισμός Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής (ΕΜ), ο οποίος έχει ως σκοπό, μεταξύ άλλων, τη διαπίστωση των κοινωνικών αναγκών, το συντονισμό της χάραξης πολιτικών κοινωνικής ένταξης, την παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής τους, την ενίσχυση της πληροφόρησης, της διαφάνειας, της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας του συστήματος κοινωνικής προστασίας. Ο Εθνικός Μηχανισμός δρα συνεκτικά μεταξύ του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και των λοιπών Υπουργείων που ασκούν κοινωνική πολιτική, χωρίς να μεταβάλλει τις αρμοδιότητές τους ως προς την υλοποίηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση της πολιτικής αυτής. Δρα επίσης σε συνεργασία με τις Περιφέρειες και τους δήμους μέσω των Κοινωνικών Υπηρεσιών και των Κέντρων Κοινότητας. Κατά συνέπεια λειτουργεί στο πλαίσιο μιας αμφίδρομης διαδικασίας, μεταξύ κεντρικής και περιφερειακής - τοπικής διοίκησης, επιτρέποντας την παρακολούθηση των πολιτικών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, με την καθιέρωση συστήματος δεικτών και τη δημιουργία ενός ενιαίου πληροφοριακού συστήματος, που θα συνδέεται με όλες τις διαθέσιμες βάσεις δεδομένων της Πολιτείας. Για πρώτη φορά αναπτύσσεται στη χώρα μας ένα σύστημα που περιλαμβάνει τρία μητρώα: μητρώο ωφελουμένων, μητρώο κοινωνικών προγραμμάτων και μητρώο ιδιωτικών και δημόσιων φορέων παροχής κοινωνικών υπηρεσιών.

Η νέα αρμόδια Διεύθυνση Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής, υπεύθυνη για συντονισμό, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση των πολιτικών άρχισε να στελεχώνεται από τα τέλη Φεβρουαρίου 2017. Κατά το έτος 2017, η Δ/νση διοργάνωσε συναντήσεις με Περιφέρειες, συναρμόδια υπουργεία και εποπτευόμενους φορείς του Υπουργείου Εργασίας ώστε να συζητηθούν ο ρόλος και τα παραδοτέα του καθενός, καθώς και να συζητηθούν τα υποδείγματα εκθέσεων προόδου και αναφορών των εμπλεκόμενων φορέων. Συμφωνήθηκε το χρονοδιάγραμμα του έτους 2018. Συζητήθηκε το σύστημα δεικτών και ξεκίνησε η επικαιροποίηση της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη (ΕΣΚΕ). Επιπλέον έχει ξεκινήσει η λειτουργία των τριών προαναφερόμενων μητρώων.

Η Επιτελική Δομή Τομέα Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Υπουργείου Εργασίας έχει δρομολογήσει τις απαραίτητες ενέργειες για την χρηματοδότηση των προβλεπόμενων δράσεων για την υλοποίηση του ΕΜ από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού και Διά Βίου Μάθησης» και «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα».

Κέντρα Κοινότητας

Τα Κέντρα Κοινότητας αποτελούν μια νέα δομή στο πλαίσιο των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' βαθμού, που θεσμοθετήθηκε με τον Ν. 4368/2016 (ΦΕΚ 21 Α'/21.02.2016) και την Κοινή Υπουργική Απόφαση με Α.Π. Δ23/ΟΙΚ. 14435/1135/29.03.2016, η οποία ορίζει τις ελάχιστες προδιαγραφές λειτουργίας τους (ΦΕΚ 854 Β'/30.03.2016). Αποτελούν τον βασικό «πυρήνα» διευρυμένων υπηρεσιών

τύπου “One Stop Shop”, με εξατομικευμένη ολιστική προσέγγιση, τα οποία, υποστηρίζουν και συμπληρώνουν τις Δ/νσεις Κοινωνικών Υπηρεσιών του κάθε ΟΤΑ.

Κύριος σκοπός της λειτουργίας των Κέντρων Κοινότητας στο πλαίσιο του Εθνικού Μηχανισμού είναι η περαιτέρω υποστήριξη των Δήμων στην εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών που απευθύνονται στους τοπικούς πληθυσμούς και καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού. Με τα Κέντρα Κοινότητας αναπτύσσεται ένα τοπικό σημείο αναφοράς για την υποδοχή, εξυπηρέτηση και διασύνδεση των πολιτών με κοινωνικά προγράμματα και υπηρεσίες προνοιακού χαρακτήρα. Σε μερικούς δήμους, τα Κέντρα ενσωματώνουν Παραρτήματα για ειδικές κατηγορίες του πληθυσμού (π.χ. Κέντρα Ρομά, Κέντρα Ένταξης Μεταναστών).

Η χρηματοδότησή τους καλύπτεται κυρίως από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο στο πλαίσιο του Θεματικού Στόχου 9 των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ) του ΕΣΠΑ 2014 -2020, χωρίς να αποκλείεται και η χρήση πόρων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) για ενέργειες διαμόρφωσης χώρων. Στα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα για την «Δράση 9: Κέντρα Κοινότητας» εντάχθηκαν 240 Δήμοι σε όλη την Ελλάδα.

Τέλος το 2017, συστάθηκαν 205 Κέντρα Κοινότητας (ΚΚ). Το ποσοστό στελέχωσης των ΚΚ ποικίλει ανά περιφέρεια. Φτάνει μεταξύ 50% (Ιόνιων Νησιών) και 100% (Δυτική Μακεδονία, Ήπειρο), 72% στην Αττική και 90% στην Κεντρική Μακεδονία. 145 ΚΚ από τα 205 έχουν ολοκληρώσει την σύνταξη του κανονισμού του λειτουργίας.

Προκειμένου να ανταπεξέλθουν τα στελέχη των Κέντρων Κοινότητας στην ομαλή και επιτυχή εφαρμογή των καθηκόντων τους, με ευθύνη της Διεύθυνση Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής πιστοποιήθηκαν από το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) σχετικά επιμορφωτικά προγράμματα και πραγματοποιήθηκαν ήδη τέσσερις (4) τετραήμερες επιμορφωτικές δράσεις (3 στην Αθήνα και 1 στη Θεσσαλονίκη). Για το πρώτο εξάμηνο του 2018 έχουν προγραμματιστεί επιπλέον 3 τετραήμερα επιμορφωτικά προγράμματα (Θεσσαλονίκη, Κρήτη, Λάρισα).

Συγχρόνως, για την άμεση ολοκληρωμένη λειτουργία των Κέντρων Κοινότητας και την επίλυση ερωτημάτων του προσωπικού για τα ακριβή καθήκοντα, τον τρόπο λειτουργίας και τη σχέση με τις κοινωνικές υπηρεσίες των Δήμων, έχουν πραγματοποιηθεί πέντε εκπαιδευτικές ημερίδες για το προσωπικό των Κέντρων, στις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας - Θράκης, Ηπείρου, Β. Αιγαίου, Κρήτης, Αττικής και Δ. Ελλάδας. Τα σεμινάρια αυτά πραγματοποιούνται, σε συνεργασία με την Επιτελική Δομή, τις ΕΥΔ των Περιφερειών και την ΕΥΣΕΚΤ.

Οι εγγραφές στο μητρώο ωφελουμένων των ΚΚ είναι ιδιαίτερα σημαντικές, καθώς δημιουργούνται έτσι για πρώτη φορά στην Ελλάδα οι συνθήκες ώστε το Υπουργείο Εργασίας να διαθέτει λεπτομερή καταγραφή της κοινωνικής κατάστασης και των αιτημάτων των ωφελουμένων το 2018 .

Περιφερειακά Παρατηρητήρια

Σε εξέλιξη βρίσκεται η σύσταση των Περιφερειακών Παρατηρητηρίων που θα διαχειρίζονται τα στοιχεία από τη λειτουργία του Μηχανισμού σε Περιφερειακό επίπεδο προς αναμόρφωση των πολιτικών των Περιφερειακών Στρατηγικών Καταπολέμησης της Φτώχειας και Κοινωνικής Ένταξης (ΠΕΣΚΕ) και σχεδιασμό νέων δράσεων. Έχουν ήδη συσταθεί 7 Περιφερειακά παρατηρητήρια, ενώ έχει προχωρήσει σημαντικά η διαδικασία για τη σύσταση και των υπολοίπων.

II. Δράσεις για την προστασία των ατόμων με αναπηρία, των ηλικιωμένων και των χρονίως πασχόντων

Οι δράσεις για την προστασία των ατόμων με αναπηρία, των ηλικιωμένων και των χρονίως πασχόντων, οι οποίες αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεση του 2016 συνεχίστηκαν και το 2017. Επιπρόσθετα, αναφέρονται τα ακόλουθα:

Προστασία Ατόμων με Αναπηρία

Στις 27-12-2017 εκδόθηκε το υπ' αρ. 4590 ΦΕΚ (τ. Β'), στο οποίο δημοσιεύεται η υπ' αρ. οικ.60136/1580 ΚΥΑ, με την οποία υλοποιείται το πρόγραμμα διερμηνείας εξ αποστάσεως Κωφών και Βαρηκώων ατόμων, μέσω πολλαπλών τρόπων επικοινωνίας (Ελληνική Νοηματική Γλώσσα, χειλανάγνωση, μετατροπή ομιλίας σε γραπτό κείμενο), με τη χρήση νέων τεχνολογιών υψηλής ποιότητας.

Προστασία Ηλικιωμένων

Κατά το έτος 2017 λειτούργησαν στη χώρα μας 263 Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων (Μ.Φ.Η.) στις οποίες εξυπηρετούνται πάνω από 10.849 άτομα.

Επίσης, λειτούργησαν 74 δομές Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) στις οποίες εξυπηρετήθηκαν 1581 άτομα και, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 104 του Ν. 4483/2017 (Α' 107), η διάρκεια παροχής των υπηρεσιών των δομών αυτών, καθώς και των συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου του απασχολούμενου προσωπικού, παρατείνονται πέραν της 31ης Μαρτίου 2017 και έως την ένταξη των σχετικών Πράξεων ή την υπογραφή των Συμβάσεων για τις Πράξεις αυτές ή τη μετεξέλιξη αυτών στο πλαίσιο των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020 του ΕΣΠΑ, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 51 παρ. 4 περίπτωση α' του ν. 4707/2016 (Α' 134) και, σε κάθε περίπτωση, όχι πέραν της 31ης.7.2017.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 153 του Ν. 4483/2017 (Α' 107), η διάρκεια του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι», καθώς και οι συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου των απασχολούμενων για την παροχή των σχετικών υπηρεσιών, παρατάθηκαν από τη προβλεπόμενη λήξη τους μέχρι 31.12.2019. Το πρόγραμμα χρηματοδοτείται από εθνικούς πόρους και υλοποιείται από τους δήμους, νομικά τους πρόσωπα ή άλλα νομικά πρόσωπα της αυτοδιοίκησης στο πλαίσιο σύμβασης με την ΕΕΤΑΑ.

Πολιτικές και Προγράμματα Αποϊδρυματοποίησης

Το Υπουργείο μας στα πλαίσια των πολιτικών αποϊδρυματοποίησης εξέδωσε την υπ'αρ. 60135/1579 (ΦΕΚ 4590, τΒ, 27-12-2017) ΚΥΑ, «Πρόγραμμα Αποϊδρυματοποίησης ΑμεΑ», άρθρο 1, σύμφωνα με την οποία άτομα με αναπηρία που φιλοξενούνται στο παράρτημα ΑμεΑ Λεχαινών του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Δυτικής Ελλάδας και στα παραρτήματα ΑμεΑ του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Αττικής, προβλέπεται να μεταστεγαστούν σε ασφαλή και υποστηρικτική δομή ή σε δομή οικογενειακού τύπου ή θα επιστρέψουν στην οικογένεια με ταυτόχρονη υποστήριξή τους από το πρόγραμμα αποϊδρυματοποίησης.

Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 2, η αποϊδρυματοποίηση και η πρόληψή της περιλαμβάνει την ανάπτυξη δομών φιλοξενίας των ατόμων με αναπηρία, την ανάπτυξη πιλοτικού προγράμματος επαγγελματικής αναδοχής, την ανάπτυξη μονάδας βραχείας υποδομής ατόμων με αναπηρία, τη δημιουργία κινητής μονάδας παροχής υποστηρικτικών υπηρεσιών σε οικογένειες με άτομα με αναπηρία είτε βιολογικές, είτε θετές, είτε ανάδοχες, την ανάπτυξη κέντρων δημιουργικής απασχόλησης και τη δημιουργία κέντρων ημέρας για ΑμεΑ.

III. Δράσεις για την Προστασία του Παιδιού

Οι δράσεις για την προστασία των παιδιών, των εφήβων, της οικογένειας, οι οποίες αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεση του έτους 2016, συνεχίστηκαν και το 2017. Επιπρόσθετα, για το έτος 2017, αναφέρονται τα ακόλουθα:

Δράσεις στον Τομέα της Παιδικής Προστασίας:

Για την πρόληψη των κινδύνων που αντιμετωπίζουν τα παιδιά λειτουργούν :

α) Η Εθνική Γραμμή Παιδικής Προστασίας «1107», όπου το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.) έθεσε σε πλήρη 24ωρη & επταήμερη λειτουργία από τον Φεβρουάριο 2012 και παρέχει επείγουσα συμβουλευτική, ψυχολογική και κοινωνική στήριξη στα παιδιά και στους εφήβους που βρίσκονται σε κίνδυνο ή βιώνουν καταστάσεις κρίσης και άμεση ενημέρωση για θέματα που τους απασχολούν ή τους ενδιαφέρουν. Επιπλέον, απευθύνεται στους φορείς (σχολεία, υγειονομικές μονάδες, ιδρύματα, κ.ά.) και στους επαγγελματίες που ασχολούνται με παιδιά και έφηβους (εκπαιδευτικούς, παιδίατρος, υγειονομικούς, κοινωνικούς επιστήμονες, κ.α.).

Όταν απαιτείται, επίσης κινητοποιεί τους κατάλληλους μηχανισμούς επείγουσας κοινωνικής παρέμβασης και προστασίας των ανηλίκων ή φροντίζει τη διασύνδεσή τους με τις κατάλληλες Υπηρεσίες Παιδικής Προστασίας (Ομάδες Προστασίας Ανηλίκων των οικείων Δήμων, Κέντρα Προστασίας του Παιδιού, Εξειδικευμένα Συμβουλευτικά Κέντρα, Εισαγγελικές Αρχές, Υπηρεσίες Επιμελητών Ανηλίκων, Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων, κ.ά.). Η Εθνική Γραμμή Παιδικής Προστασίας «1107» αποτελεί σημείο αναφοράς και καταγραφής των συμβάντων των παιδιών σε κίνδυνο, στο πλαίσιο της τήρησης του Εθνικού Μητρώου Παιδικής Προστασίας, καθώς και παρακολούθησης της εξέλιξης των ανηλίκων που τοποθετούνται σε προγράμματα Παιδικής Προστασίας.

Οι πολίτες και οι επαγγελματίες επίσης μπορούν να κάνουν χρήση και της ηλεκτρονικής διεύθυνσης childline1107@ekka.org.gr για θέματα παιδικής προστασίας.

Συγκεκριμένα, η γραμμή χρειάστηκε να αποστείλει σχετική ενημέρωση στην αρμόδια Εισαγγελία και να αιτηθεί την έκδοση εισαγγελικής εντολής για διερεύνηση συνθηκών διαβίωσης για 24 καταγγελίες ύπαρξης παιδιών σε κίνδυνο (κακοποίηση-παραμέληση).

Σε κάθε περίπτωση πριν την διαβίβαση της αποστολής στην Εισαγγελία, προηγούνταν επικοινωνία, συνεργασία και ενημέρωση της οικίας Κοινωνικής υπηρεσίας ή της Ομάδας Προστασίας Ανηλίκων (όπου υφίσταται) και επίσης, όπου απαιτήθηκε, συμβουλευτική καθοδήγηση σε συναδέλφους για το χειρισμό των περιπτώσεων.

Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά σε αριθμητικά δεδομένα, σημειώνουμε ότι κατά το έτος 2017, πραγματοποιήθηκαν 450 παρεμβάσεις συμβουλευτικής στήριξης (κατ' εκτίμηση), ενώ και σε ό,τι αφορά στην Γραμμή Παιδικής Προστασίας, στον εν λόγω αριθμό δεν έχουν καταγραφεί οι λανθασμένες, ή άσκοπες ή σχετιζόμενες με κακόβουλες ενέργειες.

β) Το Ε.Κ.Κ.Α. συντονίζει το Εθνικό Δίκτυο Παιδικής Προστασίας, αποτελούμενο από τις Ομάδες Προστασίας Ανηλίκων (Ο.Π.Α.) σε κάθε Δήμο της επικράτειας.

Οι Ο.Π.Α. διαχειρίζονται κάθε θέμα που αφορά την προστασία και την φροντίδα των ανηλίκων και συνεργάζονται στενά με την Εθνική Γραμμή Παιδικής Προστασίας «1107». Στο δίκτυο σήμερα μετέχουν 407 επαγγελματίες σε συνεργασία 236 Δήμων.

Κρατικό Κατασκηνωτικό Πρόγραμμα

Συνεχίστηκε και για το έτος 2017 το κρατικό κατασκηνωτικό πρόγραμμα για την στήριξη ευπαθών ομάδων (παιδιών χαμηλών οικογενειακών εισοδημάτων, παιδιών που φιλοξενούνται σε ιδρύματα, ατόμων με αναπηρίες, Ηλικιωμένων χαμηλών εισοδημάτων) στο οποίο φιλοξενήθηκαν 10.755 άτομα, εκ των οποίων 6.275 παιδιά, 2.860 άτομα με αναπηρίες, 1.620 άτομα ηλικιωμένα.

IV. Άλλες δράσεις προστασίας ατόμων και οικογενειών που διαβιούν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας

Α. Η λειτουργία Κοινωνικών Παντοπωλείων και Φαρμακείων, Δημοτικών Λαχανόκηπων, Τραπεζών Χρόνου και Γραφείων Διαμεσολάβησης στο πλαίσιο των Δομών Άμεσης Αντιμετώπισης της Φτώχειας από πόρους του εθνικού σκέλους του ΠΔΕ (με παράταση έως και 28-02-2017 σύμφωνα με το άρθρο 55 του Ν.4449/2016 (ΦΕΚ 7 Α΄)). Στη συνέχεια, η χρηματοδότηση ανάλογων δομών εντάσσεται στη νέα προγραμματική περίοδο του ΕΣΠΑ.

Β. Συνεχίζεται η υλοποίηση του προγράμματος διανομής τροφίμων και άλλων ειδών πρώτης ανάγκης στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Βοήθειας προς τους Απόρους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ)C(2014)9803 final της 15^{ης} Δεκεμβρίου 2014 με την οποία εγκρίθηκε το σχετικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα καθώς και τις υπ' αρ. 23761/1507/2015 (ΦΕΚ 1064 τ.Β') και 17108/875 (1474 Β') και την τροποποίηση αυτής με την υπ'αρ. 61620/848 (ΦΕΚ 4750 Β').

Γ. Με το άρθρο 33 του Ν.4368/2016 (ΦΕΚ 21 τ.Α') και την υπ' αρ. Α3(γ)/ΓΠ/οικ.25132/2016 Κ.Υ.Α. (ΦΕΚ 908 τ.Β'), προβλέφθηκε η δωρεάν πρόσβαση των ανασφαλιστών πολιτών για ιατρική περίθαλψη στο Ε.Σ.Υ., καθώς και η πρόσβασή τους σε φαρμακευτική περίθαλψη με τους όρους που ισχύουν για τους ασφαλισμένους πολίτες. Επιπλέον, προβλέπεται η δυνατότητα απαλλαγής από την επιβολή συμμετοχής στη φαρμακευτική δαπάνη για οικονομικά αδύναμους και άλλες ευάλωτες κατηγορίες πολιτών.

V. Δράσεις για την προστασία αστέγων

Α. Στο πλαίσιο των δράσεων στέγασης, σίτισης και κοινωνικής φροντίδας αστέγων του άρθρου 29 του Ν.4052/2012 και κατ' εφαρμογή του άρθρου 1 παρ.Α.2 του Ν. 4254/2014 (ΦΕΚ 85 τ. Α'), συνεχίστηκε η υλοποίηση του προγράμματος «Στέγαση και Επανάταξη». Στόχοι του προγράμματος «Στέγαση και Επανάταξη» είναι:

α. Η άμεση μετάβαση αστέγων πολιτών σε αυτόνομες μορφές διαβίωσης μέσω της παροχής υπηρεσιών στέγασης και κοινωνικής φροντίδας.

β. Η επανάταξη στον κοινωνικό ιστό μέσω της προώθησης στην απασχόληση.

Η υλοποίηση του προγράμματος θα συνεχιστεί έως και την 28/2/2019, σύμφωνα με το άρθρο 64 του Ν.4520/2018 (ΦΕΚ 30 τ.Α').

Β. Εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 60134/786 ΚΥΑ βάσει του ν.4506/2017 (ΦΕΚ 191 τ.Α'), με την οποία καθορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις για την υλοποίηση του Προγράμματος «Στέγη και Εργασία για τους Άστεγους». Το πρόγραμμα θα υλοποιηθεί εντός του 2018 και στοχεύει στην μετάβαση πολιτών που ζουν στο δρόμο, σε δομές αστέγων ή σε ακατάλληλα καταλύματα σε αυτόνομες μορφές διαβίωσης, στην ψυχοκοινωνική υποστήριξη και ενδυνάμωσή τους και στην προώθηση στην απασχόληση. Το πρόγραμμα θα υλοποιηθεί σε Δήμους με πληθυσμό άνω των 100.000 κατοίκων.

Γ. Η λειτουργία Ανοικτών Κέντρων Ημέρας και Υπνωτηρίων Αστέγων στο πλαίσιο του έργου Κοινωνικές Δομές Άμεσης Αντιμετώπισης της Φτώχειας από πόρους του εθνικού σκέλους του ΠΔΕ που ολοκληρώθηκε στις 28-02-2017 με την τελευταία παράταση που έλαβε το έργο με το άρθρο 55 του Ν.4449/2016 - ΦΕΚ 7 τ.Α'. Στη συνέχεια, η χρηματοδότηση ανάλογων δομών εντάσσεται στη νέα προγραμματική περίοδο του ΕΣΠΑ.

VI. Ρυθμίσεις κοινωνικής στεγαστικής πολιτικής

- *Νέα ενιαία τιμή μονάδος εργατικών κατοικιών οικισμών τ.ΟΕΚ ανά την επικράτεια*

Σε συνέχεια της εκδοθείσας με αρ. πρωτ. 3153/195/14.2.2017 Απόφασης Υπουργού & Αναπληρώτριας Υπουργού Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης²⁴ περί «καθορισμού όρων, προϋποθέσεων, διαδικασίας και μεθόδου υπολογισμού της χρεούμενης αξίας των παραχωρούμενων και των προς παραχώρηση κατοικιών σε οικισμούς του τ. Ο.Ε.Κ. (νυν Ο.Α.Ε.Δ.) σε όλη την Επικράτεια, για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί τίτλος οριστικής παραχώρησης» και έπειτα από την με αρ. 536/16/28.02.2017 απόφαση Δ.Σ. ΟΑΕΔ με την οποία επιβεβαιώθηκε η εφαρμογή της ως άνω Υπουργικής Απόφασης, καθορίστηκε η Νέα ενιαία Χρεούμενη Τιμή Μονάδος κατοικιών ανεγερθεισών σε οικισμούς τ.ΟΕΚ ανά την επικράτεια σε 304,41 Ευρώ/τ.μ. κατά μέγιστο. Στις περιπτώσεις δηλ. που από το Δ.Σ. ΟΕΚ (νυν ΟΑΕΔ, ως καθολικός διάδοχος καταργηθέντος ΟΕΚ βάσει Ν.4144/2013) έχει εγκριθεί χρεούμενη τιμή μονάδος

²⁴ ΦΕΚ 474/Β/17.02.2017

κατοικιών σε οικισμό τ.ΟΕΚ χαμηλότερη από τα 304,41 € ανά τ.μ. χρεούμενης επιφάνειας, ισχύει αυτή η χαμηλότερη τιμή.

- *Ρύθμιση ληξιπρόθεσμων και μη ληξιπρόθεσμων οφειλών δικαιούχων εργατικής κατοικίας στους οικισμούς του τ. ΟΕΚ και επιμήκυνση της διάρκειας αποπληρωμής των ως άνω οφειλών*

Με την υπ' αριθμ. 13097/661/25-4-2017 Απόφαση Υπουργού και Αναπληρώτριας Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης²⁵ ρυθμίζονται οι ληξιπρόθεσμες και μη οφειλές δικαιούχων εργατικών κατοικιών που έχουν κατασκευαστεί σε οικισμούς του τ. ΟΕΚ και καθορίζεται η διάρκεια αποπληρωμής τους.

Ο ΟΑΕΔ δια των υπηρεσιών του, τόσο σε κεντρικό επίπεδο όσο και σε περιφερειακό, ανέλαβε την υλοποίηση εφαρμογής της ως άνω Υ.Α. αναπτύσσοντας σχετική ηλεκτρονική πλατφόρμα υποστήριξης και παρακολούθησης των ρυθμίσεων²⁶.

Οι δικαιούχοι των οικισμών τ.ΟΕΚ ανά την επικράτεια έχουν τη δυνατότητα να αιτηθούν την υπαγωγή τους στις ευνοϊκές ρυθμίσεις της Υ.Α. Υπαγόμενοι στις προβλεπόμενες ρυθμίσεις επιτυγχάνουν μεταξύ άλλων:

- Μοναδιαία τιμή χρεούμενης αξίας κατοικιών ίση με 304,41 € ανά τ.μ. κατά μέγιστο,
- Επιμήκυνση αποπληρωμής της οφειλής στις 360 μηνιαίες δόσεις, εφόσον με το οριστικό παραχωρητήριο είχε καθοριστεί στο δικαιούχο μικρότερο διάστημα (ίσο με τουλάχιστον 240 μηνιαίες δόσεις). Ο αριθμός των μηνιαίων δόσεων αποπληρωμής των οφειλών των δικαιούχων οικιστών στους οποίους εκκρεμεί η έκδοση του οριστικού παραχωρητηρίου ορίζεται σε 360. Στους δικαιούχους που έχουν οριστικό παραχωρητήριο, έχει λήξει η αρχικά προβλεπόμενη περίοδος αποπληρωμής των οφειλών κι εξακολουθούν να έχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές, δίδεται πρόσθετος χρόνος αποπληρωμής 10 ετών.
- Εκπτώσεις λόγω κοινωνικού κριτηρίου για τις ευπαθείς ομάδες σε όλες τις κατηγορίες δικαιούχων (20% για τις περιπτώσεις Συνταξιούχου, Χήρου με προστατευόμενο μέλος-παιδί, Μονογενεϊκών οικογενειών, Οικογενειών με μέλος ΑμΕΑ, Οικογενειών με 3-4 προστατευόμενα μέλη-παιδιά (έως το 21^ο έτος ή το 25^ο έτος εφόσον σπουδάζουν) ή 50% για τους πολύτεκνους με 5 παιδιά και άνω – προστατευόμενα μέλη). Οι παραπάνω απομειώσεις δεν εφαρμόζονται αθροιστικά).
- Μείωση τόκων υπερημερίας 50% στις κατηγορίες (μη ενήμερων) δικαιούχων με οριστικό παραχωρητήριο
- Οι δικαιούχοι έχουν τη δυνατότητα με αίτηση τους να ζητήσουν αναστολή πληρωμής τμηματικά για 6 μήνες και έως 36 μήνες, επικαλούμενοι σοβαρό λόγο (ανεργία, ασθένεια, απώλεια μέλους της οικογένειας, φυσική καταστροφή κ.ά.). Περισσότερος χρόνος αναστολής πληρωμών ή άλλων όρων αποπληρωμής δύναται να δοθεί έπειτα από αίτηση του δικαιούχου μόνο με σχετική απόφαση Δ.Σ. ΟΑΕΔ.
- Οι υπαγόμενοι στις ρυθμίσεις δικαιούνται εκπτώσεις ταχύτερης αποπληρωμής της νέας οφειλής.

Προϋπόθεση υπαγωγής του δικαιούχου στις ρυθμίσεις αποτελεί η ιδιοκατοίκηση στην παραχωρηθείσα κατοικία κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης. Η ιδιοκατοίκηση διαπιστώνεται κατόπιν σχετικών ελέγχων της Υπηρεσίας. Ο δικαιούχος δεσμεύεται να διατηρήσει το καθεστώς ιδιοκατοίκησης μέχρι και πέντε έτη από την έκδοση της εγκριτικής απόφασης εάν έχει οριστικό παραχωρητήριο (με ληξιπρόθεσμες και μη οφειλές) και για 10 έτη από την έκδοση του οριστικού παραχωρητηρίου εάν πρόκειται για δικαιούχο με προσωρινό παραχωρητήριο. Στις ρυθμίσεις μπορούν να ενταχθούν και οικιστές που νοικιάζουν την κατοικία τους, εφόσον τους έχει παρασχεθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο του τ.ΟΕΚ ή του ΟΑΕΔ νόμιμη άδεια εκμίσθωσης. Οι δικαιούχοι με οριστικό παραχωρητήριο που εντάσσονται στις ευνοϊκές ρυθμίσεις, δεν δύνανται να προχωρήσουν σε πώληση ή εκμίσθωση της κατοικίας τους για διάστημα πέντε ετών από την ένταξή τους (έκδοση εγκριτικής απόφασης), ενώ οι δικαιούχοι με προσωρινά παραχωρητήρια για διάστημα 10 ετών από την έκδοση του οριστικού παραχωρητηρίου. Για τα προαναφερθέντα χρονικά διαστήματα δέσμευσης εξακολουθεί να υφίσταται η εγγεγραμμένη υπέρ του ΟΑΕΔ υποθήκη στο ακίνητο. Η δέσμευση αίρεται κατόπιν αίτησης του δικαιούχου εφόσον αυτός καταβάλει το ποσό το οποίο ωφελήθηκε μέσω της ρύθμισης (από την διαφορά τιμής μονάδος, τις εκπτώσεις λόγω κοινωνικού κριτηρίου, τις εκπτώσεις ταχύτερης αποπληρωμής). Η ως άνω ρύθμιση αφορά σε περίπου 36.000 δικαιούχους οικιστές.

²⁵ ΦΕΚ 1403/Β/25.04.2017 & ΦΕΚ 1892Β/31.05.2017 & ΑΔΑ: 6ΥΝΗ46501Ω-1ΔΣ

²⁶ Σχετ. οι αρ. 2092/50/18.07.2017 και 2729/64/10.10.2017 αποφάσεις του Δ.Σ. ΟΑΕΔ

- *Ρυθμίσεις αποπληρωμής οφειλών δανειοληπτών για δάνεια που χορηγήθηκαν από ίδια κεφάλαια του καταργηθέντος ΟΕΚ*

Με την υπ' αριθμ. 52246/3173/26-01-2018 απόφαση Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης²⁷ ρυθμίζεται η αποπληρωμή οφειλών δανειοληπτών για δάνεια που τους χορηγήθηκαν από ίδια κεφάλαια του καταργηθέντος ΟΕΚ (πρόκειται για δάνεια Επισκευών - Αποπεράτωσης - Επέκτασης - Ανέγερσης - Αγοράς - Σεισμοπαθών - Πυρόπληκτων από το 1972 και μετά - Μικτά δάνεια και Προγράμματα αγοράς κατοικιών και διαμερισμάτων (ΠΑ.ΚΑ.ΔΙ)).

Ο ΟΑΕΔ δια των υπηρεσιών του, τόσο σε κεντρικό επίπεδο όσο και σε περιφερειακό, δρομολογεί την υλοποίηση εφαρμογής της ως άνω Υ.Α. αναπτύσσοντας σχετική ηλεκτρονική πλατφόρμα υποστήριξης και παρακολούθησης των ρυθμίσεων.

Οι δικαιούχοι δανειολήπτες ανά την επικράτεια θα έχουν τη δυνατότητα να αιτηθούν την υπαγωγή τους στις ευνοϊκές ρυθμίσεις της Υ.Α. εντός προθεσμίας 8 μηνών από την ανάρτηση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας στον ιστότοπο του ΟΑΕΔ. Υπαγόμενοι στις προβλεπόμενες ρυθμίσεις επιτυγχάνουν μεταξύ άλλων:

- Επιμήκυνση χρόνου αποπληρωμής κατά 10 έτη
- Διαγραφή οφειλών μέχρι 6.000€
- Μείωση κατά 15% του αρχικού ποσού δανείου
- Διαγραφή κάθε είδους τόκου (διαγράφονται τόκοι κεφαλαίου-υπερημερίας- κεφαλαιοποιημένοι. Τόκοι που έχουν καταβληθεί συμψηφίζονται στο νέο Ποσό Δανείου. Η προς εξόφληση νέα οφειλή (υπόλοιπο δανείου) παραμένει άτοκη και δεν υπόκειται σε τόκους υπερημερίας, έως την πλήρη εξόφληση της).
- Για τους δανειολήπτες που κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ένταξης έχουν καταβάλει ποσό που αντιστοιχεί ή υπερβαίνει το 60% του Τελικού Ποσού Δανείου τους, το χορηγηθέν δάνειο θεωρείται εξοφληθέν και καμία απαίτηση δεν υφίσταται έναντι αυτών.
- Εκπτώσεις λόγω κοινωνικού κριτηρίου για τις ευπαθείς ομάδες σε όλες τις κατηγορίες δικαιούχων (Επιπλέον έκπτωση 10%, μετά τη γενική μείωση κατά 15%, του αρχικού δανείου δικαιούνται: α. Συνταξιούχοι, β. Περιπτώσεις χηρείας με προστατευόμενο μέλος, γ. Μονογονεϊκές οικογένειες, δ. Οικογένειες με μέλος ΑμΕΑ ή αναπηρία μεγαλύτερη του 67%, ε. οικογένειες με 3 παιδιά, στ. σεισμόπληκτοι – πυρόπληκτοι. Οι παραπάνω απομειώσεις δεν εφαρμόζονται αθροιστικά. Επιπλέον έκπτωση 20% δικαιούνται οι πολύτεκνοι δανειολήπτες μετά τη γενική μείωση κατά 15% του αρχικού δανείου).
- Οι άνεργοι δικαιούχοι έχουν τη δυνατότητα με αίτηση τους να ζητήσουν αναστολή πληρωμής τμηματικά για 6 μήνες και έως 36 μήνες. Δανειολήπτης που αποδεδειγμένα αδυνατεί να καταβάλλει τις μηνιαίες δόσεις του δανείου του δύναται με αιτιολογημένη αίτησή του προς το Δ.Σ. του ΟΑΕΔ, να ζητήσει την εξαίρεση της καταβολής για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, την μείωση της δόσης και την αύξηση του χρόνου αποπληρωμής.
- Δανειολήπτης δύναται με αιτιολογημένη αίτησή του προς τον ΟΑΕΔ, προσκομίζοντας τα απαραίτητα δικαιολογητικά, να ενταχθεί σε ρυθμίσεις καταβολής ελάχιστης μηνιαίας δόσης (το 10% του ετήσιου οικογενειακού εισοδήματος σε 12 ισόποσες μηνιαίες δόσεις), αναλόγως του συνολικού χρέους και του οικογενειακού εισοδήματος.
- Μοναδική προϋπόθεση ένταξης στις ρυθμίσεις της παρούσας αποτελεί η ιδιοκατοίκηση και η χρήση της κατοικίας από τον δανειολήπτη (γονείς- τέκνα - συγγενείς α και β βαθμού), για την υπολειπόμενη διάρκεια του δανείου.

Η ως άνω ρύθμιση αφορά σε 81.715 δικαιούχους οικιστές.

VII. Κατασκηνωτικό Πρόγραμμα - Κοινωνικός Τουρισμός

Μετά την ενσωμάτωση του Οργανισμού Εργατικής Εστίας (ΟΕΕ) στον ΟΑΕΔ και την ανάληψη των αρμοδιοτήτων του, υλοποιούνται από τον ΟΑΕΔ (Δ/νση Ασφάλισης) τα αντίστοιχα προγράμματα:

²⁷ ΦΕΚ 539/Β/16.02.2018

Κατασκηνωτικό Πρόγραμμα

Σκοπός του Προγράμματος Διαμονής Παιδιών σε Παιδικές Κατασκηνώσεις είναι η ψυχαγωγία των τέκνων χαμηλόμισθων εργαζομένων και ανέργων. Αντικείμενο του προγράμματος είναι η επιδότηση των δικαιούχων για τη διαμονή των παιδιών τους σε παιδικές κατασκηνώσεις με τη χορήγηση Επιταγής Διαμονής σε Παιδικές Κατασκηνώσεις (από το 2014).

Κοινωνικός Τουρισμός

Σκοπός του Προγράμματος Κοινωνικού Τουρισμού είναι η πνευματική, πολιτιστική και κοινωνική ανάπτυξη του εργατικού δυναμικού και των οικογενειών αυτού με την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών. Αντικείμενο του προγράμματος είναι η επιδότηση των δικαιούχων – ωφελουμένων για την πραγματοποίηση διακοπών με τη χορήγηση Επιταγής Κοινωνικού Τουρισμού (από το 2013-14).

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ – ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΘΝΙΚΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

I. Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ)

A. Υποβολή εθνικών Εκθέσεων

Η χώρα μας αποτελεί μέλος της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (Δ.Ο.Ε.) από το έτος 1919. Στο πλαίσιο των υποχρεώσεων που απορρέουν από την ιδιότητα της χώρας – μέλους, το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης – κατόπιν επικοινωνίας με όλους τους αρμόδιους φορείς - συντάσσει και υποβάλλει Εκθέσεις για την εφαρμογή των: α) κυρωμένων Διεθνών Συμβάσεων Εργασίας, που επιλέγονται κάθε χρόνο από το Διεθνές Γραφείο Εργασίας (Δ.Γ.Ε.), βάσει του άρθρου 22 του Καταστατικού της Δ.Ο.Ε. και β) των μη κυρωμένων Διεθνών Συμβάσεων Εργασίας, βάσει του άρθρου 19 του Καταστατικού της Δ.Ο.Ε.

α) Για το έτος 2017 το αρμόδιο Τμήμα Σχέσεων με Διεθνείς Οργανισμούς της Διεύθυνσης Διεθνών Σχέσεων του Υπουργείου μας συνέταξε και υπέβαλε στο Δ.Γ.Ε. Εκθέσεις για την εφαρμογή των ακόλουθων 3 κυρωμένων από τη χώρα μας Διεθνών Συμβάσεων Εργασίας:

- 81 Δ.Σ.Ε. – «Για την επιθεώρηση εργασίας στη βιομηχανία και το εμπόριο» (1947),
- 87 Δ.Σ.Ε. «Για τη συνδικαλιστική ελευθερία και την προστασία του συνδικαλιστικού δικαιώματος» (1948),
- 98 Δ.Σ.Ε. «Για το δικαίωμα Οργάνωσης και Συλλογικής Διαπραγματεύσεως» (1949)

Επίσης, το αρμόδιο Τμήμα υπέβαλε την Έκθεση για την εφαρμογή από την χώρα μας της 27 Δ.Σ.Ε. «Για την αναγραφή του βάρους επί των μεταφερομένων δια πλοίου μεγάλων δεμάτων» (1929).

Τέλος, απεστάλησαν οι εκκρεμούσες προς υποβολή Εκθέσεις έτους 2016 για την εφαρμογή των Δ.Σ.Ε. με αριθμό: 17 «Για την αποζημίωση των εργατικών ατυχημάτων» (1925), 42 «Για την αποζημίωση των επαγγελματικών ασθενειών» (1934), 102 «Για τα ελάχιστα όρια της κοινωνικής ασφάλισης», 100 «Για την ισότητα της αμοιβής» (1951), 111 «Για τη διάκριση στην απασχόληση και το επάγγελμα» (1958), 122 «Για την Πολιτική της Απασχόλησης» (1964) και 156 «Για τους εργαζόμενους με οικογενειακές υποχρεώσεις» (1981).

β) Για το έτος 2017 το Δ.Γ.Ε. ζήτησε από τη χώρα μας, βάσει του Άρθρου 19 του Καταστατικού της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για τις μη κυρωμένες Διεθνείς Συμβάσεις και Συστάσεις Εργασίας, την υποβολή Έκθεσης για την κατάσταση της ελληνικής νομοθεσίας και πρακτικής σχετικά με:

βα) τη Διεθνή Σύσταση Εργασίας με αριθμό 202 για τα κατώτατα όρια κοινωνικής προστασίας. Η Έκθεση της χώρας μας, που περιλαμβάνει πέραν της απάντησης της ελληνικής κυβέρνησης στο σχετικό ερωτηματολόγιο και τις αντίστοιχες συνεισφορές των κοινωνικών εταίρων, έχει υποβληθεί προκειμένου να ληφθεί υπόψη κατά τη σύνταξη της Έκθεσης Γενικής Επισκόπησης της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων με θέμα τα κατώτατα όρια κοινωνικής προστασίας έτους 2018.

ββ) το Πρωτόκολλο στη Σύμβαση για την Αναγκαστική Εργασία (1930), που υιοθετήθηκε από την 103η Σύνοδο της Διεθνούς Συνδιάσκεψης Εργασίας (Γενεύη, 2014) και δεν έχει ακόμη κυρωθεί από τη χώρα μας. Το εν λόγω εγχείρημα πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της Διακήρυξης της Δ.Ο.Ε. για τις Θεμελιώδεις Αρχές και τα Δικαιώματα στην Εργασία, που υιοθετήθηκε το 1998 και του Παραρτήματος για τη Συνέχειά της, που αναθεωρήθηκε το 2010. Το ερωτηματολόγιο με θέμα την εξάλειψη όλων των μορφών υποχρεωτικής ή αναγκαστικής εργασίας περιλαμβάνει τις Διεθνείς Συμβάσεις Εργασίας 29 και 105, καθώς και μέρος ειδικά για το Πρωτόκολλο στην 29 Διεθνή Σύμβαση Εργασίας, προκειμένου το Διεθνές Γραφείο Εργασίας να συλλέξει πληροφορίες σχετικά με τις όποιες εξελίξεις έχουν σημειωθεί στο ενδιάμεσο χρονικό διάστημα από την υιοθέτησή του.

Λαμβανομένης υπόψη της σημασίας που δίνεται στην κύρωση του θεμελιώδους κανονιστικού αυτού κειμένου της Δ.Ο.Ε. τόσο από τη χώρα μας όσο και από την Ε.Ε. και σύμφωνα με την οριζόμενη διαδικασία κύρωσης Διεθνών Συμβάσεων Εργασίας κατ' εφαρμογή της 144ΔΣΕ περί πρότερης τριμερούς διαβούλευσης, το Υπουργείο συγκάλεσε στις 29.01.2018 το Τμήμα για την προώθηση της εφαρμογής των

Διεθνών Κανόνων του Ανωτάτου Συμβουλίου Εργασίας με σκοπό τη γνωμοδότηση του τριμερούς οργάνου επί της δυνατότητας κύρωσης του Πρωτοκόλλου. Κατόπιν της ομόφωνης απόφασης του Τμήματος για την κύρωση του Πρωτοκόλλου, το Υπουργείο θα εκκινήσει το αμέσως προσεχές διάστημα την προβλεπόμενη διαδικασία υποβολής του κειμένου στη Βουλή προς κύρωση. Η κύρωση του Πρωτοκόλλου θα συμβάλλει στην περαιτέρω νομική θωράκιση για την προστασία και αποζημίωση των θυμάτων αναγκαστικής εργασίας.

Β. Σύνοδοι Οργάνων της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας

α) 106η Σύνοδος της Διεθνούς Συνδιάσκεψης Εργασίας (Γενεύη, 5-16 Ιουνίου 2017)

Κάθε χρόνο, τον Ιούνιο, στη Γενεύη πραγματοποιείται η Διεθνής Συνδιάσκεψη Εργασίας (Δ.Σ.Ε), με τη συμμετοχή όλων των κρατών μελών της Δ.Ο.Ε. με κύριο στόχο την επεξεργασία και υιοθέτηση –εφόσον επιτευχθεί η απαραίτητη συμφωνία - Διεθνών Συμβάσεων και Συστάσεων Εργασίας, καθώς και κειμένων Συμπερασμάτων. Σύμφωνα με την αρχή της τριμερούς εκπροσώπησης, που αποτελεί μία από τις βασικότερες αρχές λειτουργίας της Δ.Ο.Ε., στις Διεθνείς Συνδιασκέψεις Εργασίας συμμετέχουν πάντα – με έξοδα των Κυβερνήσεων, βάσει υποχρέωσης που απορρέει από το Καταστατικό της Δ.Ο.Ε. - και εκπρόσωποι των αντιπροσωπευτικότερων συνδικαλιστικών οργανώσεων εργαζομένων και εργοδοτών. Η τελική διαμόρφωση και υιοθέτηση των κειμένων γίνεται κατόπιν τριμερούς συνεργασίας.

Στο πλαίσιο της 106^{ης} Συνόδου της Διεθνούς Συνδιάσκεψης Εργασίας έλαβαν χώρα οι ακόλουθες Τεχνικές Επιτροπές:

1) Η Επιτροπή για το θέμα IV «Μετανάστευση προς Εργασία» – (Γενική συζήτηση)

Το σχετικό σχέδιο κειμένου, που είχε προετοιμαστεί από το Διεθνές Γραφείο Εργασίας, με τα συμπεράσματα που προέκυψαν αποτέλεσαν το αντικείμενο συζήτησης της Επιτροπής, με παρεμβάσεις των συμμετεχόντων χωρών σε τριμερές επίπεδο: κυβερνήσεων, εργοδοτών και εργαζομένων. Το σχέδιο Έκθεσης και συμπερασμάτων έτυχε της απαραίτητης επεξεργασίας κατά τη διάρκεια των εργασιών της ομώνυμης Επιτροπής, και υιοθετήθηκε στην τελική του μορφή από την Ολομέλεια της Επιτροπής και ακολούθως από την Ολομέλεια της Συνδιάσκεψης.

2) Η Επιτροπή για το θέμα V «Απασχόληση και Αξιοπρεπής Εργασία για την Ειρήνη και την Προσαρμογή-Αναθεώρηση της 71 Διεθνούς Σύστασης Εργασίας για την Απασχόληση (Μετάβαση από τον Πόλεμο στην Ειρήνη, 1944)» (Κανονιστική δράση, διαδικασία διπλής συζήτησης)

Το θέμα αυτό εξετάστηκε για δεύτερη φορά, με τη διαδικασία της διπλής συζήτησης, κατά την 106^η Σύνοδο (Ιούνιος 2017) της Διεθνούς Συνδιάσκεψης Εργασίας, και υιοθετήθηκε το τελικό κείμενο νέας Διεθνούς Σύστασης Εργασίας με αριθμό 205 που θα αναθεωρεί τη Σύσταση με αριθμό 71 με τίτλο *Απασχόληση και Αξιοπρεπή Εργασία για την ειρήνη και την προσαρμογή*.

3) Η Επιτροπή για το θέμα VI «Περιοδικά επαναλαμβανόμενη συζήτηση επί του στρατηγικού στόχου για τις θεμελιώδεις αρχές και τα δικαιώματα στην εργασία, στο πλαίσιο της Συνέχειας που δίνεται στη Διακήρυξη της Δ.Ο.Ε. του 2008 για την Κοινωνική Δικαιοσύνη με στόχο μια Δίκαιη Παγκοσμιοποίηση»

Αντικείμενο της περιοδικά επαναλαμβανόμενης συζήτησης του 2017 ήταν ο στρατηγικός στόχος των θεμελιωδών αρχών και δικαιωμάτων στην εργασία. Το τελικό κείμενο Συμπερασμάτων της Επιτροπής, καθορίζοντας και τα βασικά στοιχεία του επόμενου Σχεδίου Δράσης που θα καλύπτει τις τέσσερις κατηγορίες των θεμελιωδών αρχών και δικαιωμάτων για την περίοδο 2016-2020, καθώς και σχετικό συνοδευτικό Ψήφισμα με κατευθύνσεις προς τον Γενικό Διευθυντή αλλά και το Διοικητικό Συμβούλιο της Δ.Ο.Ε. για τις περαιτέρω δράσεις που έχουν αποφασιστεί, υιοθετήθηκαν από την Ολομέλεια της Συνδιάσκεψης.

β) 330^η Σύνοδος του Διοικητικού Συμβουλίου της Δ.Ο.Ε. (Ιούνιος 2017)

Το Σάββατο, 17 Ιουνίου 2017, έλαβε χώρα η 330η Σύνοδος του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) της Δ.Ο.Ε.. Πρόκειται για την πρώτη Σύνοδο του Διοικητικού Συμβουλίου με την ανανεωμένη του σύνθεση, στην οποία

μετέχει και η Ελλάδα ως αναπληρωματικό μέλος, κατόπιν της εκλογής της ως μέλος του Δ.Σ. στις 12 Ιουνίου 2017.

Στους επιμέρους Τομείς της ως άνω Συνόδου του Δ.Σ. συζητήθηκαν, μεταξύ άλλων, τα εξής θέματα αυξημένου ενδιαφέροντος:

i. Συζήτηση της πρότασης των Εργαζομένων για αναβολή ή αλλαγή τόπου διεξαγωγής της 10^{ης} Ευρωπαϊκής Περιφερειακής Συνδιάσκεψης της Δ.Ο.Ε., η οποία είχε ήδη αποφασιστεί από προηγούμενες Συνόδους του Δ.Σ. ότι θα λάβει χώρα στην Κωνσταντινούπολη, τον Οκτώβριο 2017, επικρίνοντας με αυτό τον τρόπο την Τουρκική Κυβέρνηση για τα μέτρα που έλαβε σε συνέχεια του πραξικοπήματος το καλοκαίρι του 2016, και καταγγέλλοντάς τη για την κατάφορη παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

ii. Συνοπτική εξέταση και υιοθέτηση της Έκθεσης της Επιτροπής για τη Συνδικαλιστική Ελευθερία

γ) 331^η Σύνοδος του Διοικητικού Συμβουλίου της Δ.Ο.Ε. (Νοέμβριος 2017)

Στους επιμέρους Τομείς της ως άνω Συνόδου του Δ.Σ. συζητήθηκαν, μεταξύ άλλων, τα εξής θέματα αυξημένου ενδιαφέροντος:

i. «*Η Πρωτοβουλία για τους Διεθνείς Κανόνες Εργασίας: Εφαρμόζοντας το πρόγραμμα εργασίας για την ενίσχυση του ελεγκτικού μηχανισμού της Δ.Ο.Ε.*»

i. «*Παρακολούθηση των Πρωτοβουλιών της Δ.Ο.Ε. για την Εκατονταετηρίδα*»

ii. «*383η Έκθεση της Επιτροπής για τη Συνδικαλιστική Ελευθερία*»

Δ. Παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν ενώπιον της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων για την Εφαρμογή των Συμβάσεων και Συστάσεων της Δ.Ο.Ε. εις βάρος της Ελλάδας.

Ενώπιον την Επιτροπής Εμπειρογνομόνων για την εφαρμογή των Συμβάσεων και Συστάσεων της Δ.Ο.Ε. υπεβλήθησαν τον Σεπτέμβριο του 2017 οι κατωτέρω Παρατηρήσεις:

i. Παρατηρήσεις που υπέβαλε τον Σεπτέμβριο του 2017 (επικαιροποίηση επί των Παρατηρήσεων 2016) η Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Ε.) στο Διεθνές Γραφείο Εργασίας σχετικά με την εφαρμογή από την Ελλάδα 14 Διεθνών Συμβάσεων Εργασίας με αρ. 29, 42, 81, 87, 95, 98, 100, 111, 122, 138, 144, 150, 154 & 156.

ii. Παρατηρήσεις που υπέβαλε τον Σεπτέμβριο του 2017 ο Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ) για την εφαρμογή της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας με αριθμό 98.

iii. Παρατηρήσεις που υπέβαλε η Διεθνής Συνδικαλιστική Συνομοσπονδία (ITUC) τον Σεπτέμβριο του 2017 για την εφαρμογή της ΔΣΕ με αριθμό 87 από αρκετές χώρες, μεταξύ των οποίων και από τη χώρα μας.

Επισημαίνεται ότι η Επιτροπή Εμπειρογνομόνων ζητά τα σχόλια της Κυβέρνησης επί των εν λόγω Παρατηρήσεων τα οποία πρέπει να διαβιβαστούν πριν την επόμενη συνεδρίαση της Επιτροπής τον Νοέμβριο του 2018.

Ε. Συμπεράσματα και συστάσεις της Επιτροπής της Συνδιάσκεψης για την εφαρμογή των Διεθνών Κανόνων Εργασίας της Δ.Ο.Ε. κατά την 106^η Σύνοδό της (Ιούνιος 2017)

Η χώρα μας δεδομένου ότι δεν συμπεριελήφθη στον κατάλογο των χωρών προς εξέταση ενώπιον της Επιτροπής της Συνδιάσκεψης τον Ιούνιο του 2017, δεν δέχθηκε συστάσεις της Επιτροπής της Συνδιάσκεψης για την εφαρμογή των Διεθνών Κανόνων Εργασίας κατά την 106^η Σύνοδό της.

II. Συμβούλιο της Ευρώπης

A. Εκπροσώπηση στην Κυβερνητική Επιτροπή για τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη

Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης εκπροσώπησε την Ελλάδα στις εργασίες της 135^{ης} και 136^{ης} Συνόδου της Κυβερνητικής Επιτροπής για τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη (ΕΚΧ) του Συμβουλίου της Ευρώπης, όπου εξετάστηκε η συμμόρφωση των χωρών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης με τις διατάξεις του ΕΚΧ και του Αναθεωρημένου ΕΚΧ, που εντάσσονται στη θεματική ενότητα για την απασχόληση, την κατάρτιση και τις ίσες ευκαιρίες, και συγκεκριμένα τα άρθρα:

- Άρθρο 1 - Το δικαίωμα στην εργασία
- Άρθρο 9 - Το δικαίωμα στον επαγγελματικό προσανατολισμό
- Άρθρο 10 - Το δικαίωμα στην επαγγελματική κατάρτιση
- Άρθρο 15 - Το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρίες στην ανεξαρτησία, την κοινωνική ένταξη και τη συμμετοχή στη ζωή της κοινότητας
- Άρθρο 18 - Το δικαίωμα στην άσκηση κερδοφόρας δραστηριότητας στο έδαφος άλλων Συμβαλλομένων Μερών
- Άρθρο 20 - Το δικαίωμα σε ίσες ευκαιρίες και ίση μεταχείριση σε θέματα απασχόλησης και επαγγέλματος χωρίς διακρίσεις λόγω φύλου
- Άρθρο 24 - Το δικαίωμα στην προστασία σε περίπτωση τερματισμού της απασχόλησης
- Άρθρο 25 - Το δικαίωμα των εργαζομένων στην προστασία των διεκδικήσεών τους σε περίπτωση αφερεγγυότητας του εργοδότη

B. Εκπροσώπηση στην Ad-Hoc Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού (CAHENF)

Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης εκπροσώπησε την Ελλάδα στις εργασίες της 2^{ης} και 3^{ης} Συνεδρίασης της ad-hoc Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Παιδιού του Συμβουλίου της Ευρώπης, σκοπός της οποίας είναι η καθοδήγηση του διακυβερνητικού έργου στον τομέα των δικαιωμάτων του παιδιού.

Αντικείμενο εργασιών της Επιτροπής αποτέλεσε η ενημέρωση σχετικά με τις εξελίξεις σε εθνικό επίπεδο όσον αφορά στη Στρατηγική του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, η ανταλλαγή πληροφοριών και απόψεων για την προώθηση και εφαρμογή της, καθώς και για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η κάθε χώρα στον τομέα της προάσπισης των δικαιωμάτων του παιδιού. Επίσης, και στις δύο συναντήσεις, συζητήθηκαν θεματικές όπως η προστασία των παιδιών από τη βία, η προστασία τους από μορφές σεξουαλικής εκμετάλλευσης και κακοποίησης, η προστασία και η υποστήριξη τους στο ψηφιακό περιβάλλον, η προώθηση μίας φιλικής προς τα παιδιά δικαιοσύνης (*Child Friendly Justice*), καθώς και η προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών που επηρεάζονται από την προσφυγική κρίση.

Γ. Συλλογικές Καταγγελίες στο πλαίσιο του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη

i. Συλλογική Καταγγελία 114/2015 - Eurofedop v. Greece

Η εν λόγω συλλογική καταγγελία, υποβλήθηκε στη Γραμματεία του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη του Συμβουλίου της Ευρώπης τον Μάρτιο του 2015 και αφορά σε παραβίαση του άρθρου 1 παρ.2 ΕΚΧ (απαγόρευση αναγκαστικής εργασίας) λόγω της ισχύουσας νομοθεσίας που αφορά στη διάρκεια της υποχρεωτικής παραμονής στο στράτευμα των στρατιωτικών ιατρών. Το Σεπτέμβριο του 2017 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Κοινωνικών Δικαιωμάτων υιοθέτησε την απόφασή της επί της ουσίας τη εν λόγω καταγγελίας στην οποία έκρινε ότι δεν υπάρχει παραβίαση του ΕΚΧ σχετικά.

ii. Συλλογική καταγγελία 156/2017 - *Panhellenic Association of Pensioners of the OTE Group Telecommunications (FPP-OTE) v. Greece*

Η εν λόγω συλλογική καταγγελία, υποβλήθηκε στη Γραμματεία του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη του Συμβουλίου της Ευρώπης τον Αύγουστο του 2017 και αφορούσε σε παραβίαση των άρθρων 12 ΕΚΧ (το δικαίωμα στην κοινωνική ασφάλιση) και 4 του Προσθέτου Πρωτοκόλλου στον ΕΚΧ του 1998 (το δικαίωμα των ηλικιωμένων ατόμων σε κοινωνική προστασία) σε σχέση με την πρόσφατη νομοθεσία για τις συντάξεις. Η ελληνική κυβέρνηση υπέβαλε τα σχόλιά της επί του παραδεκτού της συλλογικής καταγγελίας το Δεκέμβριο του 2017.

iii. Συλλογική καταγγελία 131/2016 - *University Women of Europe (UWE) v. Greece*

Η εν λόγω συλλογική καταγγελία, υποβλήθηκε στη Γραμματεία του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη του Συμβουλίου της Ευρώπης τον Αύγουστο του 2016 και αφορά στην άνιση μεταχείριση ανδρών και γυναικών στην αγορά εργασίας και ειδικότερα, ως προς την αμοιβή. Η ελληνική κυβέρνηση υπέβαλε τις παρατηρήσεις της επί του παραδεκτού της εν λόγω καταγγελίας τον Μάιο του 2017 και αφού η καταγγελία κρίθηκε παραδεκτή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Κοινωνικών Δικαιωμάτων, η ελληνική κυβέρνηση υπέβαλε και τα σχόλιά της επί της ουσίας των ισχυρισμών που περιλαμβάνονται σε αυτήν το Νοέμβριο του ίδιου έτους.

Δ. Υποβολή της 28^{ης} Έκθεσης της Ελληνικής Κυβέρνησης για την εφαρμογή του ΕΚΧ

Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ως το επισπεύδον Υπουργείο, θα υποβάλει, στο αμέσως προσεχές διάστημα, την 28^η Έκθεση εφαρμογής του ΕΚΧ. Η Έκθεση περιλαμβάνει πληροφορίες για τις εξελίξεις επί των αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Κοινωνικών Δικαιωμάτων σχετικά με τις συλλογικές καταγγελίες που έχουν υποβληθεί κατά της Ελλάδας από το 2000 έως το 2012²⁸, καθώς και για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 1§3 του ΕΚΧ του 1961.

Συγκεκριμένα, η έκθεση αφορά στις συλλογικές καταγγελίες 15/2003²⁹ και 49/2008³⁰ (που αφορούν αμφότερες στο δικαίωμα στη στέγαση των Ρομά), 17/2003³¹ (για την καθολική απαγόρευση της σωματικής τιμωρίας των παιδιών), 30/2005³² (το δικαίωμα σε ένα υγιεινό περιβάλλον – η μόλυνση της ατμόσφαιρας από δραστηριότητες της ΔΕΗ), 65/2011³³ (εργασιακές μεταρρυθμίσεις), 66/2011³⁴ (εργασιακές μεταρρυθμίσεις), 72/2011³⁵ (το δικαίωμα σε ένα υγιεινό περιβάλλον – μόλυνση Ασωπού ποταμού), 76/2012 έως 80/2012³⁶ (το δικαίωμα στην κοινωνική ασφάλιση – συνταξιοδοτικά ζητήματα).

²⁸ Σύμφωνα με την από 02/04/2014 σχετική απόφαση της Επιτροπής Υπουργών, και στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της διαδικασίας ελέγχου της συμμόρφωσης των κρατών με τον ΕΚΧ, τα κράτη μέλη στον ΕΚΧ πλέον διακρίνονται σε δύο ομάδες (για τις ανάγκες σύνταξης των εθνικών εκθέσεων) με βάση το αν έχουν κυρώσει ή όχι το Πρωτόκολλο Συλλογικών Καταγγελιών. Τα κράτη που έχουν κυρώσει το εν λόγω Πρωτόκολλο έχουν την υποχρέωση να υποβάλλουν «απλοποιημένες» εκθέσεις για την εφαρμογή του ΕΚΧ, όπου θα παρέχουν πληροφορίες για τις εξελίξεις επί συλλογικών καταγγελιών που είχαν ασκηθεί για παραβίαση διατάξεων του Χάρτη. Η Ελλάδα ανήκει στις χώρες που έχουν κυρώσει το Πρωτόκολλο Συλλογικών Καταγγελιών, ως εκ τούτου υποχρεούται φέτος στην υποβολή «απλοποιημένης» έκθεσης για τον ΕΚΧ.

²⁹ «Ευρωπαϊκό Κέντρο για τα Δικαιώματα των Ρομά κατά της Ελλάδας»

³⁰ «Διεθνές Κέντρο για τη Νομική Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κατά της Ελλάδας»

³¹ «Παγκόσμια Οργάνωση κατά των Βασανιστηρίων κατά της Ελλάδας»

³² *Maragoroulous Foundation for Human Rights v. Greece*

³³ *General Federation of employees of the national electric power corporation (GENOP-DEI) / Confederation of Greek Civil Servants' Trade Unions (ADEDY) v. Greece*

³⁴ «Γενική Ομοσπονδία Εργαζομένων στη ΔΕΗ (ΓΕΝΟΠ-ΔΕΗ) και Συνομοσπονδία Συνδικάτων Δημοσίων Υπαλλήλων (ΑΔΕΔΥ) κατά της Ελλάδας»

³⁵ «Διεθνής Ομοσπονδία για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα κατά της Ελλάδας»

³⁶ Πρόκειται για τις 76/2012 «Ομοσπονδία Συνταξιούχων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ κατά της Ελλάδας», 77/2012 «Πανελλήνια Ομοσπονδία Συνταξιούχων του Δημόσιου Τομέα κατά της Ελλάδας», 78/2012 «Συνδικάτο των Συνταξιούχων του Ηλεκτρικού Σιδηροδρόμου Αθηνών – Πειραιώς (ΗΣΑΠ) κατά της Ελλάδας», 79/2012 «Πανελλήνια Ομοσπονδία

E. Λοιπές ενέργειες στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης

- Συμμετοχή στη συνάντηση (Ιούλιος 2017) μεταξύ προεδρείου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Κοινωνικών Δικαιωμάτων και εκπροσώπων των κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης στο σύστημα του Πρωτοκόλλου Συλλογικών Καταγγελιών του ΕΚΧ με αντικείμενο συζήτησης την προώθηση της Διαδικασίας του Τορίνο για τα κοινωνικά δικαιώματα και ιδιαίτερα του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου για τις Συλλογικές Καταγγελίες.
- Συμμετοχή στο Διεθνές Σεμινάριο της Τσεχικής Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρώπης με αντικείμενο την κράτηση ανηλίκων στον τομέα της μετανάστευσης [*Immigration Detention of Children: Coming to a close?*].
- Συμπλήρωση ερωτηματολογίων σχετικά με τις εξελίξεις σε εθνικό επίπεδο αναφορικά με τα Δικαιώματα του Παιδιού, τις καλές πρακτικές στην εφαρμογή των κοινωνικών δικαιωμάτων σε εθνικό επίπεδο, την προστασία των παιδιών από μορφές σεξουαλικής εκμετάλλευσης και κακοποίησης, τις καλές πρακτικές αναφορικά με μεθόδους ή εργαλεία φιλικής πληροφόρησης προς τα παιδιά που βρίσκονται σε κατάσταση μετανάστευσης, τις καλές πρακτικές για τη συμφιλίωση της ελευθερίας της έκφρασης με άλλα δικαιώματα και ελευθερίες (ιδίως σε πολιτιστικά ποικιλόμορφες κοινωνίες), καθώς και τη συλλογή καλών πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών του ΣοΕ για πολιτικές, διαδικασίες και μεθόδους, στο πλαίσιο της μετανάστευσης, που αφορούν στον υπολογισμό της ηλικίας και σέβονται τα δικαιώματα του παιδιού.
- Συνεισφορά στην έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (ECRI) του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθώς και αποστολή ενημερωτικών σημειωμάτων επί θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου προς τους κοινοβουλευτικούς εκπροσώπους που συμμετείχαν σε συνεδριάσεις κοινοβουλευτικών επιτροπών του Συμβουλίου της Ευρώπης.

III. ΟΗΕ

A. Αναπτυξιακή Ατζέντα 2030 ΟΗΕ

Στο πλαίσιο της υιοθέτησης της *Αναπτυξιακής Ατζέντας 2030* από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ (Σεπτέμβριος 2015) και των *Εθνικών Εθελοντικών Αξιολογήσεων των κρατών μελών των ΗΕ* για την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης, η Ελλάδα δήλωσε την πρόθεσή της να συμπεριληφθεί στη διαδικασία εθελοντικής αξιολόγησης υποβάλλοντας την πρώτη Εθνική Έκθεση Αξιολόγησης της υλοποίησης των ΣΒΑ. Η εν λόγω Έκθεση πρόκειται να παρουσιαστεί τον Ιούλιο 2018 στην ετήσια Σύνοδο του Πολιτικού Φόρουμ Υψηλού Επιπέδου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη υπό την αιγίδα του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου [ECOSOC]. Το Υπουργείο Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης πραγματοποίησε και υπέβαλε στη Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης τη χαρτογράφηση και την ιεράρχηση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης που αντιστοιχούν στους τομείς αρμοδιότητάς του, ήτοι τους στόχους 1, 8, 4 και 10 και την ανά στόχο και υποστόχο συνεισφορά του στην Εθνική Έκθεση. Το ενδιαφέρον του Υπουργείου για την υλοποίηση των στόχων και ειδικότερα για τους δείκτες των ΣΒΑ ΟΗΕ αποτυπώθηκε στο σχεδιασμό ενός εκπαιδευτικού σεμιναρίου για τα στελέχη του Υπουργείου με την υποστήριξη του Τμήματος Στατιστικής του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας και του Διεθνούς Κέντρου Κατάρτισης της Δ.Ο.Ε., που συμπεριέλαβε στις θεματικές του ενότητες την ανάλυση των δεικτών των ΣΒΑ ΟΗΕ σε συσχέτιση με τους στατιστικούς ορισμούς της Δ.Ο.Ε. στο πλαίσιο της ευρύτερης διάστασης για το μέλλον της εργασίας υπό την οπτική της προστασίας της εργασίας.

Συνταξιούχων της Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού (ΠΟΣ-ΔΕΗ) κατά της Ελλάδας» , 80/2012 «Συνδικάτο των Συνταξιούχων της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδας (ΑΤΕ) κατά της Ελλάδας»

B. Συνεισφορά στη σύνταξη ερωτηματολογίων του ΟΗΕ αναφορικά με την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης απέστειλε τη συνεισφορά του σε ερωτηματολόγια και εκθέσεις του ΟΗΕ, μέσω των οποίων ζητήθηκαν πληροφορίες ή επικαιροποιήθηκαν στοιχεία για την κατάσταση αναφορικά με διάφορους τομείς προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Πιο συγκεκριμένα, για το έτος 2017 τα ερωτηματολόγια που εστάλησαν από τον ΟΗΕ αφορούσαν στην προστασία και την προώθηση των δικαιωμάτων των ατόμων που ζουν και εργάζονται σε αγροτικές περιοχές, στο δικαίωμα στην επαρκή στέγαση, στο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο πλαίσιο των πολυεθνικών και άλλων επιχειρήσεων, στο δικαίωμα στην ειρηνική συνάθροιση και στο συνεταιρίζεσθαι, στις επιπτώσεις του εξωτερικού χρέους στην πλήρη απόλαυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στα ανθρώπινα δικαιώματα των μεταναστών, στη νεολαία και στα δικαιώματα των ηλικιωμένων και των ατόμων με αναπηρίες.

Περαιτέρω, απέστειλε συνεισφορά αναφορικά με την 7^η Περιοδική Έκθεση της Ελλάδας στο πλαίσιο της Διεθνούς Σύμβασης ΟΗΕ κατά των Βασανιστηρίων, στοιχεία για την επικαιροποίηση του Βασικού Κειμένου Πληροφοριών [*Core Document*] προς τα όργανα προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του ΟΗΕ, καθώς και πληροφορίες στο πλαίσιο εκθέσεων που συντάσσει το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για την εφαρμογή Ψηφισμάτων για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και το δικαίωμα στην εργασία.

Επίσης, υπέβαλε τις παρατηρήσεις της ελληνικής κυβέρνησης (Σεπτέμβρης του 2017) επί του παραδεκτού της πρώτης ατομικής αναφοράς που ασκήθηκε στο πλαίσιο του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση ΟΗΕ για την προστασία των δικαιωμάτων των ΑΜΕΑ. Σημειωτέον ότι με βάση το Ν. 4488/13-09-2017³⁷, η αρμοδιότητα για τη Σύμβαση ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία δεν ανήκει πλέον στο Υπουργείο Εργασίας, ενώ Κεντρικό Σημείο Αναφοράς για θέματα σχετιζόμενα με την εφαρμογή της εν λόγω Σύμβασης έχει οριστεί η Γενική Γραμματεία Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

IV. ΟΟΣΑ

A. Συμμετοχή στην Επιτροπή Απασχόλησης, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης εκπροσώπησε την ελληνική κυβέρνηση στις εργασίες της 130^{ης} και 131^{ης} Συνόδου της Επιτροπής Απασχόλησης, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Αντικείμενο εργασιών της Επιτροπής για το έτος 2017 αποτέλεσαν η προετοιμασία της επερχόμενης Υπουργικής Συνόδου για την Κοινωνική Πολιτική [*Μάιος 2018*], η νέα στρατηγική του ΟΟΣΑ για την εργασία, η διασφάλιση της αποτελεσματικής ενσωμάτωσης μεταναστών, το σχέδιο δράσης «Ανάπτυξη για όλους» [*Inclusive Growth*], η ενεργός γήρανση και η απασχόληση, καθώς και η πρόληψη κατά των ανισοτήτων λόγω γήρανσης, βασικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η αγορά εργασίας.

B. Συμπλήρωση ερωτηματολογίων για την απασχόληση και την κοινωνική προστασία

Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης συμπλήρωσε ερωτηματολόγια του ΟΟΣΑ που αφορούν στην απασχόληση και την κοινωνική προστασία.

Για το έτος 2017 συμπληρώθηκαν ερωτηματολόγια με θέμα «*Κριτήρια Πρόσβασης στα Επιδόματα Ανεργίας*», καθώς και «*Πολιτικές για την Προώθηση της Απασχόλησης σε Μεγαλύτερη Ηλικία*». Επίσης, απέστειλε τη συνεισφορά του επί των θεμάτων αρμοδιότητάς του στο πλαίσιο της προετοιμασίας της ετήσιας Συνόδου του Συμβουλίου Υπουργών του ΟΟΣΑ [Ιούνιος 2017] και υπέβαλε - όπως κάθε χρόνο - το επικαιροποιημένο κεφάλαιο για την ετήσια έκδοση του ΟΟΣΑ «*Φορολογία και Παροχές για το έτος 2016*» για την Ελλάδα.

³⁷ Ν. 4488/13-09-2017, ΦΕΚ 137 Α' «*Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις*», και συγκεκριμένα το Μέρος Δ' αυτού υπό τον τίτλο *Κατευθυντήριες - Οργανωτικές Διατάξεις Υλοποίησης της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες*.